

Преглед података о изабраном пропису

Гласило:	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Број / година издања:	04/2015
Врста прописа:	УРЕДБА
Назив правног прописа:	УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА ЗА ПЕРИОД ДО 2018. ГОДИНЕ, СА ПРОГРАМОМ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА ЗА ПЕРИОД ДО 2018. ГОДИНЕ.
Напомена правног прописа:	

Датум објављивања:	Датум важења:	Датум почетка примене:	Датум ступања на снагу:	Датум уноса:
16.01.2015.			24.01.2015.	22.01.2015.

Датум укидања:	
МБР прописа који укида:	

Доносилац:	ИЗВРШНИ ОРГАН СКУПШТИНЕ - ВЛАДА
Територијална јединица:	РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Област примене:	ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ - НАКНАДА.
Правни основ:	ЗАКОН О ВЛАДИ. ..., ЗАКОН О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ. ...,
Модификација:	
Модификује:	
Укида:	
Пропис је правни основ за:	

Преглед обнове и изградње здравствених објеката на поплавеним подручјима који су оштећени односно уништени услед дејства поплава или активирањем клизишта

Здравствени центар	Тип установе	Опис штете	Опис потребне интервенције	Процењена вредност у динарима
Јагодина	Болница	оштећење система централног грејања, поплаване подрумске и просторије у приземљу	санација система централног грејања, санација подрумских и просторија у приземљу	6.255.130,00
	Дом здравља	поплаване подрумске просторије	санација оштећених подрумских просторија	1.900.000,00
	Дом здравља	поплавлено приземље	санација подова и зидова	1.908.000,00
	Дом здравља – Амбуланта Багрдан	поплавлено приземље	санација подова и зидова	60.000,00
Коцељева	Дом здравља	поплавлено приземље	санација подова и зидова	600.000,00
	Амбуланта Драгиње	поплавлено стоматолошко одељење	санација и поправка стоматолошког одељења	200.000,00
Косјерић	Дом здравља – Централна зграда	поплаване подрумске просторије	санација подрумских просторија од отпада опасног по окружење – неопходна посебна интервенција	4.500.000,00
Крупњак	Амбуланта Завлака	поплавлен приступни пут и приземље објекта	санација приступног пута и приземља објекта	1.000.000,00
	Амбуланта Бела Црква	поплавлен приступни пут и приземље објекта	санација приступног пута и приземља објекта	100.000,00
Лазаревац	Специјална болница за ендемску нефропатију	поплавлено приземље објекта	санација приземља објекта	366.130,00
	Амбуланта Велики Црљени	поплаване подрумске просторије	санација подрумских подова и зидова	120.000,00
Лозница	Главна болница и Дом здравља	поплавлено пет објеката у оквиру Дома здравља и болнице	реконструкција и санација пет објеката у оквиру Дома здравља и главне болнице	10.630.000,00
Обреновац	Дом здравља	поплавлен сутеренски и приземни део који је неупотребљив	изградња новог објекта 1.116 m ² за центар за хитну помоћ и технички блок	76.334.400,00
	Дом здравља	поплаване подрумске просторије (25 соба)	санација подрумских просторија (25 соба)	7.518.218,40
	Дом здравља	поплавлен први ново главне зграде (38 соба)	санација првог нивоа главне зграде (38 соба) који је садрже дечији центар, центар за општу медицину, центар за ургентну медицину	3.222.642,20
	Дом здравља	поплавлен центар за дијализу (39 соба)	санација центра за дијализу (39 соба)	6.444.858,35
	Метадонски центар – Дом здравља	потпуно поплавлено приземље	санација просторија у приземљу	2.147.292,00
	Амбуланта Забрење	комплетно поплаване просторије објекта	комплетна поправка и санација поплавених просторија	2.155.813,00
	Амбуланта Тента	поплавена и оштећена канализациона мрежа и дренажа	поправка канализације са дренажом	350.000,00
	Апотека Обреновац 1	поплавлен објекат у целости	потпуна санација објекта	5.639.000,00
	Апотека Обреновац 2	поплавлен објекат у целости	потпуна санација објекта	11.586.890,50
Параћин	Дом здравља – Амбуланта Данково	поплавлен објекат - делимично	делимична санација објекта	75.000,00
	Државна апотека Мојковац	поплавлено приземље и подрумске просторије	санација система централног грејања и санација подрумских и просторија у приземљу	1.500.000,00
	Главна амбуланта	поплаване и оштећене просторије главне болнице (Гинекологија / ОБ, операционе сале, одељење за радиологију, одељење за хитне случајеве)	санација и адаптација зграде болнице (Гинекологија / ОБ, операционе сале, одељење за радиологију, одељење за хитне случајеве)	650.000,00
Шид	Амбуланта Јамена	потпуно поплавлено приземље објекта	санација поплавених просторија у приземљу	450.000,00
Смедеревска Паланка	Дом здравља – Централна зграда	поплавлено приземље	санација подова	1.400.000,00
Свилајнац	Дом здравља – Амбуланта – Седларе	поплавлено приземље	санација подова	420.000,00
	Дом здравља	поплавлено приземље објекта у целости	санација подова и зидова	965.000,00
Уб	Амбуланта Рађево	поплавлено приземље објекта у целости	санација подова и зидова	300.000,00
	Амбуланта Бањани	поплаване подрумске просторије	санација подрумских просторија, подова, електроинсталације и водовода	770.000,00
	Амбуланта Памбуковица	поплаване подрумске просторије	санација подрумских просторија, подова, електроинсталација и водовода	566.000,00
	Амбуланта Милорци	поплаване и оштећене инсталације водовода, канализације и приступни пут	санација водовода, канализације и приступног пута	820.000,00
Ваљево	Амбуланта Каменица	поплаване подрумске просторије и приступни пут	санација подрумских просторија и приступног пута	700.000,00
	Амбуланта Дивци	потпуно уништен објекат због дејства поплавног таласа и клизишта	изградња новог објекта на новој локацији	10.500.000,00
Владимирци	Дом здравља	поплаване подрумске просторије	санација тротоара, ради заштите од атмосферских падавина	500.000,00
Збир				162.654.374,45

16. јануар 2015.

Број 4

5

99

На основу члана 7. Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, број 142/14), члана 62. став 3. Закона о јавним медијским сервисима („Службени гласник РС”, број 83/14) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
Влада доноси

УРЕДБУ

о привременом финансирању јавних медијских сервиса у 2015. години

Члан 1.

Овом уредбом уређује се начин преноса средстава из буџета Републике Србије јавним медијским сервисима: Јавној медијској установи „Радио-телевизија Србије” и Јавној медијској установи „Радио-телевизија Војводине”, за 2015. годину.

Члан 2.

Средства опредељена Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину на Разделу 27.0 – Министарство културе и информисања, функционална класификација 820 – Услуге културе, Програм 1204, Пројекат 0004 – Подршка функционисању установа из области јавног информисања, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 8.700.000.000 динара, расподељују се тако да Јавној медијској установи „Радио-телевизија Србије” припадају средства у износу од 6.742.500.000 динара, а Јавној медијској установи „Радио-телевизија Војводине” припадају средства у износу од 1.957.500.000 динара.

Члан 3.

Средства из члана 2. ове уредбе преносе се јавним медијским сервисима највише у износу до једне дванаестине у месецу, на основу уговора који се закључује између Министарства културе и информисања и Јавне медијске установе „Радио-телевизија Србије” и Јавне медијске установе „Радио-телевизија Војводине”.

Члан 4.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-159/2015-2
У Београду, 15. јануара 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

100

На основу члана 40. став 3. Закона о јавним медијским сервисима („Службени гласник РС”, број 83/14) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
Влада доноси

УРЕДБУ

о начину прикупљања података ради формирања и вођења јединствене евиденције обвезника плаћања таксе за јавни медијски сервис

Члан 1.

Овом уредбом ближе се уређује начин прикупљања података од органа јавне власти ради формирања и вођења јединствене евиденције обвезника плаћања таксе за јавни медијски сервис (у даљем тексту: Евиденција).

Јавни медијски сервис из става 1. овог члана чине републички и покрајински јавни медијски сервис и то: Јавна медијска установа „Радио-телевизија Србије” (у даљем тексту: РТС) и Јавна медијска установа „Радио-телевизија Војводине” (у даљем тексту: РТВ).

Члан 2.

Подаци из члана 39. Закона о јавним медијским сервисима, за потребе формирања и вођења Евиденције, прикупљају се непосредно, на основу писменог захтева који се може упутити: привредним друштвима за дистрибуцију електричне енергије, министарству надлежном за унутрашње послове, органу локалне пореске администрације, регистру привредних субјеката, Републичком катастру непокретности и јавним комуналним предузећима (у даљем тексту: органи који достављају податке).

Писмени захтев из става 1. овог члана, у зависности од структуре података и техничко-технолошког начина обраде истих, мора да садржи:

- 1) законски основ;
- 2) сврху тражења података;
- 3) тачно наведен тип податка;
- 4) формат у коме се достављају подаци;
- 5) статус (ближи опис података који се достављају) и датум;
- 6) прецизно наведене остале податке неопходне за селектовање и претраживање података.

Писмени захтев заједно потписују директори РТС и РТВ.

Члан 3.

Органи који достављају податке, тражене податке достављају на адресу РТС у електронском облику, без накнаде.

Тражени подаци достављају се у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Члан 4.

РТС и РТВ ће заједно, са сваком органом који доставља податке сачинити посебан акт којим ће се прецизно утврдити елементи, начин и динамика доставе података.

Акт из става 1. овог члана заједно потписују директори РТС и РТВ.

Члан 5.

Усаглашавањем података добијених од органа који достављају податке и непосредно од обвезника, формираће се и водити Евиденција.

Евиденција из става 1. овог члана, налази се на адреси седишта РТС.

Члан 6.

Евиденцијом заједно рукују РТС и РТВ на основу Правилника о руковању подацима, који заједнички доноси Управни одбори РТС и Управни одбор РТВ.

Ажурирање података који се воде у Евиденцији, са подацима добијеним од органа који достављају податке и подацима непосредно прикупљеним од обвезника, биће регулисано актом из става 1. овог члана.

Члан 7.

РТС и РТВ податке из Евиденције могу употребљавати само у сврху законом прописане обавезе вођења Евиденције обвезника, обрачуна и наплате таксе.

Члан 8.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-16510/2014-3
У Београду, 15. јануара 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

101

На основу члана 58. став 4. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

УРЕДБУ

о утврђивању Програма имплементације Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља за период до 2018. године

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се Програм имплементације Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља за период до 2018. године, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-16905/2014

У Београду, 6. јануара 2015. године

Влада

Председник,

Александар Вучић, с.р.

ПРОГРАМ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА ЗА ПЕРИОД ДО 2018. ГОДИНЕ

УВОД

Влада је 21. октобра 2010. године донела Уредбу о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10 – у даљем тексту: РППЈП). Овим стратешким планским документом утврђени су циљеви, опште планске поставке, планска решења и смернице за његову имплементацију/остваривање са стратешким приоритетима просторног развоја територије у обухвату РППЈП.

Након усвајања РППЈП, у складу са одредбама чл. 12. и 58. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14 – даљем тексту: Закон) приступило се припреми Програма имплементације Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља за период 2014–2018. године (у даљем тексту: Програм имплементације РППЈП). Садржина овог програма утврђена је Законом, а основни методолошки оквир за његову израду постављен је у Програму имплементације Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године, за период од 2011. до 2015. године („Службени гласник РС”, број 102/11 – у даљем тексту: Програм имплементације ППРС). Носилац и координатор припреме РППЈП и овог програма је Републичка агенција за просторно планирање, која је послове на изради Програма имплементације РППЈП поверила Институту за архитектуру и урбанизам Србије у својству обрађивача РППЈП.

У Програму имплементације РППЈП разрађени су стратешки приоритети РППЈП који се реализују или њихова реализација започиње до 2018. године, а наведени су и стратешки приоритети РППЈП који се, из различитих разлога, не разрађују у овом програму. Дати су графички прикази детаљно разрађених стратешких приоритета. Програмом имплементације РППЈП утврђени су показатељи просторног развоја који ће бити основа за израду годишњих извештаја о остваривању овог програма и регионалног просторног плана.

Утврђивање РППЈП, Програма имплементације РППЈП и годишње извештавање о њиховом остваривању представља део континуираног процеса просторног планирања и имплементације планског документа.

Програм имплементације РППЈП је урађен поштујући одредбе члана 3. Закона које упућују на активну сарадњу са свим актерима (надлежни органи, организације и институције) од којих зависи остварење планских решења и стратешких приоритета и пројеката који би требало да буду у целини или делимично остварени, односно припремљена њихова реализација у периоду до 2018. године.

Приликом израде Програма имплементације РППЈП јасно се указала чињеница да се поједина планска решења и стратешки приоритети налазе у позицији суочавања са могућностима промена (институционалних, социо-економских, финансијских и др) у периоду од доношења РППЈП 2010. године до припреме овог програма 2013–2014. године и његовог спровођења до 2018. године, те да њихово остварење може да буде модификовано, успорено или одложено ради тога. Велики број актера, са општим и секторским стратегијама, плановима и програмима, усложњавају остварење бројних активности и пројеката, поготово ако се узме у обзир недовољна хоризонтална и вертикална координација међу њима. Ради тога је приликом припреме и спровођења овог програма од посебног значаја утврђивање и успостављање недовољно развијених хоризонталних веза између сектора који имају интерес око истих активности и пројеката, као и вертикалних веза међу нивоима управљања у спровођењу планских приоритета.

Просторни план је урађен у ГИС окружењу заснованом на ESRI технологији (ArcGIS 10x). Просторна база података РППЈП постављена је на сајт акредитоване регионалне развојне агенције – ЦРЈПО, на страници www.centarzarazvoj.org, чиме је омогућен увид у планска решења РППЈП свим заинтересованим субјектима. У базу података РППЈП су интегрисани и подаци о СЈАП пројектима на територији оба управна округа. Приступањем изради Програма имплементације РППЈП извршено је даље ажурирање формиране базе просторних података РППЈП, чиме је унапређена ГИС и општа информатичка подршка имплементације овог просторног плана.

Предлог Програма имплементације РППЈП припремљен је на основу Извештаја о извршеној стручној контроли усклађености Нацрта Програма имплементације Регионалног просторног плана Јужног поморавља (број 350-01-00131/1/20163-05 од 26. децембра 2013. године).

І. РЕГИОНАЛНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА

Регионални просторни план општина Јужног поморавља обухвата целе територије града Лесковца и општина Лебана, Црна Трава, Власотинце, Бојник и Медвеђа на подручју Јабланичког управног округа (3.520 km²), и града Врања и општина Босилеград, Трговиште, Сурдулица, Владичин Хан, Бујановац и Прешево на подручју Пчињског управног округа (2.769 km²), укупне површине од 6.289 km² (око 7% територије Републике Србије), са 699 насеља. Обухваћено подручје припада статистичко-планском региону Јужна и Источна Србија (у даљем тексту: РЈИС). Временски хоризонт РППЈП је 2022. година за успостављање и управљање планираном организацијом, уређењем, коришћењем и заштитом простора обухваћене територије.

У РППЈП формулисана је дугорочна визија просторног развоја Јужног поморавља у којој се предвиђа да обухваћена територија буде равномерније регионално развијена, конкурентна и интегрисана са окружењем, енергетски ефикасна и атрактивна за инвестирање. То подразумева активирање и мобилизирање територијалног капитала, одрживо коришћење природних и створених ресурса, дугорочну обнову и развој људских ресурса, саобраћајну приступачност према коридору X, као и инфраструктурну опремљеност, развој привреде и институција, заштиту природног и културног наслеђа као фактора развоја и заштиту животне средине.

Једно од основних опредељења РППЈП јесу равномернија регионална развијеност и постизање већег степена функционалне интегрисаности подручја, која би требало да се остварују на неколико функцијских и територијалних нивоа:

1. у оквиру простора Јужног поморавља – смањење унутрашњих субрегионалних разлика, односно квалитативне промене у просторној, саобраћајној, економској и социјалној структури (нарочито брдско-планинских подручја са израженим дисфункцијама социјалног и економског развоја);

16. јануар 2015.

Број 4

7

2. са Републиком Србијом – у првом реду са општинама и градовима у суседним окружњима, тј. статистичко-планским областима и у оквиру статистичко-планског региона Јужна и Источна Србија, што захтева реализацију приоритетних планских решења од значаја за више јединица локалне самоуправе, управне округе/области и статистичко-планске регионе (нарочито повезивања преко Коридора X и реализација других инфраструктурних система); и

3. са међународним окружењем – суседним пограничним јединицама локалне самоуправе и регијама у Републици Бугарској и Бившој Југословенској Републици Македонији, а преко Коридора X и са Грчком, што захтева припрему и реализацију трансграничних програма (нарочито у области инфраструктуре, туризма, заштите животне средине и природе и др).

РППП указује да је за остваривање ових опредељења неопходно предузимати активности и акције на: 1) изградњи институционалног оквира за управљање просторним и укупним развојем подручја, у првом реду на променама и проширивању организационе структуре јединица локалних самоуправа и регионалних институција; 2) унапређењу информатичке основе, односно формирању и одржавању централизоване базе података о простору РППП, као предуслова за праћење, контролу и оцењивање спровођења планских решења; и 3) координацији и успостављању одговарајуће сарадње између институција на националном, регионалном и локалном нивоу у спровођењу планских одлука. Неблаговремено испуњење ових предуслова већ се показало као битно ограничење за припрему Програма имплементације РППП, а још ће већи бити њихов значај за спровођење програма.

Јужно поморавље има могућност остваривања прекограничних веза са Републиком Бугарском (ЕУ) и Бившом Југословенском Републиком Македонијом кроз институционалну сарадњу на међудржавном, међурегионалном и локалном нивоу. Положај Јужног поморавља и РЈИС на европском мултимодалном Коридору X је кључна предиспозиција за повезивање са Бившом Југословенском Републиком Македонијом и даље са Грчком. Постоје могућности бољег повезивања са Републиком Бугарском, остваривањем попречних саобраћајних веза у односу на Коридор X.

Одређене претпоставке за трансграничне везе произлазе из традиције, а одређене из регионалних политика ЕУ које се односе на земље тзв. „Западног Балкана“. Успостављање структурно квалитетнијих веза може се остварити повезивањем урбаних центара у шире регионалне урбане асоцијације, пре свега синхронизованим развојем комплементарних делатности из области рада (комплементарна привреда – усаглашавање производних програма и привредних капацитета, рационално коришћење природних и социјалних ресурса, слободно кретање радне снаге, заједнички наступ на тржишту и др), услуга и јавносочијалне инфраструктуре (трговина, саобраћај, здравство, високо образовање, информације и др), туризма и заштите природе. Врање има предиспозиције за функционално повезивање и усаглашавање обнављањем традиционалних привредних, културних и других веза, у прекограничној сарадњи са насељима у Кумановској и Скопској котлини у Бившој Југословенској Републици Македонији. Програм прекограничне сарадње са Бившом Југословенском Републиком Македонијом финансиран из ИРА фонда није се реализовао у периоду 2007–2013. године због неодређеног статуса АП КиМ. Еврорегион „Евробалкан“ је облик сарадње који је започео Савет Европе, који је био актуелан почетком деведесетих година прошлог века и почетком овог века. Затим је уследила подршка ЕУ из програма CARDS у периоду 2004–2006. године. Након тога је почело финансирање прекограничних пројеката са Републиком Бугарском из ИРА фонда за период 2007–2013. године, које ће се наставити и у периоду 2014–2020. године. У прекограничну сарадњу са Републиком Бугарском су укључени Јабланички, Пчињски, Пиротски, Зајечарски и Нишавски управни округ. Сарадња обухвата израду пројеката из домена инфраструктуре, образовања, животне средине, коришћења природних ресурса и развоја људских ресурса. Развој привредне сарадње и формирање прекограничних урбаних асоцијација подручја Јужног поморавља са Републиком Бугарском су значајно ограничени, јер се ради о њеном најнеразвијенијем делу који нема значајних центара регионалног нивоа, нити привредних капацитета.

Упоришта равномјернијег субрегионалног развоја су:

1. уважавање реалних фактора развоја уз предузимање подстицајних мера од стране државних и других фондова за изградњу

и развој Јабланичког и Пчињског управног округа у функцији развоја локалних заједница, изградње локалне и регионалне инфраструктуре и уређења простора за развој профитабилних привредних програма; и

2. економско оживљавање приграничних подручја кроз трансграничну сарадњу.

Један од важнијих предуслова је побољшање саобраћајне приступачности и инфраструктурне опремљености простора. Завршетак изградње, опремања и уређења инфраструктурног коридора државног пута IA 1 (аутопут Е-75, деоница Грабовница – Грделица – граница Бивше Југословенске Републике Македоније), реконструкција постојеће и изградња пруге за велике брзине Е-85 према Грчкој, развој енергетске и телекомуникационе инфраструктуре представљаће битан фактор већег отварања и интегрисаности подручја РППП са окружењем.

Реализација аутопута Е-75 допринеће бољем повезивању подручја са осталим деловима земље и земљама у окружењу, унапређењу просторно-функционалног положаја и повећању конкурентности Јужног поморавља и РЈИС, а тиме и остварењу укупног концепта развоја Републике Србије, нарочито у погледу смањења негативних тенденција у демографским кретањима и бржег развоја регионалних центара, мањих градова и насеља, као и приграничних подручја источно и западно од Коридора X. Са становишта циљева унутрашње интеграције, важно је побољшање мреже државних и општинских путева ка недовољно активираним деловима подручја, посебно на попречним правцима (Трговиште–Босилеград и Крива Феја – Босилеград), као и уздужним правцима источног и западног туристичког коридора и повезивање те мреже са аутопутем.

За постизање веће територијалне кохезије и одрживости Јужног поморавља неопходно је подржати полицентричан развој центара у мрежи насеља и диверзификовати њихове функције. Даљи развој регионалних центара Лесковац и Врање засниваће се на обезбеђењу вишег квалитета урбаних функција регионалног значаја, а посебно индустрије и услужних делатности, јавно-социјалних, развојно-управљачких, информационих, научно-истраживачких, културних и др. Поред Лесковца и Врања, и субрегионални центри Власотинце, Владичин Хан и Сурдулица, као секундарни полови развоја представљаће важне покретаче привредног развоја са значајним јавним, социјалним, културним и другим функцијама.

Побољшање квалитета живота и убрзанији развој привредних функција и јавних служби оствариваће се приоритетно у мање развијеним општинским центрима са делимично развијеним урбаним функцијама као што су Бојник, Лебане, Црна Трава и Медвеђа (у Јабланичком управном округу) и Бујановац, Босилеград, Трговиште и Прешево (у Пчињском управном округу). Одговарајућим политикама отварања радних места, инвестиционим и другим мерама смањиве се темпо популационог раста и концентрације становништва и функција у непосредном окружењу регионалних центара, како би се подстакло економски и социјални развој других општинских и центара заједнице насеља у периферним и пограничним деловима подручја, брдско-планинским, као и у етнички мешовитим подручјима.

Упоришта привредног развоја Јужног поморавља су следећа:

1. Интензивирање развоја пољопривреде, посебно сточарства, ратарства, повртарства, воћарства и виноградарства омогућиће бржи развој и заснивање разноврснијих прерађивачких капацитета. Упоришта развоја пољопривреде су побољшање аграрне структуре у склопу спровођења програма интегралног руралног развоја, према новом моделу Заједничке аграрне политике Европске уније, којом се истовремено подржава повећање конкурентности пољопривредне производње, заштита животне средине и руралних предела, диверзификација економских активности на селу, буђење локалне иницијативе, подизање техничке опремљености, едукација и образовање пољопривредних произвођача за еколошку производњу и др;

2. Даљи развој постојећих успешних фирми у сектору малих и средњих предузећа (МСП), представља важно упориште економског развоја појединих општина, уз модернизацију и специјализацију производње, еко-реструктурирање, привредно повезивање у производно-услугне регионалне кластере са предузећима на овом подручју и у Нишу, Београду и другим индустријским центрима. МСП ће представљати основни облик организовања фирми и генератор развоја и запошљавања, приоритетно у агроиндустрији,

туризму, транспорту, сектору услужних делатности и др, који омогућава и активирање микро бизниса и тзв. породичних фирми;

3. Туризам са комплементарним активностима имаће значајну улогу у развоју подручја, нарочито периферних и руралних, као алтернативна делатност и вид компензације локалном становништву за разне видове развојних ограничења. Упоришта развоја туризма јесу: комплетирање и интеграција постојеће понуде у простору (Власинско језеро, Врањска, Бујановачка и Сијаринска Бања и др); изградња и уређење нових садржаја понуде у простору као главних генератора целогодишње туристичке понуде подручја (планина са скијалиштима, језера, туристичких центара-градова, бања са акватичким садржајима, природних и културно-историјских вредности, транзитних коридора) и др;

4. Упоришта одрживог коришћења енергетских, металних и неметалних минералних сировина, су: модернизација експлоатације и прераде металних минералних сировина (руде олова и цинка на локалитету Бесна Кобила – „Благодат“) у граду Врање и општини Босилеград, и контролисана експлоатација налазишта неметалних минералних сировина (глине, шљунка, гранита, туфа, мермера и др) са дисперзним развојем производних и прерађивачких капацитета на подручју града Лесковца и општина Власотинце, Бујановац и Прешево, уз предузимање свих мера заштите животне средине у свим фазама третирања минералних сировина; стављање у развојну функцију доказаних резерви и наставак истраживања перспективних резерви, пре свега ретких минералних сировина – молибдена, зеолита и других пратећих племенитих метала; и

5. Интензивирање терцијарног сектора привреде и диверзификација у складу са функцијама појединих центара у мрежи насеља и приоритетима развоја сеоских подручја.

У инвестиционим одлукама о материјалној производњи стриктно ће се поштовати локациони, техно-економски и критеријуми заштите животне средине и превентивне мере система заштите и спасавања, који су усвојени на националном и међународном нивоу. Програми јавних служби и валоризација постојеће мреже биће усклађени са привредним развојем, финансијским могућностима и особеностима локалних заједница, као и са циљевима развоја појединих подручја. Програми развоја јавних служби подразумевају одговарајућу подршку у другим секторима (у првом реду саобраћајне и друге комуналне инфраструктуре посебно у односу на приграничне, периферне, брдско-планинске агаре, који имају инфраструктурна, ресурсна и друга развојна ограничења).

Једно од основних упоришта РППЈП односи се на штедњу, рационално коришћење и заштиту природних ресурса, нарочито дефицитарних и стратешки значајних за развој и квалитет живљења. Укупан биланс водних ресурса, као и њихов просторни и временски размештај захтева изузетно пажљиво коришћење и у потпуности обезбеђен систем заштите од загађења и непланског коришћења изворишта површинских и подземних вода. Упориште развоја водопривредне инфраструктуре јесте развој интегралних регионалних вишенаменских система за уређење, коришћење и заштиту вода, посебно сливова Јужне Мораве, Пчиње и Драговиштите. Интензивирање се хидро-техничке активности на регулисању бујичних речних токова, заштити од поплава, побољшању водоснабдевања насељених подручја, обнови и ограниченом проширењу система за наводњавање, као и санитарној заштити угрожених изворишта и сливова. Стратешко опредељење јесте заштита пољопривредног земљишта, а нарочито стриктно ограничавање претварања земљишта I-IV приоритетне класе у непољопривредне намене, очување квалитета и биритне плодности земљишта. Значајно је пошумљавање, обнављање и побољшање квалитета шума, спровођење антиерозивних радова у сливонима постојећих и будућих акумулација, као и развој предузетништва, посебно у области оснивања и развоја микро предузећа за еколошки безбедну прераду локалних пољопривредних и шумских сировина.

Успоставиће се ефикаснија контрола коришћења и уређења грађевинског земљишта и усмеравају изградња и комунално опремање и уређење сеоских насеља и руралних предела. Ради بلاговременог резервисања простора за рационалну изградњу и коришћење објеката/подручја од јавног интереса, успоставиће се и спроводити режими коришћења и заштите простора коридора планираних инфраструктурних система, подручја експлоатације минералних сировина, сливних подручја и простора за изградњу планираних акумулација, заштићених природних и непокретних

културних добара, као и простора за изградњу регионалних санитарних депонија са рециклажним центрима.

Важно упориште РППЈП представља и унапређење и заштита животне средине, заштита и промоција вредне природне баштине и очување подручја са природним вредностима од значаја за биодиверзитет, предеону разноликост и квалитет животне средине. У домену заштите културног наслеђа, залагање је за промену досадашње праксе коју је карактерисала, како недовољна валоризација, презентација и коришћење непокретних културних добара, тако и недовољна уређеност, нарочито врањадских добара (археолошких налазишта, цркава и сеоског етно-наслеђа). Стратешко опредељење јесте остваривање интегралне заштите и презентације материјалног и нематеријалног културног наслеђа и очување националног и културног идентитета простора Јужног поморавља.

Постепено приближаваће визији и концепцији просторног развоја Јужног поморавља предвиђено је остваривањем следећих основних циљева:

1. одговорно управљање развојем, уређењем и заштитом простора у складу са реалним потенцијалима и ограничењима природних и створених вредности и дугорочним потребама економског и социјалног развоја и заштите животне средине;

2. уравниожењем развој на интрарегионалном и интеррегионалном нивоу, подстицање развоја и повећање доступности планинских и периферних делова подручја и иницирање трансграничних програма за пригранична подручја; и

3. унапређење квалитета живота и стварање услова за демографску обнову, задржавање и подстицање насељавања и повратка становништва, посебно у економски заостале руралне пределе и центре, инвестирањем у изградњу, обнављање и одржавање инфраструктуре, јавних служби и услуга, очувањем и унапређењем природног и културног наслеђа, развојем економски исплативих и статусно привлачних активности.

За остварење предвиђене визије, концепције и циљева развоја просторног развоја Јужног поморавља утврђена су планска решења и смернице за њихово спровођење. У делу о имплементацији овог планског документа утврђени су: стратешки приоритети за имплементацију РППЈП за период од 2010. до 2014. године; учесници у имплементацији; смернице за израду планских докумената (просторних и урбанистичких планова, секторских планова и програма); мере и инструменти за спровођење планског документа; институционално-организациона, информатичка и програмска подршка.

II. ПРИПРЕМА И САДРЖИНА ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА

1. О ПРОГРАМУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Члановима 12, 58. и 59. Закона уведен је 2009. године нови документ за спровођење просторних планова – програм имплементације. Програм имплементације утврђује мере и активности за спровођење просторног плана за раздобље од пет година. У складу са Законом програм садржи нарочито: приоритетне пројекте за остваривање просторног уређења; динамику за уређење појединих просторних целина и приоритетних пројеката; износ и изворе средстава за финансирање пројеката; рок извршења пројеката; одговорност за извршење пројеката; показатеље за праћење промена стања у простору. Основни методолошки оквир за његову израду постављен је у Програму имплементације ППРС.

Плански решења РППЈП спроводе се, као и за остале планске документе, на два начина:

1. директном имплементацијом – разрадом у просторним плановима обухваћених јединица локалне самоуправе и урбанистичким плановима на основу којих се простор непосредно приводи планираној намени, тј. издаје локацијска дозвола; и

2. индиректном имплементацијом – разрадом у програму његове имплементације и усклађивањем регионалних, општих и секторских стратегија, планова и програма, мера и инструмената различитих политика.

За директну имплементацију планских решења РППЈП у просторним плановима обухваћених јединица локалне самоуправе и урбанистичким плановима надлежни су органи јединица локалних самоуправа.

16. јануар 2015.

Број 4

9

За индиректну имплементацију планских решења РППЈП у регионалним, општим и секторским стратегијама, плановима и програмима, мерама и инструментима различитих политика директну надлежност имају органи и организације републичког нивоа управљања (министарства, агенције, јавна предузећа и др), а индиректну регионалне организације (акредитоване регионалне развојне агенције и др), регионалне јавне установе, органи и организације јединица локалне самоуправе (управе, јавна предузећа и др).

И за директну и за индиректну имплементацију РППЈП и других наведених планских докумената кључна је хоризонтална и вертикална координација актера и њихових активности.

Хоризонтална координација интереса и активности различитих сектора и територија се односи на активности и актере истог нивоа управљања. За хоризонтално усклађивање, тј. координацију потребна је комуникација између представника институција различитих сектора. Пожељна је такође и комуникација међу различитим секторима друштва – јавни, приватни и тзв. цивилни, односно невладин сектор.

Вертикална координација се односи на активности и интересе актера међу различитим нивоима управљања – од међународног, преко републичког, до регионалног и локалног. У вертикалној сарадњи је битан принцип супсидијарности који се односи на подршку мањим територијалним јединицама – локалној самоуправи, актерима на регионалном нивоу, приватном и невладином сектору, приликом заступања њихових интереса и остваривања њихових потреба.

За разлику од Програма имплементације ППРС или Програма имплементације Регионалног просторног плана АП Војводине, где се радило о усклађивању активности и интереса институција на републичком, односно покрајинском нивоу управљања, Програм имплементације РППЈП требало би да има неколико нивоа хоризонталне и вертикалне координације. Како се ради о имплементацији регионалног просторног плана, требало би да подразумева усклађивање активности и интереса институција на и између републичког, регионалног и локалног нивоа управљања.

Проблем представља неразвијен систем институција и координације актера и њихових активности на нивоу статистичко-планских региона (за овај програм на нивоу РЈИС) и округа/области, за овај програм на нивоу Јабланичког и Пчињског управног округа). За остваривање целовите вертикалне и хоризонталне координације недостају надлежности институција на републичком нивоу управљања, и/или на нивоу статистичко-планског региона и управног округа/области у односу на локални ниво управљања. Примери досадашње праксе међусуседске сарадње у управљању развојем јединица локалне самоуправе указују да се самоуплађивање активности и интереса суседних општина/градова одвија отежано и када се ради о решавању ургентних потреба и проблема од заједничког интереса (примери регионалних депонија отпада). Њихова активна партиципација у вертикалној и хоризонталној координацији не може се очекивати све док не буде условљена коришћењем средстава републичког буџета, ИРА фонда и других фондова и донација за програме и помоћ развоју јединица локалне самоуправе и локалних актера, што сада није случај.

Без тога је хоризонтална и вертикална координација актера и њихових активности веома неизвесна и отежано се одвија, што се показало и у току припреме Програма имплементације РППЈП и одразило се на неуједначеност у разради стратешких приоритета утврђених РППЈП.

Други моменат који је имао утицаја на припрему Програма имплементације РППЈП јесте истицање периода, од 2010. до 2014. године, предвиђеног планским документом за остваривање

стратешких приоритета. С обзиром на одложени почетак припреме, овим програмом предвиђено је његово остваривање у периоду од 2014. до 2018. године.

Програм имплементације РППЈП садржи:

1. стратешке приоритете РППЈП;
2. показатеље просторног развоја који ће бити основа за праћење и годишње извештавање о остваривању овог програма и регионалног просторног плана; и
3. препоруке за координацију активности на остваривању стратешких приоритета, праћење показатеља просторног развоја и Програма имплементације РППЈП.

2. О СТРАТЕШКИМ ПРИОРИТЕТИМА

Програмом имплементације РППЈП разрађују се и анализирају реализација стратешких приоритета, то јест пројеката дефинисаних у овом планском документу.

Регионалним просторним планом Јужног поморавља у глави IV. „Мере и инструменти за примену и спровођење плана”, 1.1. „Приоритетне активности на имплементацији” дефинисано је 160 стратешких приоритета просторног развоја за 44 планска решења у 15 тематских области. Разрада стратешких приоритета извршена је у складу са чланом 59. Закона.

У Програму имплементације РППЈП разрађени су стратешки приоритети који се реализују или њихова реализација започиње до 2018. године, утврђени су стратешки приоритети који се, из различитих разлога, не разрађују у овом програму. Приликом израде Програма имплементације РППЈП јасно се указала чињеница да се поједина планска решења и стратешки приоритети налазе у позицији суочавања са могућностима промена (институционалних, социо-економских, финансијских и др.) у периоду од доношења РППЈП 2010. до припреме Програма имплементације РППЈП 2013–2014. и његовог спровођења до 2018. године, те да њихово остварење може да буде модификовано, успорено или одложено ради тога. Велики број актера, са општим и секторским стратегијама, плановима и програмима, усложњавају остварење бројних активности и пројеката, поготово ако се узме у обзир недовољна хоризонтална и вертикална координација међу њима. Ради тога је за спровођења овог програма од посебног значаја успостављање недовољно развијених хоризонталних веза између сектора који имају интерес око истих активности и пројеката, као и вертикалних веза међу нивоима управљања у спровођењу стратешких планских приоритета.

У Програму имплементације РППЈП стратешки приоритети који се разрађују приказани су у оквиру табела и на графичким приказима. Остали стратешки приоритети наведени су у посебном поглављу према различитим разлозима због којих се не разрађују.

За избор стратешких приоритета који се разрађују коришћен је методолошки приступ и критеријуми који су дефинисани и примењени у изради Програма имплементације ППРС. Поступак одабира, преиспитивања и прецизирања приоритета посебно је обрађен са становишта њихове оправданости и реалних могућности за њихово остваривање, колико је то било сагледиво у тренутку израде Програма имплементације РППЈП. За сваки приоритет који се детаљно разрађује иницирана је и остварена успешна сарадња са већином надлежних органа и организација на регионалном/окупном нивоу и са јединицама локалне самоуправе.

Разрада стратешких приоритета до 2018. године рађена је у сарадњи са релевантним актерима просторног развоја путем попуњавања аналитичких картица које су преточене у табеле са доле наведеном структуром (Табела 1а) и налазе се у глави III.

Табела 1а: Структура разраде стратешких приоритета утврђених РППЈП

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности и пројеката	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију А и П	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (фаза П)
1	2	3	4	5	6	7	8
Тематска област							
Планско решење:							
	Приоритет утврђен РППЈП						

Основна сврха израде аналитичких картица била је провера реалности (подразумевајући и измене и допуне стратешких приоритета), разрада и реализација стратешких приоритета утврђених РППЈП.

Стратешки приоритети

Наведени су стратешки приоритети, под редним бројем за свако појединачно планско решење по тематским областима, који су дефинисани у глави IV. „Мере и инструменти за примену и спровођење плана”, 1.1. „Приоритетне активности на имплементацији” РППЈП. На овај начин је олакшано праћење разраде и остваривања стратешких приоритета утврђених РППЈП. Уврштени су и нови стратешки приоритети по тематским областима за планска решења утврђена РППЈП које су предложили релевантни актери на републичком, регионалном и локалном нивоу управљања.

Активности за реализацију приоритета (А)

Активности за реализацију приоритета подразумевају: управне и организационе аспекте и планске активности (на припреми и доношењу просторних, урбанистичких и секторских планова и програма) на реализацији приоритета садржане у надлежностима и програмима ресорних министарстава, републичких и регионалних агенција, републичких јавних предузећа, јавних установа и привредних друштава, органа и организација јединица локалне самоуправе (управе, јавна предузећа, јавне установе). За остваривање појединих стратешких приоритета наведене активности су диференциране према нивоу управљања који их је предложио из делокруга своје надлежности.

Учесници у реализацији активности и пројеката

Наведени су сви актери за које је препознато да имају директну или индиректну улогу у реализацији стратешког приоритета. У њих се убрајају: органи и организације на републичком нивоу управљања (министарства, агенције, јавна предузећа, заводи и др.), организације на регионалном нивоу (акредитоване развојне агенције, заводи, привредне коморе, асоцијације и др.), органи и организације на локалном нивоу управљања (скупштине и управе јединица локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, асоцијације и др.). Поред ових учесника, назначене су и друге домаће и међународне институције, невладине организације и заинтересовани инвеститори који учествују или су потенцијални учесници у реализацији стратешких приоритета.

Пројекти за реализацију приоритета (П)

Наведени су сви конкретни пројекти који су добијени од надлежних органа, организација и асоцијација, чија је реализација предвиђено да започне или да се обави у временском хоризонту Програма имплементације РППЈП, до 2018. године. За остваривање појединих стратешких приоритета наведени пројекти су диференцирани према нивоу управљања који их је предложио из делокруга своје надлежности. За поједине стратешке приоритете дати су предлози нових пројеката чија би реализација водила остваривању приоритета. За остваривање појединих стратешких приоритета наведено је више пројеката. За поједине стратешке приоритете нису добијени подаци о предвиђеним пројектима, нити предлози за потенцијалне нове пројекте.

Одговорности и партнери за реализацију А и П

Одговорност за реализацију наведених активности и пројеката носи орган или организација на републичком, регионалном или локалном нивоу управљања, која прати реализацију стратешког приоритета по фазама (уколико их има) и о томе припрема годишњи извештај који ће се уграђивати у Годишњи извештај о остваривању РППЈП. Одговорност за реализацију приоритета има

орган задужен за одређену област без обзира на повремене промене назива органа у оквиру реконструкције у склопу органа управе. У појединим случајевима одговорност за реализацију стратешког приоритета има приватан сектор, то јест заинтересовани инвеститор (пример МХЕ). У глави V. Програма имплементације РППЈП предложени су модалитети институционалне координације и праћења припреме и остваривања наведених активности и пројеката који су у надлежности локалног нивоа управљања.

Оријентациони износи и извори финансирања

Средства неопходна за остваривање започетих, предвиђених или предложених активности и пројеката неопходних за реализацију стратешког приоритета дата су у оријентационим износима у динарима (РСД) или у еврима (EUR), узимајући у обзир све тренутне околности. Финансијска средства су за већину приоритета дефинисана у тренутку израде Програма имплементације РППЈП и треба их прихватити условно, односно реална финансијска средства ће се дефинисати у тренутку реализације пројеката у складу са реалним могућностима извора финансирања. У већем броју случајева, за одређене активности и пројекте нису дати ни оријентациони износи, већ ће се утврдити у каснијим фазама реализације пројеката и у процесу иновирања овог програма. Извори средстава за финансирање пројеката јесу јавна средства (буџет РС, буџети ЈЛС и остали јавни извори финансирања као што су разни фондови) и средства опредељена из других извора, као што су европски фондови (IPA и др), разни кредити (Светска банка, Међународни монетарни фонд, Европска банка за обнову и развој, Европска инвестициона банка и сл), донације, приватни и међународни фондови.

Рокови реализације А и П (фаза П)

За наведене активности и пројекте утврђени су рокови њихове реализације, или планираних фаза реализације. Поједине активности су континуалног карактера и не ограничавају се на временски хоризонт Програма имплементације РППЈП. Поједине активности и пројекти немају приказан овај податак, сагласно достављеним предлозима од стране надлежних органа и организација.

3. ФАЗЕ И УЧЕСНИЦИ ИЗРАДЕ ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ РППЈП

Програм имплементације РППЈП је урађен у складу са одредбама закона које упућују на активну сарадњу са свим актерима (надлежни органи, организације и институције) од којих зависи остварење планских решења и стратешких приоритета и пројеката који би требало да буду у целини или делимично остварени, односно припремљена њихова реализација у периоду до 2018. године.

Израда Програма имплементације РППЈП одвијала се по следећим фазама:

I фаза – Идентификација и комуникација са актерима и могућим изворима финансирања у имплементацији стратешких приоритета;

II фаза – Провера прелиминарне листе активности и пројеката, институционално-организационих и финансијских аранжмана за њихову реализацију и

III фаза – Израда Нацрта Програма имплементације РППЈП. Координацију фаза и актера у припреми и спровођењу Програма имплементације РППЈП обављао је носилац његове израде – Републичка агенција за просторно планирање.

Аналитичке картице у табеларном облику са листама стратешких приоритета, у складу са тематском облашћу на коју се односи приоритет, достављене су релевантним актерима у припреми и остваривању Програма имплементације РППЈП. У Табели 16 назначено је од којих актера су добијене попуњене аналитичке картице.

16. јануар 2015.

Број 4

11

Табела 16. Преглед учешћа актера у припреми Програма имплементације РППП, 2013.

АКТЕРИ према врсти надлежности	НИВО УПРАВЉАЊА И НАЗИВ АКТЕРА	Достављена попуњена картица
РЕПУБЛИЧКИ НИВО УПРАВЉАЊА		
МИНИСТАРСТВА*	Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине	+
	Министарство привреде	+
	Министарство културе и информисања	-
	Министарство омладине и спорта	+
	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	-
	Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања	+
	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде	+
	Министарство регионалног развоја и локалне самоуправе	+
	Министарство рада, запошљавања и социјалне политике	+
	Министарство саобраћаја	+
	Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација	+
	Министарство здравља	-
ДИРЕКЦИЈЕ И ЗАВОДИ	Републички завод за заштиту споменика културе (РЗСП)	-
	Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС)	+
	Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“	+
ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И ПРИВРЕДНА ДРУШТВА	ЈП Путеви Србије (ЈП ПС)	+
	Коридори Србије (КС)	+
	Железнице Србије (ЖС)	+
	ЈВП Србијаводе (ЈВП СВ), ВПЦ Морава	+
	ЈП Емисиона техника и везе (ЈП ЕТВ)	+
	ЈП Србијашуме (ЈП СШ)	+
	ЈП Скијалишта Србије (ЈП СС)	-
	ЈП Електропривреда Србије	-
	ЈП Електромрежа Србије (ЈП ЕМС)	+
	ЈП Пошта Србија (ЈП ППТ)	+
	ЈП Транснафта	+
	Југоросгаз	+
	НИС Гаспромнефт	+
	Orion	-
	Теленор	+
	VIP	-
РАТЕЛ	-	
РЕГИОНАЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УСТАНОВЕ		
АГЕНЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа (ЦРЈПО)	+
	Регионална привредна комора Лесковац	+
ЗАВОДИ	Завод за заштиту споменика културе Ниш (ЗЗСКН)	+
ЛОКАЛНИ НИВО УПРАВЉАЊА		
ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ (ЈЛС)	Бојник	-
	Босилеград	+
	Бујановац	-
	Владичин Хан	+
	Власотинце	-
	Врање	+
	Лебане	-
	Лесковац	-
	Медвеђа	-
	Прешево	-
	Сурдулица	-
	Трговиште	-
	Црна Трава	-

* Дати су називи министарстава како су гласили у моменту достављања њихових предлога за израду Програма имплементације РППП у 2013. години, а пре доношења Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 44/14).

4. ПРОЦЕС ПРАЋЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊА И ИНОВИРАЊА ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Хоризонтална и вертикална координација актера и њихових активности отежано се одвијала у току припреме Програма имплементације РППЈП, што се одразило на неуједначеност у разради стратешких приоритета утврђених РППЈП.

Имајући у виду неуједначеност у нивоу детаљности категорије детаљно разрађених стратешких приоритета, узимајући у обзир могућност да ће у току реализације овог програма имплементације долазити до адаптација, модификација и нових иницијатива у остваривању детаљно разрађених стратешких приоритета, а ради омогућавања да поједини неразрађени стратешки приоритети пређу у категорију детаљно разрађених приоритета, те помака у организовању активности, институција и координације на нивоу РЈИС са доношењем регионалне развојне стратегије за овај регион, односно одговарајућег стратешког документа регионалног развоја, као и других промена у организацији и координацији активности локалног нивоа управљања, документ под називом Програм имплементације РППЈП представља део континуираног процеса планирања, програмирања и имплементације планског просторног развоја Јужног поморавља.

Као део тог процеса, измене и допуне Програма имплементације РППЈП, а по потреби и измене и допуне или иновирање РППЈП, предлагаће се на основу годишњег извештаја о остваривању РППЈП и Програма имплементације РППЈП. Како је овај програм оперативни документ за имплементацију РППЈП, реално је очекивати да се иновира заједно са подношењем извештаја.

Тиме ће се остварити континуитет процеса планирања и имплементације планираног просторног развоја Јужног поморавља и омогућити:

1. свим актерима, нарочито онима који нису били довољно припремљени за активније учешће у припреми првог програма, да иновирају и допуне своје предлоге за детаљну разраду стратешких приоритета;

2. усклађивања овог програма са изградом регионалне развојне стратегије и (годишњих) програма финансирања развоја региона за РЈИС, односно одговарајућег стратешког документа регионалног развоја (у деловима који се територијално односе на Јужно поморавље);

3. усклађивања овог програма и израде секторских стратегија, планова и програма (у деловима који се територијално односе на Јужно поморавље); и

4. усклађивања овог програма и пројеката који конкуришу за ПРА фонд, донације или за реализацију јавно-приватног партнерства.

На овај начин се омогућава повећање ефикасности и ефективности процеса планирања, просторног развоја и уређења територије Јужног поморавља.

Мониторинг и његово добро успостављање представља саставни део и основ успешне имплементације. У периоду важења овог програма имплементације предвиђена је израда годишњих извештаја о стању у простору у којима треба да се прате: напредовање у реализацији стратешких приоритета, промене у вредности показатеља (индикатора) просторног развоја и реално оцењивање стања развоја простора путем мерења вредности дефинисаних показатеља у утврђеним временским интервалима. Из тог разлога се у глави V. Програма имплементације РППЈП предвиђа се

организација мониторинга, као поступка којим се обезбеђује стална спрега између добијања информација и њихове интерпретације, а да се током имплементације усредсређује на праћење и оцену промена приоритета.

Програмом имплементације утврђују се показатељи за праћење промене стања у простору, тако да Програм имплементације РППЈП предвиђа изградњу и коришћење ГИС – оријентисаног информационог система што је неопходан услов за квалитетан мониторинг и управљање имплементацијом РППЈП и просторним развојем Јужног поморавља.

Поред показатеља за праћење промена у стању у простору дефинисаних у глави IV. Програма имплементације РППЈП, дате су препоруке за координацију активности на остваривању стратешких приоритета и праћење показатеља просторног развоја, као и за годишње извештавање о остваривању РППЈП у глави V. овог програма.

III. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СТРАТЕШКИХ ПРИОРИТЕТА РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА

1. ДЕТАЉНО РАЗРАЂЕНИ СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ

У Табели 2. су детаљно разрађена 72 стратешка приоритета, под одговарајућим редним бројем за 30 планских решења у 15 тематских области који су дефинисани у глави IV. „Мере и инструменти за примену и спровођење плана“, 1.1. „Приоритетне активности на имплементацији“ РППЈП:

1. Пољопривредно земљиште и рурални развој;
2. Шумско земљиште и заштита шума и развој ловства;
3. Водни ресурси;
4. Геолошки ресурси;
5. Развој становништва, мреже насеља и јавних служби;
6. Развој привредних делатности;
7. Развој туризма;
8. Развој саобраћајне инфраструктуре;
9. Водопривредна инфраструктура;
10. Енергетска инфраструктура;
11. Телекомуникациона инфраструктура;
12. Комунални садржаји;
13. Заштита животне средине;
14. Заштита природе и природних вредности; и
15. Заштита непокретних културних добара.

Стратешки приоритети из Табеле 2. који имају прецизну просторну одредницу назначени су на графичким прилозима 1. „ПРИРОДНИ РЕСУРСИ И ВРЕДНОСТИ, ЗАШТИТА НКД И РАЗВОЈ ТУРИЗМА“ и 2. „РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“. Нису назначени они стратешки приоритети чија просторна одредница није довољно прецизна (нпр. односи се на индустријску зону/парк регионалног значаја у или ван постојећег насеља) или ниво детаљности одговара просторном плану јединице локалне самоуправе (нпр. ППОВ, локалне депоније комуналног отпада). Графички прикази су припремљени на основу генерисаног садржаја рефералних карата РППЈП.

У склопу иновирања Програма имплементације РППЈП препоручује се обављање иновирања и допуне наведених активности и пројеката за остваривање стратешких приоритета.

16. јануар 2015.

Број 4

13

Табела 2: Детаљна разрада стратешких приоритета утврђених РПШП

Оријентациони износи, утврђени 2014. године, као и могући извори финансирања су дати индикативно и биће трајно контролисани и по потреби мењани годишњим извештајима о просторном развоју, у договору са надлежним институцијама и према реалним могућностима буџета.

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (у фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
Планско решење 1.1: Рурална реорганизација							
2) Отрсавање							
лимитирајућег утицаја несташнице падавина у вегетационом периоду изградњом система за наводњавање у склопу комплексног унапређења водопривредне инфраструктуре и уз примену савремених метода наводњавања.							
Град Врање Пројекти изградње малих акумулација на погодним водотоцима, бушење бунара и изградња каналске мреже							
Локална самоуправа, МПЗЖС, РДВ, донатори и НВО							
О: МПЗЖС Пр: ЈЛС, РДВ ЦРПО, НВО; међународне асоцијације							
Буџет РС, донације, Буџет ЈЛС							
Континуирне активности							
Остале ЈЛС							
3) Унапређевање							
инфраструктурних, техничко-технолошких и социоекономских услова за повећање тржишне конкурентности брдског подручја у производњи и плавању воћа и сточних производа посебних одлика квалитета.							
Регионални воћарски кластер јужне Србије, ЦРПО, МПЗЖС							
О: ЦРПО О: Регионални воћарски кластер јужне Србије							
150.000 ЕУР ПРА							
2014 – 2016.							
Град Врање Сагледавање и диференцирање приоритета у развоју пољопривредне производње у граду Врање							
ЈЛС, Пољопривредни факултет у Земуну, МПЗЖС, МП							
О: ЈЛС Пр: ЦРПО, МП МПЗЖС, МП међународне асоцијације							
Буџет РС, донације, Буџет ЈЛС							
Континуирне активности							

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројектата	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаз)
1	2	3	4	5	6	7	8
5)	Успостављање партнерства локалних актера из јавног и цивилног сектора при утеривању специфичних социјалних и еколошких проблема, ради доношења Акционих програма за рурални развој, у интеракцији с планираним развојем туристичких центара и других садржаја туристичке понуде и комплементарних делатности, којима се обезбеђују алтернативни приходи локалном становништву.	3	4	5	6	7	8
Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)							
ЦРЛПО							
		Формирање партнерства	ЦРЛПО, ЈЛС, ТО	Партнерство за рурални развој	О: ЦРЛПО	650.000 ЕУР ИРА Буџет ЈЛС	2014 – 2018.
		Формирање ЛПАГ-ова					
		Израда акционих планова за рурални развој					
		Израда и имплементација пилот пројектата					
Град Врање							
		Усмеравање произвођача ка стварању брэндова и сертифицирању пољопривредних производа и стварање услова за развој нових грана пољопривредне производње	ЈЛС, МПЗЖС, ЦРЛПО	Обука заинтересованих произвођача за израду пројектата и бизнис планова	О: ЈЛС Пр: ЦРЛПО, МПЗЖС, међународне асоцијације	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	Континуиране активности
Остале ЈЛС							
Министарство пољопривредног земљишта							
Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)							
Град Врање							
		Формирање, имплементација и стално ажурирање локалног информационог система за пољопривреду (земљишни информациони систем на гранама производње, укључујући и органску производњу)	ЈЛС, МПЗЖС, ЦРЛПО, НВО	Израда краткорочног, средњерочног и дугорочног плана улагања у пољопривредне делатности села	О: МПЗЖС Пр: ЈЛС, ЦРЛПО, НВО, међународне асоцијације	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	Континуиране активности
Општина Босилеград							
		Давање у закуп пољопривредног земљишта млађим лицима и њихов упис у регистар пољопривредних газдинстава.	Пољопривредници који имају имовину и закупши		О: ЈЛС Пр: МПЗЖС, приватни сектор	Приватни сектор и субвенције из Аграрног буџета	Континуиране активности

16. јануар 2015.

Број 4

15

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Проекти за реализацију приоритета (И)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Годовни реализације А и П (и фази)
1	2	3	4	5	6	7	8
	добрим функционисањем трајашта земљишта.	3	4	5	6	7	8
		Формирање огледних парцела, демонстрационих газдинстава и центара за обуку.	ЈЛС, МПЗЖС, пољопривредна газдинства	Општина Владичин Хан	О: ЈЛС Пр: МПЗЖС, пољопривредна газдинства	5.000.000 РСД Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донације	До краја 2018.
		Остале ЈЛС					
		Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)					
6)	Израда одговарајуће инвестиционе документације за подизање нових и обнову дела амортизованих винограда и вољњака, уз усклађивање сортиманта засада с трендовима тражње на домаћем и светском тржишту.	Формирање сјудационог центра за виноградарску производњу	ЈЛС, МПЗЖС и подручне пољопривредне стручне службе	Обука заинтересованих произвођача за примену нових технологија у виноградарству	О: МПЗЖС Пр: ЈЛС, ЦРПО, међународне асоцијације	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	Континуирана активности
		Остале ЈЛС					
		Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)					
		Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)					
2)	Организовање одговарајућих модалитета пословног повезивања породичних газдинстава, међусобно и са сфером промета и прераде пољопривредно-прехранбених производа.	Програма обуке	ЦРПО, МПЗЖС пољопривредна газдинства	„Фарм менаџмент“	О: ЦРПО Пр: МПЗЖС	120.000 EUR РА, ЕУ програми у Србији, Суседски програми, Буџет ЈЛС	2014 – 2018.
		Остале ЈЛС					
		Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)					
		Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)					
		Општина Владичин Хан					
		Формирање специјализованих удружења, Посећивање формирања различитих облика и модела задруга	ЈЛС, МПЗЖС, ЦРПО, подручне пољопривредне стручне службе	Обука и стимулисање младих за имплементацију трајашно оријентисаних модела специјализоване пољопривредне производње	О: МПЗЖС Пр: ЈЛС, ЦРПО, стручне службе међународне асоцијације	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	Континуирана активности
		Општина Владичин Хан					

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
		Развој пољопривредних задруга	ЈЛС, МПЗЖС, пољопривредна газдинства		О: ЈЛС Пр: МПЗЖС, пољопривредна газдинства	1.000.000 РСД Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донације	2014-2015.
Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)							
ЦРПО							
3)	Подршка пословној консолидацији и технолошкој модернизацији предузећа прехранбене индустрије, осмишљавање малих и микро погона на селу за прихваћане, складиштење и прераду локалних пољопривредних сијровина и унапређење плансима одговарајућих прехранбених.	Обуке за МСП Увођење стандарда релевантних за прехранбену индустрију Израда програма побољшања пословних перформанси МСП Размена примера добре праксе	МПЗЖС, МФ, НАРР, Технолошки факултет у Лесковцу, Рег. вођарски кластер Јужне Србије	Подршка развоју пословања у руралним подручјима	О: ЦРПО Рег. вођарски кластер Јужне Србије	180.000 EUR РА ЕУ програми у Србији Суседски програм Буџет ЈЛС	2014 – 2018.
Град Врање							
		Стимулисање отварања нових приватних предузећа у области производње и прераде пољопривредних производа	ЈЛС, МПЗЖС, МП, ЦРПО	Опоравак постојећих и подизање нових прехранбених капацитета Израда програма развоја прехранбачке индустрије	О: ЈЛС Пр: МПЗЖС, МП, ЦРПО, међународне асоцијације	Буџет РС, Донације, Буџети ЈЛС	Континуиране активности
Општина Владичин Хан							
		Израдна, адаптација објеката и набавка опреме за мини сушаре и мини молкарне	ЈЛС, МПЗЖС, пољопривредна газдинства		О: ЈЛС Пр: МПЗЖС, пољопривредна газдинства	8.000.000 РСД Буџет ЈЛС, Буџет РС, Приватни сектор	2014-2015.
Остале ЈЛС							
Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС)							
ЦРПО							
5)	Подршка развоју и промоцији органске производње хране (избор локалитета и програма, укључивање у мрежу лабораторија за атестирање, маркетинг и сл.), као и активностима за добијање робне марке широког асортимана локалних	Стручна подршка постојећим производачима и прехранбачима Јачање капацитета Центра за органску производњу Лесковац Грант шема за унапређење органске производње Селекција производа, израда елабората (code of practice).	Пољопривредне стручне школе из Врање, Лесковца и Сурдулице Мала и средња предузећа, Пољопривредна газдинства, Пољопривредне стручне службе	Развој и унапређење органске производње Јабланичког и Пчињског управног округа Формирање центра за контролу квалитета и лабораторија за атестирање Заштита географског порекла селективаних сорти	О: ЦРПО Пр: МСП, пољ. стручне пољ. стручне службе	2.000.000 EUR	2014 – 2018.

16. јануар 2015.

Број 4

17

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	пољопривредно-прехранбених производа, по основу посебних/заштитених одлика географске средине	3 регистрација Усмеравање произвођача ка стварању брeкloвa и сертификаковању пољ. производа	4 ЈЛС, МПЗЖС и НВО	5 Град Брање Едукација произвођача са поступцима сертификације и производње географски заштитених производа Акредитација лабораторије за анализе безбедности намирница	6 О: МПЗЖС, МЗ, Пр: ЈЛС, ЦРПО, међународне асоцијације	7 Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	8 Континуира не активности
Општина Владичин Хан							
Остале ЈЛС							
Тематска област 2: Користиње и заштита шумског земљишта и шума у развој лoвствa							
Планско решење 2.1: Одрживо коришћење и заштита шумског земљишта и шума у развој лoвствa							
1.	Предлог новог приоритета Иновирање основа газдовања шумама	Иновирање основа газдовања шумама за газдинске јединице у Јужноморавском, Јабланичком, Нишавском, Моравском и Топличком шумском подручју којима је истекао или истиче рок важења до 2018. године.	ЈЛС „Србијашуме“			Буџет РС, ЈЛС „Србија шумс“	Континуира на активност до краја 2018.
2.	Предлог новог приоритета Израда годишњих планова газдовања шумама	Иновирање основа газдовања шумама за газдинске јединице у Јужноморавском, Јабланичком, Нишавском, Моравском и Топличком шумском подручју.	ЈЛС „Србијашуме“	Израда извођачких пројеката газдовања шумама за газдинске јединице		Буџет РС, ЈЛС „Србија шумс“	Континуира на активност до краја 2018.

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
Тематска област 3: Водни ресурси							
Планско решење 3.2: Заштита од вода							
1)	Одбрана од поплава комбинацијом регулација и линијских заштитних система (наспина одбрана од поплава), посебно на реци Властине од Јужну Мораву, и активних мера, реализацијом акумулација као и бујинарским и биотехничким радњима у сливу.	Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка дирекција за воде (РДВ), ЈВП Србијаводе ВПЦ Морава (ЈВП СВ ВПЦМ) Израда техничке документације у складу са Програмом пословања ЈВП СВ ВПЦМ	ЈВП СВ ВПЦМ, РДВ, ЈЛС	Пројекат изведеног објекта заштите Властиница од поплава: регулисано корито реке Властине (0,95km) и Главни пројекат успорних насипа на потоку Пушкина долина и Смардански поток (2012) Главни пројекат санације оштећења корита Трновачке реке од кп. 0+000 до кп. 0+600 (2013) Главни пројекат санације од 1+100 до кп. 1+790, Козјелечке реке од кп. 0+000 до кп. 0+235 и Јесничке реке од кп. 0+000 до кп. 0+350 Главни пројекат регулације Туловске реке од ушћа у Јужну Мораву до старог власотинског пута од кп. 0+000 до кп. 8+100	О: ЈВП СВ ВПЦМ Пр: РДВ, ЈЛС	140.000.000 РСД 80.000.000 РСД 200.000.000 РСД 150.000.000 РСД	
		Наставак регулације реке Драговиштице од спорског центра до Бриловштице и од бензинске пумпе до Градишта	ЈЛС и ЈВП СВ ВПЦМ	Општина Воснаград	О: ЈВП СВ ВПЦМ Пр: ЈЛС, Донатори	20.000.000 РСД	2014-2015.
Остале ЈЛС							
2)	Успостављање контроле и планског усмеравања експлоатације материјала из речних корита, у складу са принципима контролизованог управљања речним наносом“ односно	Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка дирекција за воде (РДВ), ЈВП Србијаводе ВПЦ Морава (ЈВП СВ ВПЦМ) Издавање водних аката за експлоатацију речног наноса.	ЈВП СВ ВПЦМ, РДВ, РХМЗ	Генерални Пројекат уређења Јужне Мораве од састава са Западном Моравом до Греличке клисуре (2006) Прелиминарна анализа могућности багеровања на Дрини, Јужној, Западној и	О: РДВ Пр: ЈВП СВ ВПЦМ, РХМЗ		

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентацио ни извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1				<p>локалитету Барича код Сурдулице; Ац, Рб, Zn, Cu, W на подручју Црноок.</p> <p>Истражене и оверене резерве: Рб, Zn на локалитетима Језерина, Шута Расовача, Подвирови, Барс-Ђавоља Воденица, Вучково РТ 1,2,2а,3, Благолат, Ђавоља Воденица П РТ 2 и Благолат, Ђавоља Воденица РТ 1; Ац,Ag на локалитету Флоташејско јаворште рудника Леце; опекарских спровина на локалитетима Смахин Забел-Ђинђушта, Старо Ложе, Чекини, Батуловице, Губеревац, Мала Грабовница - Западно и Источно поље; амфиболита на локалитету Добро поље; лашита на локалитету Момин Камен; опекарске глине на локалитету Подом и Забел; молибдена на локалитетима Мачкатица-Боровик и Мачкатица-Грознатова долина; зсолитског туфа на локалитету Златокон; диорита, андезита и базалта на локалитету Клиновачка река код Бујановца; базалта на локалитету Цер; мермера на локалитетима Стрезовице потез Цер-Маминско брдо, Душклина Мала и Корда Илница код Прешева; серпентинисаног габра на локалитету Црна река.</p> <p>Одобрени пројекти експлоатације: руде Рб, Zn, Ац у руднику Леце (Мелвеђа), руде Рб и Zn у руднику: Грот (Врање).</p>				

16. јануар 2015.

Број 4

21

Ред. бр. СП	Стратешки приоритет СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројекта	Оријентацио на износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
		<p>Активности за реализацију приоритета (А)</p> <p>Рудник Караманица: Завршетак детаљних истраживања, израда лаборатората о рудним резервама. Израда пројектне документације, израда капиталних рударских објеката и набавка опреме.</p>	<p>Учесници у реализацији активности</p> <p>„Босилметал“ доо</p>	<p>Пројекти за реализацију приоритета (П)</p> <p>Караманица (Босилград), опекарских глина у лежиштима: Мала Грабовница и Чекма (Лесковац), Багуловце (Власотинце), Челопек (Вранска бања) и Грамафа (Вршање), базалта у лежишту Клиновачка река (Бујановац), белог гранита у лежишту Смољница (Бујановац), техничког графевинског камена у лежишту Душкина Мала (Прешево). Пројекти експлоатације у припреми: зеолита из лежишта Златокоп (Вршање), техничког графевинског камена из лежишта Момини камен (В. Хан) и Кодрра (Прешево).</p>	<p>Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројекта</p> <p>О: Босилметал доо Пр: МРЕ</p>	<p>Оријентацио на износи и извори финансирања А и П</p> <p>12.000.000 EUR – извести извори и кредити</p>	<p>Рокови реализације А и П (и фаза)</p> <p>5 година у две фазе 3+2</p>
Остале ЈЛС							
3)	<p>Побољшање информационе основе и инжењерскогеолошка истраживања, као подршка планирању, пројектовању и изградњи: израда карте хазарда терена (катастар клизишта и нестабилних палина); израда карте микросеизмичке рејонизације.</p>	<p>Активности за реализацију приоритета (А)</p> <p>Апликација Геолошког информационог система Србије (ГеоИСС) и унос свих инжењерскогеолошких података који се добијају кроз реализацију пројеката сколно годишњем Програму основних геолошких истраживања (МПНПШ)</p>	<p>Учесници у реализацији активности</p> <p>Геолошки завод Србије (реализатор пројеката), МРЕ (контрола)</p>	<p>Пројекти за реализацију приоритета (П)</p> <p>Пројекат: Катастар клизишта и нестабилних палина територије Србије Пројекат: Израда карте сеизмичке рејонизације са истраживањем геолошких услова за одређивање националних параметара према EURO CODE 8 (EC8-1)</p>	<p>Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројекта</p> <p>О: Геолошки завод Србије Пр: МРЕ</p>	<p>Оријентацио на износи и извори финансирања А и П</p> <p>2.000.000 EUR 250.000 EUR</p>	<p>Рокови реализације А и П (и фаза)</p> <p>Завршетак пројекта: 2019. Завршетак пројекта: 2015.</p>

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
Планско решење 4.2: Санирање површина око постојећих рударских објеката и развој пројеката који минимално угрожавају животну средину							
2) Обезбеђивање интегралног управљања отпадом који се формира у свим производним процесима и технолошким фазама у минерално сировинском комплексу, са посебним акцентом на ефикасије и комплексније коришћење сировина и искоришћење различитих техногенних сировина које се стварају у минерално-сировинском комплексу.							
Тематска област 5: Развој становништва, мреже насеља и јавних служби							
Планско решење 5.1: Демографска обнова							
2) Ублажавање негативних демографских процеса мерама за заустављање емиграције младог стручног кадра (запослење, квалитет живота) и стварање услова за повратак и редистрибуцију становништва (запослење, комунално опремање насеља и др.).							
		Образовни програми за освајавање младих из ранијих група кроз КЗМ	УН агенције, МОС, МРЗБСП	Предлог пројекта запошљавање младих и миграције-друга фаза	О: МОС Пр: МРЗБСП, УН агенције	Буџет РС, донације	Континуирана активност
		Подношка спровођењу локалних акционих планова за младе у ЈЛС из IV групе развијености	ЈЛС и локалне КЗМ; Мелвафа, Владичин Хан, Босилеград, Сурдулица, Бојинк, Црна Трава, Власотинце	Мелвафа, Владичин Хан – омладински клуб; Босилеград – Весела рурална средина; Сурдулица – Центар омладинске политике; Бојинк – Уређење спорског центра; Црна Трава – Млади у акцији за будућност; Власотинце – Млади су информисани и мобилни за акције	О: ЈЛС и КЗМ Пр: МОС	4.671.000 РСД Буџет РС, Буџет ЈЛС, донације	Континуирана активност
		Каријерно вођење и саветовање у КЗМ	ГЗ, МОС, МПНП и КЗМ (Врање, Лесковац, Владичин Хан, Босилеград, Сурдулица, Бојинк и Власотинце)	Професионална оријентација у Србији	О: КЗМ		2015.

16. јануар 2015.

Број 4

23

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентацио на извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (в фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
ЦРПО							
Формирање револвинг фонда за подршку бизнису младих							
		ЈЛС, ЦРПО, НСЗ, МРЗБСП	„Сам свој газда“ пројекат подршке запошљавању младих у руралним подручјима	О: ЦРПО Пр: ЈЛС, НСЗ, МРЗБСП	7.000.000 EUR ИРА Буџет ЈЛС Билатерални донатори	2014 – 2018.	
ЈЛС							
Планско решење 5.2: Развој људских ресурса							
Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП)							
1) Подизање нивоа образовања, развој знања и специјалних вештина радне снаге.		Спроводиоце Програма додатног образовања и обуке	МРЗБСП Национална служба за запошљавање (НСЗ)	Национални акциони план запошљавања	О: МРЗБСП, Пр: НСЗ	Буџет РС	Континуира на активност
		Израда мале образовних профила у ЈП, Анализа потреба у региону, Израда курикулума, Стављање у функцију доживотног образовања	МРЗБСП, Образовне институције	Life long learning Institut	О: ЦРПО Пр: МРЗБСП	1.200.000 EUR ИРА Генерални буџет ЕУ	2015 – 2018.
ЈЛС							
Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП)							
2) Подршка за самозапошљавање и оснивање послова мањег размера, као и унапређење региотражије и флексибилности радне снаге.		Организовање обуке из предузетништва за незапослена лица Обезбеђивање субвенције незапосленим лицима за самозапошљавање	МРЗБСП, НСЗ	Национални акциони план запошљавања	О: МРЗБСП Пр: НСЗ	Буџет РС	Континуира на активност
		Мапирање погодних браунфилд локација Регистрација браунфилд локација и стављање у функцију бизнис инкубатора	ЈЛС, ЦРПО, МП, МРЗБСП, НСЗ	Студија за развој бизнис инкубатора Бизнис инкубатор центри у девастираним подручјима	О: ЦРПО Пр: ЈЛС, МП, МРЗБСП, НСЗ	4.460.000 EUR ИРА Буџет ЈЛС ЕУ програми у Србији	2014 – 2018.
ЈЛС							
Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП)							
3) Побољшавање услова социјалног статуса појединих категорија		Грантови, десет грантова по 20.000,00 EUR за подршку	Пројектни тим	Приоритетне активности за спровођење НАПЗ	О: МРЗБСП	Шведска организација	2014-2015.

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (И)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	становиштва (одраслих особа без образовања, жена, деце, старих, изабелих и ингерно расе, великих лица, војних инвалида и других посебно угрожених група).	3 политици самозапошљавања жена Истраживање, на нивоу Србије, о женама у бизнису Истраживање употребе ИКТ-а и запослености жена Истраживање о положају жена у вантрадиктним срединама	4 ЈЛС, ЦРПО, МРЗБСП, МПЗЖС, МП, НСЗ	5 ЦРПО	6 О: ЦРПО Пр: ЈЛС, МРЗБСП, МПЗЖС, МП, НСЗ	7 за развој и сарадњу SIDA 200.000 EUR 3.000 EUR 4.000 EUR 4.000 EUR	8 2014 – 2018.
		Организовање обуке за унапређење послопривредне производње (посебно органске производње) Револуцијски фонд за подршку развоју бизниса угрожених група Промоција примера добре праксе	ЈЛС, МРЗБСП, МП	Општина Босилеград	О: МРЗБСП Пр: ЈЛС, МП	Буџет РС, Буџет ЈЛС	До краја 2018.
		Запошљавање старих радника до допуне радног стажа за пензију Стварање могућности за запошљавање инвалидних и социјално угрожених група Оспособљавање Рома за њихово интегрисање у друштво Едукација деце и жена и др. од збогостављања	ЈЛС, МРЗБСП, МП	Остале ЈЛС			
Тематска област 6: Развој привредних делатности							
Планско решење 6.1: Привредни развој							
1) Институционална подршка регионалном развоју, успешним фирмама и сектору МСП, повезивање у производно-услугне							
		Развој активности Кластера Пилот акције и локалне студије, брендирање, промоција и	Кластери из ЈЛС, МСП из ЈЛС, НАРР, МП	Јачање капацитета постојећих кластера и удружења за развој МСП (кластер туризма,	О: ЦРПО Пр: МСП, Кластери, МП	650.000 EUR по кластеру Сууселски	2014 – 2018.

16. јануар 2015.

Број 4

25

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Проекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	регионалне кластере, комплирање инфраструктуре (у привредно-индустриским зонама и туристичким дестинацијама).	видљивост, Успостављање Иновационних центара, Јачање институционалних капацитета		наметања, вођарства, развоја органске производње, обућарски кластер) Подршка формирању нових кластера Брејдирвање ЈП и региона Јужна и Источна Србија		програмн Србија, Бугарска, Македонија ПРА Актуелни ЕУ програмн у Србији	
		Активности су садржане у Стратегији одрживог развоја општине Владичин Хан за период од 2013. до 2018. године (Стратегија ВХ)	Привредна друштва – сектор МСП, ЈЛС, ЈП Дирекција за Грађевинско земљиште и путеве (ЈПДВХ), Локална ЈП, МП	Успостављање система подршке за нове привредне субјекте са потенцијалом раста и развоја Развој предузетничких иницијатива	О: ЈПДВХ Пр: ПРА, Удружење Предузетника, НСЗ, МП	20.000.000 РСД годишње. Буџет ЈЛС, Донације	До краја 2018.
Остале ЈЛС							
Планско решење 6.2: Опремена и реализација нових привредних комплекса и локалитета							
Министарство привреде (МП)							
Град Врање							
2)	Израђања: - слободне зоне и индустријског парка у Владичин Хану од регионалног значаја за коју постоји техничка документација; - регионалног складовно-дистрибутивног центра воћа и поврћа у Лесковцу.	МП, ЈЛС, ЈП „Слободна зона Врање”, Локална ЈП и привредни сектор Врање	МП, ЈЛС, ЈП „Слободна зона Врање”, Локална ЈП и привредни сектор		О: ЈП „Слободна зона Врање” Пр: ЈЛС, МП, Локална ЈП	Буџет РС, Буџет ЈЛС	
		Активности су садржане у Стратегији ВХ	општина Владичин Хан, Град Врање, општина Сураулица, ЦРПО	Развој и инфраструктурно опремање индустријске зоне ЈУТ - Сува Морана (урађен пројекат са проценом оправданости)	О: 3 ЈЛС Пр: МП	1.669.240.605 EUR Донација ЕУ 69,20% Буџет РС 6,59% Кредит 8,82% Буџет ЈЛС 15,39%	До краја 2018.

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
Остале ЈЛС							
Министарство привреде (МП)							
ЦРПО							
3)	Развој и изградња микро погона у сеоским насељима у којима је испољен интерес за развој МСП, уз поштовање услова заштите животне средине	<p>Формирање партнерстава за изградњу студије</p> <p>Промоција студије</p> <p>Израда пројектно техничке документације за пилот пројекат</p>	<p>Воћарски кластер Јужне Србије</p> <p>МСП у сектору воћарства МПЗЖС, МП</p>	<p>Студија за развој и изградњу микро погона за развој воћарства у сеоским насељима, уз поштовање принципа коришћења обновљивих извора енергије</p>	<p>О: Воћарски кластер Јужне Србије</p> <p>Пр: МПЗЖС, МП</p>	<p>250.000 EUR</p> <p>Сузелски програм са Бугарском и Македонијом</p> <p>IPA</p> <p>EU ПРОГРЕС Програм 2</p>	2014 – 2016.
Општина Босилеград							
		<p>Отварање мини производних погона</p> <p>Отварање мини прерађивачких капацитета воћа (јабучка, крушка, пшљива, шипурак, бороница и др.)</p> <p>Отварање мини прерађивачких капацитета поврћа (шаргарепа, лук, кромпир и др.)</p> <p>Отварање мини погона за прераду и конзервирање печурака</p> <p>Набавка механичације за млевење дрвог отпада и прављење пелета</p> <p>Отварање мини производних погона за намештај и др. производа од дрвета</p> <p>Отварање мини фабрике за финансирање воде</p> <p>Отварање мини млекаре</p>	<p>ЈЛС, МПЗЖС, МП</p>		<p>О: ЈЛС</p> <p>Пр: МПЗЖС, МП, донатори</p>	<p>10.000.000 РСД</p> <p>5.000.000 РСД</p> <p>5.000.000 РСД</p> <p>1.000.000 РСД</p> <p>14.000.000 РСД</p> <p>2.000.000 РСД</p> <p>5.000.000 РСД</p> <p>5.000.000 РСД</p>	До краја 2018.
Остале ЈЛС							
Тематска област 7: Развој туризма							
Штампано решење 7.1: Комплетирање и интеграција постојеће туристичке понуде у простору							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТ)							
1)	Консолидација опремљености	Припрема и спровођење Програма	МТТ, ЈО, ЈМО, ПД		О: МТТ	Буџет РС	Буџетска

16. јануар 2015.

Број 4

27

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (ПР) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	капацитета и боља организација коришћења постојеће туристичке понуде Влањског језера, Врањске бане, Бујановачке бане, Сјариначке бане, НКД (Манастира Прохор Пчински, археолошког налазишта Царичин град), манифестација и др.	3 распоред и коришћења субвенција и додација намењених за развој туризма за буџетску годину (ПСД-РТ)	4 ЛПУО, УТП	5 Град Врање	6 Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	7 А и П	8 год. Реализација пројеката 3-12 месеци
		Израђивања, реконструкција, адаптација и опремање туристичких капацитета Промоција атрактивних дестинација за привлачење инвеститора и туриста	МТТТ, ЈЛС, ТО, ЦРПО, туристичка привреда		О: МТТТ Пр: ЈЛС, ТО, ЦРПО, инвеститори	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	Континуира на активност
Остале ЈЛС							
2)	Модернизација, комунално опремање и комерцијализација постојећих и потенцијалних смештајних капацитета (у сеоским домаћинствима и викенд кућама) у туристичкој дестинацији Крајиште и Влањина, као и на другим локалитетима (посебно „Пашина чесма“ - град Лесковац).	Припрема и спровођење ПСД-РТ Доншење Уређења о условима и начину доделе кредитних средстава за подстицање квалитета туристичке понуде	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП, предузетници у туризму, пољопривредна домаћинства		О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. рок 3-12 мес.) Пројекти по Уређењу с грејс периодом 12 мес. и роком отплате 6 год.
		Интезивнија развој и промоција сеоског туризма на Бесној Кобили	МТТТ, ЈЛС, ТО, ЦРПО, сеоско становништво	Град Врање	О: МТТТ Пр: ЈЛС, ТО, ЦРПО	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	Континуира на активност
Остале ЈЛС							
Планско решење 7.2. Реализација нових сегмената туристичке понуде и инфраструктуре							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
1)	Прва етапа изградње скијалишта Бесна Кобила са планинским туристичким центром (на високопланинском подручју Врање и Босилград).	Припрема и спровођење ПСД-РТ Припрема и спровођење програма пословања ЈП Скијалишта Србије (ЈПСС)	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП, МП, ПД, ЈЛСС	Пројектна документација и реализација расплета НН мреже и напојног вода за ски лифтове, жичаре – наставак Главног пројекта за изградњу кабловског вода 10 (6) кВ за напајање МБТС	О: МТТТ Пр: ЈЛСС, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката 3-12 месеци

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Проекти за реализацију приоритета (И)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
		Унапређење постојеће инфраструктуре и изградња туристичких капацитета Промовисање потенцијала Бесне Кобиле и привлачење инвеститора	МТТТ, ЈЛС, ТО, ЈЛСС, ЈП „Скијалиште Бесна Кобила“, ЦРПНО, инвеститори (Ин)	Изградња 1 хотела и уређење најмање 1 ски стазе	О: МТТТ Пр: ЈЛС, ТО, ЈП Скијалиште Бесна Кобила, ЦРПНО, Ин	Буџет РС, Буџет ЈЛС, Ин	Континуирана активности
				Град Вранје			
				Остале ЈЛС			
2)	Прва етапа изградње целогодишњих авиатичких садржаја на бази природне термоминералне воде Вранске бање.	Припрема и спровођење ПС/Д-РТ	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)	О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката 3-12 месеци
		Интензивнија промоција потенцијала Вранске Бање	МТТТ, ЈЛС, ТО, ЦРПНО, Ин	Град Вранје	О: МТТТ Пр: ЈЛС, ТО, ЦРПНО, Ин	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС, Ин	Буџетска год. Реализација пројеката 3-12 месеци
3)	Реализација садржаја целогодишње туристичко-рекреативне понуде у простору Чемерника, Остроуба, Грамаде, Бесне Кобиле, Варденика, Милевске планине, Дукага (алпско, тури и нордијско скијање, сноу-борд и др. у зимској сезони, планинарске и излетничке туре, јахање, планински бициклизам, летње змајем и паратандем, басифарни и др. у летњој сезони) и етнолошког, сеоског, ловног, риболовног и др. на Кукавица, Пољани и Набавка жичаре на планини	Припрема и спровођење ПС/Д-РТ Припрема и спровођење програма пословања ЈЛСС	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП ЈЛСС	Министарство привреде (МП)	О: МТТТ Пр: ЈЛСС, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката 2014-2017.
		Израда пројекта туристичке сигнализације Грантови за дружбене услуге за унапређење услуга Организација догађаја у региону који промовишу турizam	ТО, Кластер за развој туризма Раданског подручја (Кластер РТ-РП)	ЦРПНО	О: ЦРПНО Пр: ЈЛС, Кластер РТ-РП	500.000 EUR IPA ЕУ ПРОГРЕС програм Суседски програми са Бугарском и Македонијом	2014-2017.
		Изградња планинског дома	ЈЛС, ТО, МТТТ, ЈЛСС	Општина Босилеград	О: ЈЛС Пр: МТТТ, донатори	Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донације	До краја 2017.

16. јануар 2015.

Број 4

29

Ред. бр. СИ	Стратешки приоритети СИ	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	Радану.	Црноок Адаптација постојећих караула за туристе и ловце					2018. До краја 2015.
Општина Владичин Хан							
		Активности су садржане у Стратегији ВХ	ЈЛС, Центар за културне делатности, туризам и библиотекарство (ЦВХ), ЦРПО, библиотечка и планинарска удружења	Постављање туристичке сигнализације и развој бициклистичких и пешачких стаза на планини Кукавица, умрежавање са постојећим регионалним стазама	О: ЈЛС Пр: ЦВХ, бициклистичка и планинарска удружења	6.000.000 Буџет ЈЛС, Донације	До краја 2018.
		Активности су садржане у Стратегији ВХ	ЈЛС, ЦВХ, ЦРПО, Локална ЈП, МТТТ	Изградња туристичке и комуналне инфраструктуре око Ловачких језера Изградња пројектно-техничке документације за развој етно села	О: ЈЛС Пр: ЦВХ, ЦРПО, МТТТ, Локална ЈП	Буџет ЈЛС, Донације, Буџет РС	До краја 2018.
Остале ЈЛС							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
4)	Реализација прве деонице тревенско-планинарског пута планинским венцем од Чемерника до Дуката.	Припрема и спровођење ПСД-РТ	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП		О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката 3-12 месеци
ЈЛС							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
5)	Реализација прве етапе информативно-туристичког пункта код Прелева.	Припрема и спровођење ПСД-РТ	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП		О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката 3-12 месеци
ЈЛС							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
6)	Повећање саобраћајне доступности у функцији интегрисана туристичке понуде (посебно на Бесној Кобили,	Припрема и спровођење ПСД-РТ	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Главни пројекат за изградњу кабловског вода 10(6) кV за напајање МБТС 6/0,4 кV.	О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Проекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	Трговиншту и Босилеграду) и развој првих етапа техничке инфраструктуре (система водоснабдевања и канализања отпадних вода, електроснабдевања и телекомуникација) и јавних садржаја.	3	4	5	6	7	8
		Унапређење постојеће инфраструктуре	МТТТ, МП, ЈЛС	Унапређење пута Љубага - Босна Кобила	О: МТТТ Пр: МП, ЈЛС	Буџет РС, Донације, Буџет ЈЛС	3-12 месеци
		Унапређење постојеће инфраструктуре	ЈЛС Босилеград и Трговиште, МТТТ	Општина Босилеград Реконструкција и модернизација оштинског пута Две реке - Дукал - Заграда у дужини од 15 km (пута за Трговиште)	О: ЈЛС Босилеград и Трговиште Пр: МТТТ	300.000.000 РСД Буџет ЈЛС, Буџет РС	До краја 2018.
				Играљна пута Босилеград-Црноок	ЈЛС	Буџет ЈЛС, Буџет РС	
Планско решење 7.3: Израда развојних докумената и сарадња субјеката развоја туризма							
1) Израда просторних и урбанистичких планова, програма развоја туризма и техничке документације за изградњу и уређење предвиђених садржаја.							
		Припрема и спровођење ПСД-РТ	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЈЛУО, УТП	Израда главног пројекта ватерлоу хотела са 4 звездице у Свјаринској бањи	О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЈЛУО, УТП	Буџет РС	Буџетска гол. Реализација пројеката 3-12 месеци
		Активности су садржане у Стратегији ВХ	ЈЛС, ЦВХ, ЦРПЈО, Локална ЈП, МТТТ	Општина Владичин Хан Израда маркетиншке стратегије за промоцију оштинне	О: ЈЛС Пр: ЦВХ, ЦРПЈО, МТТТ, Локална ЈП	Буџет ЈЛС, Донације, Буџет РС	До краја 2018.
Остале ЈЛС							
2) Остваривање сарадње међу обухваћеним оштинама и градовима, као и сарадње са суседним оштинама, великим градовима, привредним, културним и другим организацијама и институцијама на развоју туризма;							
		Формирање тимова за реализацију пројеката	МТТТ, ЦРПЈО, ЈЛС, ТО	Израда стратегијског мастер плана развоја туризма у пограничном подручју Србија-Бугарска	О: Кластер РТ-РП Пр: ЦРПЈО, МТТТ, ЈЛС, ТО	180.000 EUR Суседски програм Србија-Бугарска 180.000 EUR	2014 - 2017.
		Израда плана Промоција плана	Партнери из Бугарске и Македоније	Израда стратегијског мастер плана развоја туризма у пограничном подручју Србија-		Суседски програм Србија-Бугарска 180.000 EUR	
		Реализација пилот активности из планова					
Остале ЈЛС							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
ЦРПЈО							

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
Општина Владичин Хан							
	Активности су садржане у Стратегији ВХ	ЈЛС, ЦРЈПО, Пословна удружења	ЈЛС, ЦРЈПО, Пословна удружења	Припрема тренинг концепта за образовање и едукацију менаџера	О: ЈЛС Пр: ЦРЈПО, Удружења	250.000 РСД Буџет ЈЛС, Донације	До краја 2015.
Остале ЈЛС							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
5)	Скупштинске општина и градова, уз помоћ надлежног министарства, донеће програме: развоја туризма са прединвестиционим студијама оправданости; промотивних активности; опремања и уређења грађевинског земљишта туристичких простора; и едукације становништва за туризам и др.	Припрема и спровођење ПСД-ПГ	МТТТ, ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП		О: МТТТ Пр: ТО, ДМО, ПД, ЛПУО, УТП	Буџет РС	Буџетска год. Реализација пројеката 3-12 месеци
ЦРЈПО							
	Формирање регионалних радних група за израду наведених програма Израда и реализација програма и пилот пројеката	ЈЛС, ТО, ЦРЈПО, ТОС, МТТТ, Образовне институције	ЈЛС, ТО, ЦРЈПО, ТОС, МТТТ, Образовне институције	Израда наведених програма за подручје ЈП	О: ЦРЈПО Пр: МТТТ, ТОС, ЈЛС, ТО, Образовне институције	800.000 EUR Билатерални донатори ИРА Буџет РС, Буџет ЈЛС	2014 – 2017.
ЈЛС							
Тематска област 8: Развој саобраћајне инфраструктуре							
Планско решење 8.1: Повећање саобраћајне доступности подручја државним путевима I реда							
Коридори Србије д.о.о. (КС)							
1)	Завршетак изградње деонице ауто-пута Е-75 од Лесковца/Белог Брета у дужини од 94,7 km	Радови уговорени, изградња у току; Грабовница – Граделица (5,53 km) Граделица – Царичина Долина (11,80 km) Царичина Долина – Владичин Хан (14,30 km)	КС		О: КС	32.000.000 EUR, Буџет РС, Кредит WB 144.100.000 EUR, Буџет РС, Кредит ЕИВ 182.300.000 EUR, Буџет РС, Кредит ЕИВ	2014-2015. Фебруар 2016. Фебруар 2016.

16. јануар 2015.

Број 4

33

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
		Владичин Хан – Доња Нерадовац (26,26 km) Доња Нерадовац – Српска кућа (7,95 km) Тендер за избор извођача је у припреми Српска кућа – Левосоје (8,06 km)				103.100.000 EUR, Буџет РС, Кредит WB 33.800.000 EUR, Буџет РС, Донација ННЕРБ 39.900.000 EUR, Буџет, Донација ННЕРБ, Кредит	2014-2015.
2)	Појачано одржавање деоница, нарочито ДП 1Б бр. 39 према Свође	Радови на одржавању		ЈП Путеви Србије (ЈП ПС) Израда Главног пројекта појачаног одржавања ДП 1Б бр. 39, деоница Власотинце-Свође у дужини од 12,5 km.		ЕИВ, СБ	
Планско решење 8.2: Модернизација и комплетирање мреже државних путева II реда и општинских путева							
1)	Модернизација путева II реда: паралелна алтернативна саобраћајница ауто-пута, ДП Па 231; деоница Власинско језеро-Босилград-гранични прелаз (Бугарска) као део пута Бујановач-Трговиште-Република Македонија, као наставак ДП 1Б 41; путеви према Црној Трави, Стреличовцима, манастиру Св. Прохор Пчињски, Доњем Стењевцу, Рибарцима и Босилграду.	Предвиђена санација клизишта одрона Романов мост на ДП Па 231, деоница Свође-Босилград на km 68+900. Пројекат побољшања ДП 1Б бр. 39 са санацијом клизишта Мутиводе на km 262+070. Реконструкција и модернизација ДП Па 231 Власина-Босилград-граница Бугарске, деоница од Доње Лисине до границе са општинском Сурулином у дужини од 21 km и санација клизишта изнад Лисинског језера	ЈЛС, ЈП ПС, МС	Општина Босилград		300.000.000 РСД Буџет РС	До краја 2015.
Остале ЈЛС							
2)	Почетак изградње коридора путева II реда од значаја за развој туризма	Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТ), Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (МГСИ), ЈП Путеви Србије (ЈП ПС)					

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентацио или износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	на подручју Јужне Србије, посебно деонице ДП На 134 Трговиште-Босилеград и ДП ИБ 442 Крива Феја-Босилеград, источни и западни туристички коридора, грбенско-панорамског туристичког коридора-пута и др.	Реконструкција ДП ИБ 442 Крива Феја Босилеград Модернизација деонице „4. Километар - Две реке“ у дужини од 6 km.	МТТТ, МП, МГСИ, ЈП ПС, ЈЛС	Општина Босилеград	О: МТТТ, МП Пр: МГС, ЈП ПС, ЈЛС	80.000.000 РСД	До краја 2015.
Остале ЈЛС							
Планско решење 8.3: Усмеравање утицаја саобраћајне инфраструктуре на развој урбаних центара и система насеља							
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (МГСИ), ЈП Путеви Србије (ЈП ПС)							
1)	Почетак комплетирања мреже (реконструкција и изградња) на државним путевима II реда - неуграђених и непроходних деоница.	Реконструкција и модернизација пута "Две реке - Дукат - Заграња" - општина Трговиште (око 15 km).	МП, МГСИ, ЈП ПС, ЈЛС	Општина Босилеград	О: МП Пр: МГСИ, ЈП ПС, ЈЛС	300.000.000 РСД	До краја 2018.
Остале ЈЛС							
2)							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
ЦРПО							
	Реконструкција и изградња локалне путне мреже посебно према микроразвојним центрима у недовољно развијеним и пограничним подручјима (повезивање деоница од Сијаринске банке ка Врању, са грбенско панорамским путевима и др. деоницама значајним за развој туризма).	Пројектно техничка документација за путеве на територији Јабланичког управног округа (Топлички управни округ је у радно документацију) Извођење релова	МП, ЈП ПС, ЦРПО, Кластер РГ РП, ЈЛС	Реконструкција и изградња локалне путне мреже, повезивање деоница од Бавосље Вароши, Царичиног Града и Сијаринске банке	О: Кластер РГ РП Пр: МП, ЦРПО, ЈП ПС, ЈЛС	2.000.000 EUR	До краја 2017.
Општина Босилеград							
	Ревитализација општинских путева	ЈЛС, Локална ЈП, МП	О: Локална ЈП Пр: ЈЛС, МП	60.000.000 РСД	До краја 2018.		
Остале ЈЛС							
Планско решење 8.4: Развој железничког саобраћаја и инфраструктуре							
Железнице Србије а.д. (ЖС)							
1)	Модернизација путе Е-85	Модернизација деонице поруге (Група) Нилш - Брестовац у	ЖС, МГСИ, ЈЛС	Завршетак израде техничке документације	О: ЖС Пр: МГСИ, ИПА	2.600.000 EUR	2015.

16. јануар 2015.

Број 4

35

Ред. бр. СИ	Стратешки приоритети СИ	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
Тематски област 9: Пољопривредна инфраструктура							
Планиско решење 9.2: Развој система водоснаблевања							
4)	Завршетак резервоара и магистралних довода којима се формирају четири стабилна подсистема Брестовац-Бојник-Дољевац (Бојник, Коњувице, Косачичи и Брестовац).	Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка дирекција за воде (РДВ) Изградња водних објеката за коришћење вода - објеката за снабдевање водом за пиће	ЈЛС, ЈП Брестовац, РДВ, МП	Резервоари у општини Бојник: Р Бојник 2x500 m ³ , Р Косачичи 2x350 m ³ , Р Коњувице 2x100 m ³ , и доводи до резервоара и група насеља	О: ЈП Брестовац Пр: ЈЛС, РДВ, МП	Резервоари: 41.000.000 РСД Доводи: 10.980.000 РСД Буџет ЈЛС Буџет РС	До краја 2018.
5)	Реконструкција водоводних мрежа, како би се губитци свели на мање од 25% уз увођење мониторинга ради управљања системима и контроле губитака.	Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка дирекција за воде (РДВ) Ценовод сирове воде од бране Првонек до ППВ Реконструкције градске водоводне мреже у Врању Изградња водних објеката за коришћење вода - објеката за снабдевање водом за пиће	ЈП Воловод Врање, ЈЛС, РДВ ЈП Воловод Врање, ЈЛС, МП Општине Бојник и Дољевац, ЈП Брестовац, РДВ, МП	План детаљне регулације ценовода сирове воде од бране Првонек до ППВ Главни пројекти реконструкције градске водоводне мреже у Врању Реконструкција међурегистралних ценовода Бојник-Дољевац (20,7 km) и мониторинг	О: ЈП Брестовац Пр: ЈЛС Бојник и Дољевац, РДВ, МП	5.000.000 EUR KfW банка 602.766.000 РСД Буџет РС, Буџети ЈЛС 16.500.000 EUR Европски фондови	2015. До краја 2018.
6)	Повећавање сеоских насеља на општинске / градске водоводне посебно у зони Врања, Бујановца, Прешева, Лесковца и Властотинца.	Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка дирекција за воде (РДВ) Повећавање села: Моштаница, Тибужле, Кулинице, Рагаје, Павловац, Нерадовац Поправка и изградња локалних	ЈЛС, Месне заједнице	Општина Босилеград	О: ЈЛС и	10.000.000	До краја

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	уз обнову мрежа сеоских водовода који имају велике губитке пре њиховог повезивања на регионалне подсистеме.	водовода по селима	Локална ЈП		Локална ЈП Пр: МП	РСД Буџет ЈЛС; Буџет РС	2015.
Остале ЈЛС							
9.3: Развој система за канализацију и пречишћавање отпадних вода							
1) Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка дирекција за воде (РДВ)							
Реконструкција канализације Врање, Лесковац, Владичиног Хана, Бујановца, Прешева и Бојника у виду групних система (град и околна сеоска насеља) са реализацијом ППОВ.		Иградна ППОВ Врања са колекторима Реконструкција канализационе мреже Врања (10 km)	ЈП Воловод Врање Град Врање РДВ	План детаљне регулације ППОВ Врања Пројектна документација за реконструкцију канализационе мреже Врања	О: ЈП Воловод Врање Пр: ЈЛС, РДВ, МП	15.000.000 ЕУР ПРА 2011 пројекат MEGLIP KFW Банка	2015.
ЦРПО							
Иградна ППОВ Лесковац			ЈЛС, РДВ, МПЗЖС	Иградна почела крајем 2013.	О: ЈЛС Пр: РДВ, МПЗЖС	16.000.000 ЕУР Буџет РС и ЈЛС ПРА 2010 пројекат MISP Холандска Влада	До краја 2015.
Заштита слива реке Јужне Мораве - реконструкција канализација и иградна постројења за ППОВ Формирање регионалне радне групе за заштиту слива Јужне Мораве			ЈЛС, РДВ, МП, ЦРПО	Припрема пројектно техничке документације и реализација реконструкције канализација и иградну постројења за ППОВ у складу са COWI мастер планом за Јужно поморавље.	О: ЦРПО Пр: ЈЛС, РДВ, МП	21.000.000 ЕУР ПРА KFW Банка EBRD	2014 - 2018.
Општина Босилеград							
Иградна главног фекалног колектора за Босилеград и приградска насеља Иградна ППОВ			Општина Босилеград, РДВ, ЈП СВ, МП		О: ЈЛС Пр: РДВ, ЈП СВ, МП	50.000.000 РСД 50.000.000 РСД	До краја 2015. До краја 2018.

16. јануар 2015.

Број 4

37

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
2)	Реконструкција канализације Власина Рид и изградња ППОВ низводно од Бране Власина.	Министарство пољопривреде и заштите животне средине – Републичка дирекција за воде (РДВ)	ЈЛС, РДВ, МП, ЦРЛЮ	Припрема пројектно техничке документације и реализација реконструкције канализација и изградња постројења за ППОВ у складу са СOW1 мастер планом за Јужно поморавље.	О: ЦРЛЮ Пр: ЈЛС, РДВ, МП	21.000.000 EUR ИРА КФВ Банка ЕБРД 21.000.000 EUR ИРА КФВ Банка ЕБРД	2014 – 2018. 2014 – 2018.
Сектор за енергетско-инфраструктуру							
Планско решење 10.1 Припрема и почетак изградње електроенергетске мреже и објеката							
1)	Реконструкција: ТС „Лесковац 2“ 220/110 kV у ТС „Лесковац 2“ 400/220/110 kV	Прибављање употребне дозволе	ЈП ЕМС, МГСИ, МПЗЖС, МФ	Комплетна техничка документација	О: ЈП ЕМС	7.400.000 EUR ЈП ЕМС	2015.
2)	ТС 400/220/110 „Лесковац 2“, уградња П1 снаге 300MVA	Прибављено Решење о одобрењу градње	ДЕУ, ЈП ЕМС, МГСИ, МПЗЖС, МФ	Комплетирана техничка документација	О: ЈП ЕМС Пр: ДЕУ, МГСИ, МПЗЖС, МФ	3.800.000 EUR ДЕУ и ЈП ЕМС	2014-2015.
3)	Изградња ТС 400/110 kV „Врање 4“	Извођење радова у току	ДЕУ, ЈП ЕМС, МГСИ, МПЗЖС, МФ	Комплетирана техничка документација	О: ЈП ЕМС Пр: ДЕУ, МГСИ, МПЗЖС, МФ	15.000.000 EUR ДЕУ и ЈП ЕМС	2015.
4)	Расшет ТС 400/110 kV Врање 4 на 110 kV напонском нивоу Увођење у ТС Врање 4; ДВ 110 kV ТС Врање 1 – ТС Врање 2 и ДВ 110 kV	Извођење радова на изградњи објекта у току	ЈП ЕМС	Комплетирана техничка документација	О: ЈП ЕМС	1.130.000 EUR ЈП ЕМС	2014-2015.

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	ТС Врње 2 – ТС Ристовац, ДВ 110кV број 1219/2 правац В, Хан и број 1190 правац ТС Трговиште						
5)	ДВ 2x35кV ТС Врње 1-ТС Врње 4	Извођење радова на изградњи водова у току	ЈП ЕМС	ЈП Електропрежа Србије (ЈП ЕМС) Израда комплетне техничке документације	О: ЈП ЕМС	540.000 EUR ЈП ЕМС	2014-2015.
9)	Израдња ДВ 110 кV Врње 4-Прешево (као резервоар за Прешево и Бујановац, када се изградн ТС 400/110 кV Врње 4).	По пуштању у трајни погон ТС Врње 4	ЈП ЕМС	ЈП Електропрежа Србије (ЈП ЕМС)	О: ЈП ЕМС	5.000.000 EUR ЈП ЕМС	До 2018.
7)	Израдња ДВ 35 кV (у општини Бујановац) између ТС 11/35/17 кV и ТС 35/10 кV Гробиње и израдња ДВ 35 кV на правцу ТС Бујановац 1-планирана ТС 35/10 кV Трновац.	Израда главног пројекта	ЕД Југоисток Ниш – огранак Врње	Министарство рударства и енергетике (МРЕ) У току је израда главног пројекта	О: ЕД Југоисток Ниш – огранак Врње	8.000.000 РСД ЕД Југоисток Ниш – огранак Врње	Пројекат 2014-2015. Израдња 2015-2016.
8)	Израдња ТС 35/10 кV Клајић (у општини Лебаве), опремање хелије 35 кV у ТС 110/35 кV Јабланица (правац ка Сиваринској Бањи).	Израда техничке документације	ЕД Југоисток Ниш, Општина Лебаве	Израда техничке документације. Решавање имовинско-правних односа	О: ЕД Југоисток Ниш Пр: Општина Лебаве	40.000.000 РСД (ТС) 5.000.000 РСД (хелија 35 кV) ЕД Југоисток Ниш	2015-2016.
Планско решење 10.2: Проширење и реконструкција мреже напона и дистрибутивних електроенергетских објеката							
Министарство рударства и енергетике (МРЕ)							
2)	Проширење ДВ на правцу ТС 35/10 кV Сиваринска Бања – ТС 35/10 кV Клајић и опремање хелије 35 кV у ТС 35/10 кV Сиваринска Бања.	Израда техничке документације и утврђивање јавног интереса	ЕД Југоисток Ниш, Општина Лебаве и Мелвафа	Иновирање главног пројекта за ДВ Израда техничке документације за опремање хелије 35 кV	О: ЕД Југоисток Ниш Пр: Општина Лебаве и Мелвафа	45.000.000 РСД (ДВ) 3.000.000 РСД (хелија 35 кV) ЕД Југоисток Ниш	2016-2017.
Планско решење 10.3: Развој гасовне инфраструктуре							
ЈУГОРОГАС							
1)	Израдња разводног гасовода РГ 11-01 и РГ	РГ 11-01 (Орљане-Лесковач)	Југорогас а.д., Београд	ПППН РГ 11-02 на дeonци РГ	Југорогас а.д.	РГ 11-02 I	I фаза РГ 11-

16. јануар 2015.

Број 4

39

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	11-02 Ниш-Лесковац-Врање, који представља везу са магистралним гасоводом МГ-11 Ниш - Прокупље - Приштина;	изградња, РГ 11-02 (Лесковац-Врање) подељен на 5 деоница и изводи се фазно I деоница изведена II деоница-постоји ПДР III и IV деоница-планира се изградња ППШПН V деоница - постоји ПДР	РАШП	11-02 (БС Велика Колашница-граница територије општине Владичин Хан и Врање) израда пројектне документације РГ 11-02 по фазама реализације	Београд О: РАШП Пр: ЈУТОРОСТА3	фаза укупна цена 161.000.000 РСД планска документација ППШПН дела РГ 11-02 3.000.000 РСД пројектна документација РГ 11-02 32.200.000 РСД	02 завршена II фаза РГ 11-02 у току 2014-2015. III и IV фаза РГ 11-02 у току 2015. и 2016. год V фаза РГ 11-02 у току 2017. године
Планско решење 10.4: Употреба ОМЕ							
Министарство рударства и енергетике (МРЕ)							
1)	Коришћење хидропотенцијала развојем ХС Власина и изградњом МХЕ.	Реконструкција и ревитализација Власинских хидроелектрана (Врла 1-4, Пап Лисина) Реконструкција МХЕ Јелашница и МХЕ Вучје Изградња МХЕ Барје Изградња МХЕ Соколовац На реци Власини, у општини Црна Трава, издато укупно седам сагласности и једна енергетска дозвола. Општина Власотинце је била укључена у Обавештење МЕРЗЖ о слободним локацијама МХЕ (19.2.2013.) са укупно осам локација снаге 3,5 MW. За свих осам локација, потписан је Тројни	ЈП ЕПС ЈП ЕПС ЈП ЕПС ЈП ЕПС МРЕ, РДВ, ЗЗПС, РХЗ, ЈЛС, приватни инвеститори	Иновирање инвестиционо техничке документације и израда тејдереке документације за главну опрему Власински хидроелектрана. Завршен генерални пројекат са претходном студијом оправданости Завршен идејни пројекат са студијом оправданости Завршен генерални пројекат са претходном студијом оправданости	О: ЈП ЕПС О: ЈП ЕПС О: ЈП ЕПС О: ЈП ЕПС О: ЈЛС Пр: МРЕ, РДВ, ЗЗПС, РХЗ, Инвеститори	30.000.000 EUR ЈП ЕПС, кредити 2.600.000 EUR ЈП ЕПС, кредити 2.700.000 EUR ЈП ЕПС 3.500.000 EUR ЈП ЕПС 8 МХЕ 7.000.000 EUR Средства инвеститора	2015-2018. 2015-2019. 2015-2019. 2015-2019. до 2020.

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентацио на износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
		<p>меморандум о разумевању са потенцијалним инвеститорима који су на конкурс добили локације.</p> <p>Израда новог Катастра за МХЕ (Катастар МХЕ).</p>		Израда новог Катастра за МХЕ (Катастар МХЕ).	О: МРЕ	Катастар МХЕ 1.300.000 EUR ИРА	2014-2016.
		<p>Израда МХЕ – једна завршена, једна у израдама и пет у припреми</p> <p>Израдама ветросекторне на Милевској планини</p>	Инвеститори, ЈЛС, МРЕ, РДВ, ЗЗПС, РХМЗ	Општина Босилеград	О: ЈЛС Пр: МРЕ, РДВ, ЗЗПС, РХМЗ Инвеститори	Средства инвеститора	
Остале ЈЛС							
Томатска област 11: Телекомуникациона и емисиона инфраструктура							
2) Предлог новог приоритета 11 ЕТВ: Проширење капацитета, замена и реконструкција постојеће емисионе опреме у: Лесковцу, Бадицу, Брестовцу, В. Грабовици, Вучју, Граделици, Мирочењу, Печељеву, Предејану, Косачићу, Стајковцу, Свођу, Клађићу, Саставу Река, Преслапу и Тулару, а у МГ Врање-Врану, Влацу, Кленикама, Рељацу, Трговишту, Клисури, Владина Округлици, Божици и Биношћу.							
Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ)							
ЈП Емисиона техника и везе (ЈП ЕТВ)							
					ЈП ЕТВ, РАТЕЈ, МТТ	64.500.000 РСД кредит	2014-2015.
Планско решење 11.2: Проширење мреже телекомуникационе инфраструктуре							
3) Израда РР мреже за: Трговиште-Прешено и Босилеград-Сурдулица.							
Телеком Србија							
VIP							

16. јануар 2015.

Број 4

41

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (П) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
				Теленор Планиране РР веће Теленора: Банкови-Цветкови, Биљача-Летовица, Брагмиловице-Добротин, Црна Трава 2-Црна Трава, Доња Јајина-Лесковац 6, Левосоје-Бујановац, Ораовица-Прешево, Стубла-Бојник, Требешње-Врање 3, Винарце-Ванос, Врање 5-Врање, Врање 6-Врање 3, Врање 7-Врање, Жујинце-Блаван, Лесковац 1-Селичница, Лесковац 1-Лесковац 2, Лесковац 1-Берду, Лесковац 1-Власотинце, Лесковац 1-Црна Трава 1, Лесковац 1-Лесковац 6, Лесковац 1-Вучје, Лесковац 1-Лебане, Лесковац 1-Лесковац 3, Лесковац 1-Ванос, Грајевце-Ванос, Турековац-Лесковац 3, Доњи Губеревац-Лесковац 6, као и остале РР веће потребне за рад планираних базних станица Теленора.	О: Теленор Пр: ЈЛС, МТТ, МГСИ, МПЗЖС.	Пројекти се финансирају средствима Теленора.	2014-2017.
4)	Изградња планираних базних станице мобилних оператора Телеком-МТС, VIP и Теленор.			Телеком Србија VIP Теленор			
				Започете станице Теленора: Банкови, Биљача, Брагмиловице, Црна Трава 2, Доња Јајина, Лесковац 7, Левосоје, Ораовица, Сјаринска баня, Стубла, Требешње, Винарце, Врање 5, Врање 6, Врање 7, Жујинце, Грајевце, Турековац, Доњи Губеревац. Планирана станице Теленора:	О: Теленор Пр: ЈЛС, МТТ, МГСИ, МПЗЖС	Пројекти се финансирају средствима Теленора.	2014-2017.

16. јануар 2015.

Број 4

43

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	Локалних акционих планова заштите животне средине за све општине и градове.	Израда и доношење Локалног еколошког акционог плана општине Босилеград	ЈЛС, јавне установе и НВО	Општина Босилеград	О: ЈЛС	100.000 РСД Буџет ЈЛС	2014-2015.
Остале ЈЛС							
Тематско решење 14.1: Заштита, презентација и контролисано коришћење природних добара							
Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС)							
1)	Доследно спровођење постојећих режима заштите предела изузетних оазица „Власине“ и „Долне Пчиње“, као и резервата и споменика природе.	Мониторинг заштићених подручја	Управљачи заштићених подручја (УЗП), ЗЗПС, МПЗЖС	Годишњи мониторинг заштићених подручја	О: УЗП Пр: МПЗЖС, ЗЗПС	Буџет РС	Континуира на активност
2)	Ревизија природних добара која су заштићена на основу ранијих закона: резервати природе „Остроуб-Зелениче“, „Кукавица“, „Јарешник“, „Остроуб-Зелениче“, „Кукавица“, „Јарешник“, споменик природе „Стабло црног бора у Петковској махали“, непосредна околнина и природни простор „Јашуњски манастир“	Ревизија резервата природе „Остроуб-Зелениче“ Ревизија резервата природе „Кукавица“ Ревизија резервата природе „Јарешник“ Ревизија споменика природе „Стабло црног бора у Петковској махали“ Ревизија непосредне околнине и природног простора „Јашуњски манастир“	ЗЗПС, МПЗЖС	Израда студије резервата природе „Остроуб-Зелениче“ Израда студије резервата природе „Кукавица“ Израда студије резервата природе „Јарешник“ Израда студије споменика природе „Стабло црног бора у Петковској махали“ Ревизија у оквиру подручја планина Бабичка гора и Крушевца	О: ЗЗПС Пр: МПЗЖС	Буџет РС	До краја 2018.
Планско решење 14.2: Истраживање и установљивање заштићених природних добара							
Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС)							
1)	Истраживање, вредновање и израда потребне документације (студија) за заштиту целина предвиђених за стицање статуса заштићених подручја: планине Радан (шири амбијент Царичиног	Проглашење планине Радан за заштићено подручје Валоризација планине Дукат Валоризација Бабичке горе и Крушевце Валоризација планине Варденик Валоризација планине Бесна Кобила	ЗЗПС, МПЗЖС	Израда студије заштите за ПИО Радан Теренска истраживања и израда студије планине Дукат Теренска истраживања и израда студије Бабичке горе и Крушевце Теренска истраживања и израда	О: ЗЗПС Пр: МПЗЖС	Буџет РС	До краја 2018.

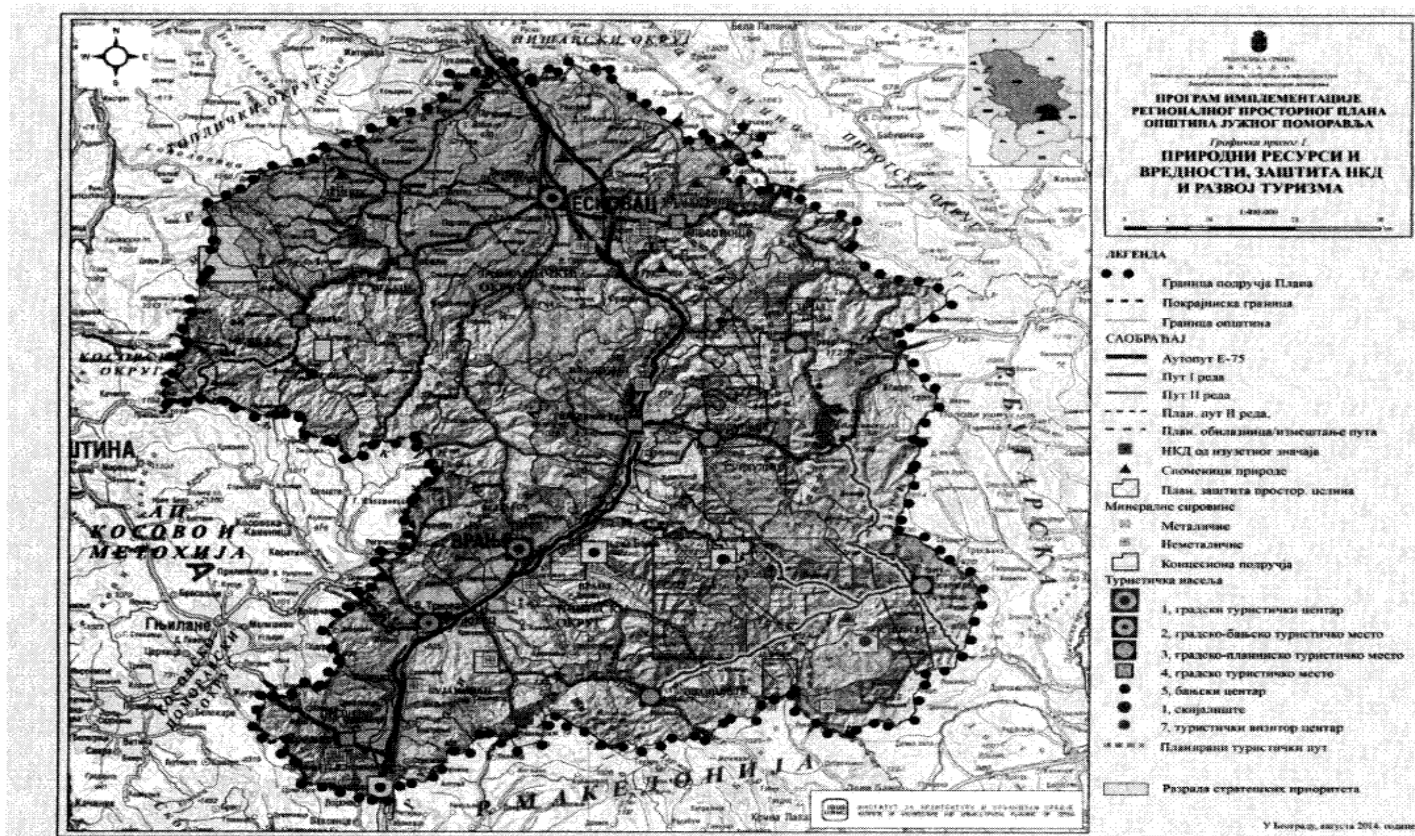
Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (П)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентацио на износи и извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
	града и Брестовачког језера), планине Дукат, планине Бабича гора и Крушевца (са заштитеним амбијентом Јабуљских манастира), планине Остробуб, планине Кукавице, планине Варденис, Бесне кобиле.			студије Варденис Теренска истраживања и изградња студије Бесна Кобила			
Планско решење 14.3: Предузимање активности на међународној афирмацији заштите природних вредности							
Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС)							
1)	Примена међународних конвенција о мочварама (Рамсарска конвенција); трговини угроженим биљним и животињским врстама (СИТЕС); биолошкој разноврсности; очувању миграционих врста дивљих животиња (Бонска конвенција); очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта (Бернска конвенција) и прејелу.	Мониторинг врста и станишта	ЗЗПС, МПЗЖС	Мониторинг врста: <i>Rebovites fuscus</i> у мртвајама и барама на подручју Јужне Мораве; планинског мрмољка <i>Ichthyosania alpestris</i> на простору Власинског басена; грчке корњаче <i>Testudo graeca</i> на Пчињи и у Прешевској долини, шарке <i>Vireo beris</i> на простору Власинског басена Бесне кобиле и планине Валози и шумске корњаче <i>Testudo hermanni</i> на подручју Јужне Мораве	О: ЗЗПС Пр: МПЗЖС	Буџет РС	Континуира на активност
Тематски област 15: Заштита непокретних културних добара							
Планско решење 15.1: Заштита и презентација НКД							
1)	Наставак истраживања, уређења и презентације највреднијих археолошких налазишта, у првом реду локалитета Цариграч гора.	Израда студија, елабората, програма и пројеката истраживања, уређења, презентације, конзервације и реставрације, као и	МКИ, ЗЗСКН, Археолошки институт САНУ (АИ), РЗЗСК, Народни музеј Лесковац	У оквиру програма „Љубљански процес II – рехабилитација нашег заједничког наслеђа“, уређен је петогодишњи програм	О: ЗЗСКН Пр: МКИ, АИ, РЗЗСК, Народни музеј	1.628.600 EUR Европски фондови Буџет РС	2014-2018.
Министарство културе и информисања (МКИ)							
Завод за заштиту споменика културе Ниш (ЗЗСКН)							

16. јануар 2015.

Број 4

45

Ред. бр. СП	Стратешки приоритети СП	Активности за реализацију приоритета (А)	Учесници у реализацији активности	Пројекти за реализацију приоритета (Б)	Одговорност (О) и партнери (Пр) за реализацију пројеката	Оријентациони извори финансирања А и П	Рокови реализације А и П (и фаза)
1	2	3	4	5	6	7	8
		њихово спровођење	Општина Лебане	рехабилитације Акропоља у Царичином Граду и студија изводљивости овог Програма	Лесковац Општина Лебане		
2)	Утврђивање граница заштићене околине НКД.		Министарство културе и информисања (МКИ)				
			Завод за заштиту споменика културе Ниш (ЗЗСКН)				
		У току је поступак проширења граница заштићене околине археолошког налазишта Царичин Град	РЗСК, ЗЗСКН, МКИ		О: РЗСК Пр: ЗЗСКН, МКИ	Буџет РС	2014-2015.
4)	Формирање „лутева културе“ у функцији презентације НКД и интеграције туристичке понуде.		Министарство културе и информисања (МКИ), Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТ)				
			Завод за заштиту споменика културе Ниш (ЗЗСКН)				
			ЦРПЈО				
		Студија за мапирање најзначајнијих НКД у Јабланичком и Пчињском региону	ЦРПЈО, ГО, МТТ, МКИ, ЈЛС, ЗЗСКН	Путевни културе Јабланичког и Пчињског управног округа	О: ЦРПЈО Пр: МТТ, МКИ, ЈЛС, ЗЗСКН	350.000 EUR ИРА	2014-2016.
		Мапирање, обележавање, обука за пружање услуга дуж пута културе, промоција					
7)	Надлежни заводи за заштиту споменика културе донеће средњерочне и годишње програме истраживања, заштите и презентације НКД.		Завод за заштиту споменика културе Ниш (ЗЗСКН)				
		Студије о валоризацији НКД и добара под претходном заштитом за општине: Бојник, Босилеград, Владичин Хан, Власотинце, Врање, Лебане, Лесковац, Сурдулица, Трговинште и Црна Трава	ЗЗСКН, МКИ, ЈЛС		О: ЗЗСКН Пр: МКИ, ЈЛС	5.000.000 РСД Буџет РС	2014-2018.

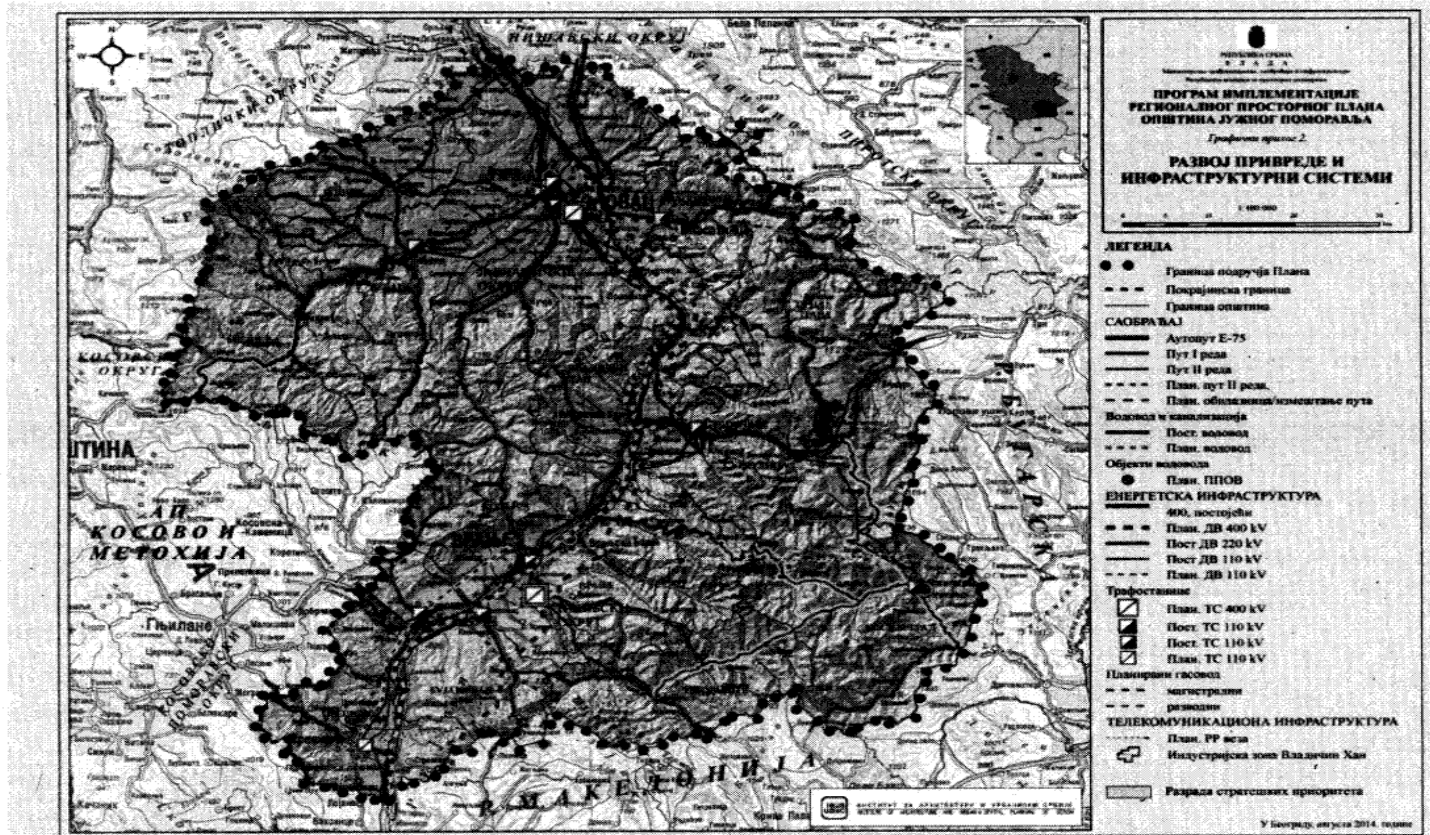

Графички прилог 1. Природни ресурси и вредности, заштита НКД и развој туризма

16. јануар 2015.

Број 4

47

Графички прилог 2. Развој привреде и инфраструктурни системи

2. СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ КОЈИ СЕ НЕ РАЗРАЂУЈУ

Стратешки приоритети из РППЈП који нису разрађени у Програму имплементације РППЈП разврстани су, према разлозима због којих нису разрађивани, полазећи од методологије примењене у Програму имплементације ППРС која је прилагођена регионалном нивоу планирања и имплементације планираног просторног развоја.

Известан број стратешких приоритета налази се и у Табели 2. са детаљно разрађеним приоритетима и у приоритетима који се не разрађују. Међу њима, највећи је број стратешких приоритета који изворно припадају приоритетима који се детаљно не разрађују. Наведени су у Табели 2. зато што су предложени и разрађени од стране неког од релевантних актера на националном, регионалном или локалном нивоу управљања, а припадају стратешким приоритетима који су у индиректној вези са просторним развојем, условљени другим активностима, реализују се кроз друга планска документа и програме, или се односе на едукацију и промоцију. Мањи број стратешких приоритета који има директан утицај на просторни развој Јужног поморавља је делимично разрађен у Табели 2, те су наведени у активностима и пројектима који ће бити предмет детаљне разраде у процесу иновирања овог програма. Међу детаљно разрађеним стратешким приоритетима из Програма имплементације ППРС који обухватају стратешке приоритете из РППЈП, поједини су обрађени и у детаљно разрађеним приоритетима овог програма, када је више детаља за њихово остваривање добијено од релевантних актера.

Приоритети који се не разрађују подељени су у следеће групе:

1. активности и пројекти који ће бити предмет детаљне разраде у процесу иновирања Програма имплементације РППЈП;

2. смернице за урбанистичке планове и техничку/пројектну документацију;

3. условљеност другим активностима;

4. реализација кроз националне, регионалне, локалне и секторске стратегије, планове и програме, и програме пословања институција и предузећа;

5. едукација и промоција;

6. остали приоритети у индиректној вези са просторним развојем;

7. детаљно разрађени стратешки приоритети из Програма имплементације ППРС који обухватају стратешке приоритете из РППЈП;

8. детаљно разрађени стратешки приоритети из Програма имплементације ППРС од значаја за подручје РППЈП.

Неколико стратешких приоритета је одговарајућим делом сврстано у групе 2, 3, и 4, а другим делом у групе 5. и 6. Поједини стратешки приоритети из група 1, 3, 4. и 6. наведени су поново у групи 7. и 8.

2.1. Активности и пројекти који су предмет детаљне разраде у процесу иновирања Програма

У ову групу сврстани су стратешки приоритети утврђени РППЈП чије остваривање омогућава имплементацију планираног просторног развоја подручја Јужног поморавља, а за које нису дади одговарајући предлози за детаљну разраду од стране релевантних актера.

Утврђивање активности и пројеката за остваривање наведених стратешких приоритета биће предмет иновирања овог програма.

Табела 3: Активности и пројекти који су предмет детаљне разраде у процесу иновирања Програма имплементације РППЈП

Тематска област из РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РППЈП
2. Коришћење и заштита шумског земљишта и шума и развој ловства		
2.1.	Одрживо коришћење и заштита шумског земљишта и шума	1) Унапређења стања постојећих шума и повећања површина под шумама, првенствено на сливовима акумулација (Барје око 17 km ² , Власине, Првонек и др.). 5) Обнављање шума, подизање нових и нега шума у државним шумама на подручју Јабланичког ШП (на око 37.898 ha) и Јужноморавског ШП (на око 62.488 ha). 6) Антиерозивна заштита на површинама и локалитетима које угрожава средња, експесивна и јака ерозија (посебно на сливовима акумулација) и на површинама у оквиру планираног скијалишта на Бесној Кобили.
3. Водни ресурси		
3.1.	Заштита квалитета вода	1) Заштита изворишта вода националног ранга (I/II класе квалитета) у горњим деловима Бањске реке, Ветернице, Врле, Пчиње, Власине, односно узводно од акумулација које су изворишта регионалних подсистема („Првонек“ и др).
6. Развој привредних делатности		
6.2.	Опремање и реализација нових привредних комплекса и локалитета	2) Изградња: (а) слободне зоне и индустријског парка у Владичином Хану од регионалног значаја за коју постоји техничка документација; и (б) регионалног складишно-дистрибутивног центра воћа и поврћа у Лесковцу.
7. Развој туризма		
7.1.	Комплетирање и интеграција постојеће туристичке понуде у простору	1) Консолидација опремљености капацитета и боља организација коришћења постојеће туристичке понуде Власинског језера, Врањске бање, Бујановачке бање, Стјаринске бање, НКД (Манастира Прохор Пчињски, археолошког налазишта Царичин град), манифестација и др. уз функционално интегрисање понуде окружења. 2) Модернизација, комунално опремање и комерцијализација постојећих и потенцијалних смештајних капацитета (у сеоским домаћинствима и викенд кућама) у туристичкој дестинацији Крајиште и Власина, као и на другим локалитетима (посебно „Пашина чесма“ – град Лесковац уз спортске и друге садржаје).
7.2.	Реализација нових сегмената туристичке понуде и инфраструктуре	1) Прва етапа изградње скијалишта Бесна Кобила са планинским туристичким центром (на високопланинском подручју града Врање и општине Босилеград). 2) Прва етапа изградње целогодишњих акватичких садржаја на бази термоминералне воде Врањске бање. 3) Реализација садржаја целогодишње туристичко-рекреативне понуде у простору Чемерника, Острозуба, Грамале, Бесне Кобиле, Варденика, Милевске планине, Дуката (алиско, турно и нордијско скијање, сноуборд и др. у зимској сезони, планинарске и излетничке туре, јахање, планински бициклизам, летење змајем и параглајдером, бас-сафари и др. у летњој сезони) и етнолошког, сеоског, ловног, риболовног и неких других специјализованих видова туризма на Кукавици, Пољани и Радану. 4) Реализација прве деонице гребенског-панорамског пута планинским венцем од Чемерника до Дуката. 5) Реализација прве етапе информативно-туристичког пункта код Прешева. 6) Повећање саобраћајне доступности у функцији интегрисања туристичке понуде (посебно на Бесној Кобили, Трговишту и Босилеграду) и развој првих етапа техничке инфраструктуре (система водоснабдевања и канализације отпадних вода, електроснабдевања и телекомуникација) и јавних садржаја.
8. Развој саобраћајне инфраструктуре		
8.1.	Повећање саобраћајне доступности подручја државним путевима I реда	3) Изградња обилазница: Свођа, Власотинаца и Лесковца на ДП IБ бр. 39, обилазнице Сурдулице на ДП IБ 40; Бујановца на ДП IБ 41; Прешева на ДП IБ 42; и Лебана и Медвеђе на ДП IБ бр. 39.

16. јануар 2015.

Број 4

49

Тематска област из РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РППЈП
8.2.	Модернизација и комплетирање мреже државних путева II реда и општинских путева	1) Модернизација путева II реда: паралелна-алтернативна саобраћајница ауто-пута, ДП IIа 158; деоница Власинско језеро – Босилеград – гранични прелаз (Бугарска) као део ДП Iб 40; пута Бујановац – Трговиште – Република Македонија, као наставак ДП Iб 41; путеви према Црној Трави, Стрезимировцима, манастиру Св. Прохор Пчињски, Доњем Стењевцу, Рибарцима и Босилеграду; 2) Почетак изградње коридора путева II реда од значаја за развој туризма на подручју Јужне Србије, посебно деонице ДП IIа 134 Трговиште-Босилеград и ДП IIб 442 Крива Феја-Босилеград, источног и западног туристичког коридора, гребенског-панорамског туристичког коридора-пута и др.
8.3.	Усмеравање утицаја саобраћајне инфраструктуре на развој урбаних центара и система насеља	1) Почетак комплетирања мреже (реконструкција и изградња) на државним путевима II реда - неизграђених и непроходних деоница. 2) Реконструкција и изградња локалне путне мреже посебно према микроразвојним центрима у недовољно развијеним и пограничним подручјима (повезивање деоница од Сијаринске бање ка Врању, са гребенско панорамским путевима и др. деоницама значајним за развој туризма).
8.4.	Развој железничког саобраћаја и инфраструктуре	1) Модернизација пруге Е-85 3) Адекватно решење железничког саобраћаја у Лесковцу и Врању.
9. Водопривредна инфраструктура		
9.1.	Фазни развој система акумулација	1) Почетак реализације акумулација Кључ. 2) Реконструкција прелива на брани „Власина“ повећањем КНУ на 1213,8 m нм.
9.2.	Развој система водоснабдевања	1) Завршетак ППВ у систему Барје, и реализација основне конфигурације Јабланичког регионалног под-система, повезивањем са Лебаном. 2) Изградња магистралног ценовода Врање-Бујановац, као део крака Врањско-пчињског подсистема. 3) Обезбеђење поузданог снабдевања водом Сурдулице у условима ремонта Власинских хидроелектрана, доводом са захвата компензационог басена. 5) Реконструкција водоводних мрежа, како би се губици свели на мање од 25% уз увођење мониторинга ради управљања системима и контроле губитака. 6) Повезивање сеоских насеља на општинске/градске водоводе, посебно у зони Врања, Бујановца, Прешева, Лесковца и Власотинца, уз обнову мрежа сеоских водовода који имају велике губитке пре њиховог повезивања на регионалне подсистеме.
9.3.	Развој система за канализацију и пречишћавање отпадних вода	1) Реконструкција канализације Владичиног Хана, Бујановца, Прешева и Бојника у виду групних система (град и околна сеоска насеља) са реализацијом ППОВ. 2) Реконструкција канализације Власина Рид и изградња ППОВ низводно од бране Власина. 3) Проширење обухвата канализација Сурдулице и повећање ефикасности ППОВ.
9.4.	Развој система за обезбеђење воде за техничке потребе	1) Обнова постојећих захвата и каналских довода у Власинско језеро (санирање места на којима се јављају губици) и поступно продужење северног довода (Јерма и Стрвна) и јужног Љубатског довода, ради повећања енергетских ефеката Власинских хидроелектрана

2.2. Смернице за урбанистичке планове и техничку/пројектну документацију

У глави IV. Мере и инструменти за примену и спровођење плана, 1.1. „Приоритетне активности на имплементацији” РППЈП утврђене су смернице за разраду регионалног просторног плана у другим планским документима.

Разрадом у просторним плановима обухваћених јединица локалне самоуправе и урбанистичким плановима на основу којих се простор непосредно приводи планираној намени, тј. издаје локацијска дозвола, обезбеђује се директна имплементација РППЈП.

У овом делу Програма имплементације РППЈП наведене су смернице из појединих стратешких приоритета ако су од значаја за израду урбанистичких планова на територији обухваћених јединица локалне самоуправе.

За реализацију појединих стратешких приоритета неопходна је израда одговарајуће пројектно-техничке документације у складу са законом, ради омогућавања директног спровођења тих приоритета.

Табела 4: Смернице за урбанистичке планове и техничку/пројектну документацију

Тематска област из РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РППЈП
2. Коришћење и заштита шумског земљишта и шума и развој ловства		
2.1.	Одрживо коришћење и заштита шумског земљишта и шума	2) Израда пројеката пошумљавања сливова акумулација на подручју Просторног плана.
8. Развој саобраћајне инфраструктуре		
8.4.	Развој железничког саобраћаја и инфраструктуре	2) Резервисање простора за коридор брзе пруге и израда техничке документације за пругу за возове великих брзина. Предлог новог приоритета ЈП Железнице Србије: Израда техничке документације за реконструкцију и модернизацију постојеће једноколосечне пруге Ниш – Прешево – граница Републике Македоније.
7. Развој туризма		
7.3.	Израда развојних докумената и сарадња субјеката развоја туризма	1) Израда просторних и урбанистичких планова и техничке документације за изградњу и уређење предвиђених садржаја.
12. Комунални садржаји		
12.1.	Интегрално управљање комуналним отпадом	1) Израда пројектне документације за затварање, санацију и ремедијацију постојећих депонија у Јабланичком и Пчињском управном округу, са предмером и предрачуном трошкова и проценом утицаја на животну средину. 2) Финализација планске документације за изградњу регионалне депоније МЕТЕРИС 2 (Врање) са рециклажним центром са студијом оправданости и проценом утицаја на животну средину за Пчињски управни округ.
13. Заштита животне средине		
13.1.	Унапређење и заштита квалитета животне средине	8) Израда стратешких процена и процена утицаја на природу и животну средину свих приоритетних програма, планских докумената и пројеката.

2.3. Условљеност другим активностима

Реализација одређеног броја приоритета условљена је различитим активностима (нпр. претходна истраживања) или утврђивањем и применом одговарајућих мера и инструмената различитих политика. Тек након реализације тих активности може се приступити разради и остваривању приоритета из ове групе.

У другом случају неопходно је спровођење секторских активности на основу секторских планова и програма и програма пословања јавних предузећа (нпр. у области шумарства, водопривреде), које омогућавају директно спровођење стратешких приоритета.

Табела 5: Условљеност другим активностима

		Тематска област из РПЦП	
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (нпр)	Стратешки приоритет из РПЦП	
1. Коришћење и заштита пољопривредног земљишта			
1.2.	Одрживо коришћење и заштита пољопривредног земљишта	4) Поправљање агрохемијских особина обрадивих земљишта, селективним коришћењем подстицајних средстава из Аграрног буџета Републике Србије и других извора, на основу претходних агропедолошких анализа. 5) Дестимулисање интензивног коришћења пољопривредних земљишта ниске бонитетне вредности, увођењем пореских олакшица и других подстицаја за пошумљавање, односно затрављивање субмаргиналних ораница.	
2. Коришћење и заштита шумског земљишта и шума и развој ловства			
2.1.	Одрживо коришћење и заштита шумског земљишта и шума	3) Рационално коришћење укупних производних потенцијала шума, уз повећање укупне обраслости и попуњавање недовољно обраслих површина.	
1.2.	Развој ловства	1) Очување разноврсности ловне фауне (гајење, насељавање и заштита дивљачи) уз усклађивање ловних и осталих делатности у ловиштима. 2) Фазно побољшање стања и фонда ситне и крупне дивљачи у складу са капацитетом ловно продуктивних површина на шумским подручјима.	
3. Водни ресурси			
3.1.	Заштита квалитета вода	3) Успостављање и обележавање зона заштите акумулација (посебно Власинског језера које је у условима повећаног ефлуентног оптерећења). 4) Санитарно опремање постојећих објеката, санација загађеног земљишта и успостављање забране превоза опасних и штетних материја на путевима у ужим зонама заштите акумулација, уз забрану изградње објеката који могу угрожити извориште и изградњу обилазница акумулација.	
4. Геолошки ресурси			
4.1.	Експлоатација минералних сировина и изворишта термоминералних вода	2) Потпуније активирање утврђених резерви термоминералних вода Врањске бање, Бујановачке Бање и Сијаринска бања као и истраживање могућности активирања осталих изворишта (Туларе, Левосоје, Миратовцац и др)	
4.2.	Санирање површина око постојећих рударских објеката и развој пројеката који минимално угрожавају животну средину	1) Предузимање свих законских и техничко-технолошких мера да се деградација и загађивање животне средине сведе на прихватљив и прописан ниво у свим фазама третирања минералних сировина (експлоатација, припрема, прерада, транспорт), уз доследно остваривање краткорочних и дугорочних програма и планова санације и рекултивације деградираних површина. 2) Обезбеђивање интегралног управљања отпадом који се формира у свим производним процесима и технолошким фазама у минерално сировинском комплексу, са посебним акцентом на ефикасније и комплексније коришћење сировина и искоришћавање различитих техногених сировина које се стварају у минерално-сировинском комплексу.	
5. Становништво, мрежа насеља, јавне службе			
5.5.	Развој јавних служби и побољшање њихове доступности, посебно на руралним подручјима	1) Предшколско васпитање и образовање: Замена објеката у постојећој мрежи новим или повећање капацитета доградњом (у граду Врање и општинама Бујановац, Медвеђа и др), санирање највећег броја објеката и уређење комплексе вртића, уз додатно опремање готово свих објеката. 2) Основно образовање и васпитање: Вишенаменско коришћење постојећих објеката за мобилне екипе дечјих вртића, установа културе, курсеве информатике и сл.	
6. Развој привредних делатности			
6.2.	Опремање и реализација нових привредних комплекса и локалитета	4) Активирање и инфраструктурно опремање постојећих атрактивних локација. 5) Изградња економске инфраструктуре, укључујући опремање постојећих локација за које постоје заинтересовани инвеститори.	
12. Комунални садржаји			
12.1.	Интегрално управљање комуналним отпадом	5) Затварање и санација локалних сметлишта у руралним подручјима и формирање санитарно уређених сеоских одлагалишта комуналног отпада у складу са ревидираном Националном стратегијом управљања отпадом.	
13. Заштита животне средине			
13.1.	Унапређење и заштита квалитета животне средине	2) Успостављање система сталног мониторинга свих параметара квалитета животне средине на подручју општина и градова (земљишта, воде, ваздуха и вегетације, квалитета живота). 5) Зауздавање непланске изградње и преиспитивање могућности за планско уклапање и легализацију неплански изграђених објеката на подручју општина и градова. 6) Забрана и спречавање непланског каптирања и коришћења извора и врела, као и непланског локалног коришћења хидроенергије водотока. 7) Спровођење мера заштите животне средине и уређења заштитних појасева државних путева I и II реда које угрожавају животну средину.	
13.2.	Ревитализација простора угроженог НАТО бомбардовањем	1) Утврђивање свих преосталих локација на којима је било вршено НАТО бомбардовање и вихово мапирање. 2) Израда детаљног катастра загађивача и 24-часовни мониторинг радијационог загађења на територијама општина Прешево и Бујановац и града Врања. 3) Деконтаминација подручја на којима је присутно јонизујуће зрачење: Боровац I и 2 и Братоселце у општини Бујановац, Пљачковица у граду Врање и Реџан у општини Прешево.	
13.3.	Заштита квалитета живота	1) Мониторинг свих параметара квалитета живота у циљу побољшања здравственог стања становника (посебно у зонама утицаја инфраструктурних коридора, зонама дејства јонизујућег зрачења као и зонама угрожених изворишта водоснабдевања).	

16. јануар 2015.

Број 4 51

2.4. Реализација кроз националне, регионалне, локалне и секторске стратегије, планове и програме, и програме пословања институција и предузећа

За ову групу стратешких приоритета неопходна претпоставка је претходно доношење релевантних стратешких докумената општег карактера са различитим територијалним обухватом (нпр. регионалне развојне стратегије, стратегија развоја јединица локалне самоуправе и сл), програма или акционих планова за њихово остваривање, и/или стратешких докумената за различите секторе, без којих није могуће приступити реализацији појединих стратешких приоритета. Такође, стратешки приоритети из ове групе могу бити остварени и кроз програме пословања институција и предузећа.

У изради регионалне развојне стратегије за регион Јужна и Источна Србија, односно одговарајућег стратешког документа регионалног развоја биће сагледане стратешка опредељења и потребне мере од значаја за остваривање стратешких приоритета утврђених у РППЈП за тематске области 5. (становништво, мрежа насеља, јавне службе) и 6. (развој привредних делатности), а нарочито оних у вези са планским решењима 5.1–5.4. (демографска обнова, развој људских ресурса, функционално јачање регионалних урбаних центара, очување и трансформација руралних подручја) и 6.2. (реализација нових привредних комплекса).

Табела 6: Реализација кроз националне, регионалне, локалне и секторске стратегије, планове и програме и програме пословања институција и предузећа

Тематска област из РППЈП (национални или регионални стратешки документи)		
Р.бр. нпр	Приоритетно планско решење (нпр)	Стратешки приоритет из РППЈП
1. Коришћење и заштита пољопривредног земљишта		
1.1.	Рурална рејонизација	1) Израда и спровођење програма очувања пољопривредног земљишта и одрживог развоја пољопривреде у рејону интензивне пољопривреде, уз пуно уважавање функционалне повезаности и развојних интеракција између урбаних центара и њиховог руралног залеђа. 4) Израда и спровођење посебних програма обнове пашњачког сточарења и успостављања органског система овчарске производње, првенствено у функцији очувања и проградације природних планинских травњака.
5. Становништво, мрежа насеља, јавне службе		
5.5.	Развој јавних служби и побољшање њихове доступности, посебно на руралним подручјима	8) Скупштине општина и градова, у сарадњи са надлежним министарствима, месним заједницама, приватним сектором и невладиним организацијама, утврдиће локалну политику здравствене заштите, социјалне заштите, развоја културе и физичке културе, и донети акт о мрежи објеката дечјих вртића и основних школа за своју територију.
7. Развој туризма		
7.3.	Израда развојних докумената и сарадња субјеката развоја туризма	5) Скупштине општина и градова, уз помоћ надлежног министарства, донеће: – програм развоја туризма са прединвестиционим студијама (оправданости), – програм промотивних активности, – програм опремања и уређења грађевинског земљишта на туристичким просторима, и – програм едукације становништва за туризам и др.
10. Енергетска инфраструктура		
10.1.	Припрема и почетак изградње електроенергетске мреже и објеката	10) Изградња ДВ 35 kV (у општини Бујановац) између ТС 110/35/10 kV и ТС 35/10 kV „Гробље“ и изградња ДВ 35 kV на правцу ТС „Бујановац 1“ – планирана ТС 35/10 kV Трновац. 11) Изградња ТС 35/10 kV „Леце“ (у општини Медвеђа), опремање хелије 35 kV у ТС 110/35 Јабланица (правац ка Сијаринској Бањи).
10.2.	Проширење и реконструкција мреже напојних и дистрибутивних електроенергетских објеката	1) Изградња/проширење ТС 110/35 kV „Владичин Хан“ и „Врање 2“. 2) Проширење ДВ на правцу ТС 35/10 kV „Сијаринска Бања“ – ТС 35/10 kV „Клаић“ и опремање хелија 35 и 10 kV у ТС 35/10 kV „Газдаре“. 3) Реконструкција ДВ 35 kV „Врање 2 – Бујановац 1“, изградња новог трафо поља и трансформатора снаге 31,5 MVA у ТС 110/35/10 kV „Бујановац 1“.
11. Телекомуникациона инфраструктура		
11.1.	Побољшање постојећег стања телекомуникационе инфраструктуре	1) Замена постојећих аналогних комутација (центра) дигиталним: у МГ Лесковац – Лесковцу, Бадинцу, Брестовцу, В. Грабовници, Вучју, Грделици, Миросевцу, Печењевцу, Предејану, Косанчићу, Стајковцу, Своју, Клајићу, Саставу Река, Преслапу и Тулару, а у МГ Врање–Врању, Власу, Кленикама, Рељану, Трговишту, Клисурси, Власина Округлици, Божици и Биновцу, Предејану, Косанчићу, Стајковцу, Своју, Клајићу, Саставу Река, Преслапу и Тулару, а у МГ Врање – Врању, Власу, Кленикама, Рељану, Трговишту, Клисурси, Власина Округлици, Божици и Биновцу.
11.2.	Проширење мреже телекомуникационе инфраструктуре	1) Изградња нових комутационих објеката у насељима и деловима насеља са преко 500 становника, чиме би се постигла жељена густина телефона и приступ интернету. 2) Изградња оптичких каблова за насеља у којима се граде комутације, као и на следећим релацијама: Лебане–Медвеђа, Лебане–Славујевце, Славујевце–Миросевце, Састав река–Градска, Брестовац–Међа–Косанчић, Ждеглово–Бошњаце, Тупалово–Власотинце, у МГ Лесковац; као и Врање–граница Македоније, Ристовац–Кленике–Трговиште, Кленике – Св. Прохор–Пчињски, Барелић–Д. Стајевац у МГ Врање. 3) Изградња РР мреже за: Трговиште–Прешево и Босилеград–Сурдулица. 4) Изградња планираних базних станице мобилних оператера Телеком-МТС и VIP.
11.3.	Развој мреже поштанских услуга	1) Побољшање просторне дистрибуције и опремљености поштанских јединица уз увођење нових услуга. 2) Могућност функционисања дела поштанских јединица као система сталних, односно сезонских уговорних пошти. 3) Отварање одговарајућих броја шалтера поштанске службе у субопштинским центрима, центрима заједнице насеља, као и у насељима са специфичним функцијама. 4) Реализацију поштанских јединица у већим туристичким насељима.
12. Комунални садржаји		
12.1.	Интегрално управљање комуналним отпадом	2) Изградња рециклажног центра на територији регионалне депоније Жељковац (Лесковац), израда плана управљања отпадом и изградња три трансфер станице Бојник (која обухвата и Лебане и Медвеђу), Власотинце и Црна Трава на територији Јабланичког управног округа.

Тематска област из РППЈП (национални или регионални стратешки документ)		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РППЈП
12.2.	Управљање опасним отпадом	1) Преусмеравање опасног отпада на регионално складиште у Нишавском управном округу (према ревидираној Националној стратегији управљања отпадом). 1) Изградња мањих регионалних складишта на територији Јабланичког и Пчињског управног округа за сакупљање опасног отпада из домаћинства (батерија, акумулатора, отпадних уља, отпадних електричних и електронских апарата), које могу бити уз центре за одвојено сакупљање рециклабилног отпада на нивоу сваке општине/града.
13. Заштита животне средине		
13.1.	Унапређење и заштита квалитета животне средине	1) Израда и спровођење програма заштите земљишта од водне ерозије, загађивања и других деградационих процеса, заштите вода од загађивања и неповољних промена хидролошких режима, заштите ваздуха од загађивања, заштите од прекомерне буке и свих елемената животне средине од радијационог загађивања (Прешево, Врање, Бујановци). 3) Смањење загађења из индустрије (нарочито хемијске) применом мера заштите на свим индустријским објектима који могу да угрозе животну средину. 4) Израда и реализација програма за санацију и рекултивацију сливова акумулација. 9) Израда и ревизија локалних акционих планова заштите животне средине за све општине и градове.
13.4.	Превенција ризика од удеса и акцидената	1) Обезбеђивање мониторинга за сва индустријска постројења са SEVESO II листе. 2) Обезбеђивање адекватног неутралисања или смањења утицаја рада постројења са SEVESO II листе. 3) Успостављање мониторинга квалитета вода на изливима ППОВ.
14. Заштита природе и природних вредности		
14.2.	Истраживање и установљавање заштићених природних добара	2) Успостављање заштите, очување и уређење мањих подручја и локалитета од локалног значаја.
15. Заштита непокретних културних добара		
15.1.	Заштита и презентација НКД	2) Утврђивање граница заштићене околине НКД. 3) Израда Програма конзервације, рестаурације и ревитализације НКД. 5) Перманентно евидентирање, валоризација, заштита, уређење и укључивање у туристичку понуду објеката народног градитељства и споменика техничке културе (хидро-електрана у Вучју, воденице и др).

2.5. Едукација и промоција

Овој групи припадају стратешки приоритети који се реализују кроз активности едукације и промоције. Едукација представља значајан инструмент за спровођење приоритета, кроз активности едукације свих актера који учествују у реализацији ових приоритета.

Такође, за стварање повољнијег амбијента за реализацију развојних приоритета потребна је промоција као један од инструмената који доприносе њиховој реализацији.

Табела 7: Едукација и промоција

Тематска област из РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РППЈП
1. Коришћење и заштита пољопривредног земљишта		
1.3.	Развој и реструктурирање пољопривредног сектора	4) Промовисање метода интегралног прихрањивања и заштите биљака, упоредо с успостављањем система контроле примене агрохемикалија.
2. Коришћење и заштита шумског земљишта и шума и развој ловства		
1.3.	Развој ловства	4) Едукација ловних стручњака и ловаца.
5. Становништво, мрежа насеља, јавне службе		
5.2.	Развој људских ресурса	1) Подизање нивоа образовања, развој знања и специјалних вештина радне снаге.
7. Развој туризма		
7.3.	Израда развојних докумената и сарадња субјеката развоја туризма	4) Едукација кадрова у туризму.

2.6. Остали приоритети у индиректној вези са просторним развојем

Реализација стратешких приоритета у индиректној вези са просторним развојем не захтева претходно обезбеђење одговарајућих просторних предуслова, али има утицај на остваривање одрживог просторног развоја и виши квалитет живљења на подручју РППЈП. Остваривање ових приоритета значајно доприноси заштити, уређењу и коришћењу простора, чиме се подиже и вредност територијалног капитала.

Табела 8: Остали приоритети у индиректној вези са просторним развојем Јужног поморавља

Тематска област из РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РППЈП
1. Коришћење и заштита пољопривредног земљишта		
1.2.	Одрживо коришћење и заштита пољопривредног земљишта	1) Убрзавање регистрације пољопривредних газдинстава ради обезбеђења директног приступа што ширем кругу робних произвођача мерама подршке из Аграрног буџета Републике за укупљавање и консолидацију земљишних поседних и унапређење биолошких, хемијских и физичких својстава пољопривредног земљишта. 3) Обезбеђење институционалних, материјалних и кадровских претпоставки за организовање ефикасног система саветодавне пољопривредне службе, осавремењавање рада ветеринарске службе и перманентно стручно образовање земљорадника. 7) Доношење подстицајних, рестриктивних и образовних мера којима се спречавају екстерни ефекти пољопривредне производње на стање животне средине.

16. јануар 2015.

Број 4

53

Тематска област из РПШЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење (ппр)	Стратешки приоритет из РПШЈП
1.3.	Развој и реструктурирање пољопривредног сектора	1) Обезбеђивање сигурних права закупа земљишта и доброг функционисања тржишта земљишта, које олакшава померање ресурса са напуштених, регресивних газдинстава ка продуктивнијим пољопривредницима, као и других мера подршке укрупњавању и техничко-технолошкој модернизацији породичних газдинстава.
2. Коришћење и заштита шумског земљишта и шума и развој ловства		
2.1.	Одрживо коришћење и заштита шумског земљишта и шума	4) Организовање чувања шуме и форсирање мера превентивне заштите и максимално сузбијање бесправне сече, посебно на подручју које гравитира граници са АП Косовом и Метохијом. 7) Институционално опремање и организовање за потребе: мониторинга и истраживања шума (посебно функционалних оптимума у зонама са различитим режимима заштите природе, инвентуре приватних шума и др.).
1.4.	Развој ловства	2) Организација стручних службе за праћење и усмеравање развоја популације главних и споредних врста дивљачи. 4) Организовање ловног туризма.
3. Водни ресурси		
3.1.	Заштита квалитета вода	2) Дефинисање система заштите од загађивања и непланског коришћења површинских и подземних вода (посебно дуж Јужне Мораве, доњих токова Ветернице, Драговиштице, Пусте реке, Бањске и других мањих река) у зони долинских насеља и регионалних и транзитних депонија, са циљем довођења у стање класе IIb (са БПК5 < 6 г О ₂ /м ³). 5) Одрживо коришћење локалних изворишта до количина које не угрожавају еколошке услове у окружењу и одржавање квалитета вода водотока и акумулације у прописаним I/II класама квалитета.
5. Становништво, мрежа насеља, јавне службе		
5.2.	Развој људских ресурса	3) Побољшавање услова социјалног статуса појединих категорија становништва (одраслих особа без образовања, жена, деце, старих, избеглих и интерно расељених лица, војних инвалида и других посебно угрожених група).
5.5.	Развој јавних служби и побољшање њихове доступности посебно на руралним подручјима	1) Предшколско васпитање и образовање: Организовање специјализованог превоза за сву децу која живе на удаљености већој од 1,5 km од предшколске васпитне групе, као и за сву децу са посебним потребама. 2) Увођење флексибилних програма основног образовања и васпитања; организовање специјализованог превоза за ученике који живе на удаљености већој од 4 km од школе и за све ученике са посебним потребама. 3) Јачање и осамостаљивање постојећих средњих школа и отварање нових уз редефинисање и усклађивање образовних профила са структуром и потребама привреде на регионалном и локалном нивоу. Умрежавање стручних школа сличних образовних профила, њихова диверзификацију и већа флексибилност за прилагођавање потребама привреде и тржишта рада. Развијање стручног образовања модернизовањем опреме и наставних средстава и опремањем школа потребним садржајима (специјалне наставне просторије, школске радионице, библиотеке и интернет учионице, трпезарије и ресторани, спортеки терени и остале пратеће услуге). 4) Повећање доступности примарне здравствене заштите корисницима, нарочито на руралном подручју, организовањем мобилних здравствених тимова, интегрисаним пружањем услуга здравствене и социјалне заштите и пружањем квалитетне прехоспиталне хитне медицинске помоћи. 5) Развој разноврсних социјалних услуга усаглашених са потребама корисника које се приоритетно задовољавају у локалној заједници и породици (природном окружењу), а омогућавају избор најмање рестриктивне услуге за корисника.
6. Развој привредних делатности		
6.1.	Привредни развој	2) Интензивирање партнерства на нивоу локалних власти и региона у циљу заједничког наступа код ЕУ и других релевантних међународних асоцијација за реализацију трансграничних програма привредног развоја и заштите природе. 3) Развој јавно-приватног партнерства у реализацији регионалних пројеката.
6.2.	Опремање и реализација нових привредних комплекса и локалитета	4) Брендирање производа и боље тржишно позиционирање.
7. Развој туризма		
7.3.	Израда развојних докумената и сарадња субјеката развоја туризма	2) Остваривање сарадње међу обухваћеним општинама и градовима, као и сарадње са суседним општинама, великим градовима, привредним, културним и другим организацијама и институцијама на развоју туризма; остваривање трансграничне сарадње у развоју туризма са Републиком Бугарском и Бившом Југословенском Републиком Македонијом. 3) Формирање информационог система о туристичким ресурсима и тражњи, увођење мониторинга туристичког пословања, промоције и пропаганде туристичких производа подручја.
10. Енергетска инфраструктура		
10.4.	Употреба ОИЕ	3) Коришћење термоминералних извора – посебно Врањске бање. 4) Коришћење соларне енергије, биомасе и биогаза.
12. Комунални садржаји		
12.1.	Интегрално управљање комуналним отпадом	5) Организовање комуналне службе у руралним насељима општина/градова.
14. Заштита природе и природних вредности		
14.1.	Заштита, презентација и контролисано коришћење природних добара	2) Очување/одржавање станишта и разноврсности дивље флоре и фауне, њено јачање (бројчано снажење) и просторно ширење. 3) Очување разноврсности и слике предела, унапређење његове чистоће и уређености, спровођење приоритетних активности санације и рекултивације деградираних површина.

2.7. Детаљно разрађени стратешки приоритети из Програма имплементације ППРС који обухватају стратешке приоритете из РПШЈП

Стратешки приоритети из ове групе обухваћени су детаљно разрађеним приоритетима у Програму имплементације ППРС (ПИП-ПРС). Поједини од ових приоритета обрађени су и у детаљно разрађеним приоритетима овог програма, када је више детаља за њихово остваривање добијено од релевантних актера.

Табела 9: Детаљно разрађени стратешки приоритети из Програма имплементације ППРС (ПИППРС) који обухватају стратешке приоритете из РППЈП

Тематска област из РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење РППЈП (ппр) Стратешки приоритет из РППЈП	Детаљно разрађен стратешки приоритет из ПИППРС који обухват стратешке приоритете из РППЈП
5. Развој становништва, мреже насеља и јавних служби		
5.2.	Развој људских ресурса: 2) Подстицање економског и социјалног развоја других центара у мрежи насеља.	31. Израда браунфилд катастра са валоризацијом
5.4.	Очување и трансформација руралних насеља и подручја: 1) Задржавање млађег дела континента радне снаге и подстицања повратка дела незапослене радне снаге из општинских и градских центара на рурална подручја модернизацијом пољопривреде и допунских активности (туризам, микробизнис).	33. Стратегија оживљавања угашених села
7. Развој туризма		
7.1.	Комплетирање и интеграција постојеће туристичке понуде у простору: 2) Модернизација, комунално опремање и комерцијализација постојећих и потенцијалних смештајних капацитета (посебно у сеоским домаћинствима и постојећим викенд кућама) у туристичкој дестинацији Крајиште и Власина, као и на другим локалитетима (посебно „Пашина чесма“ – град Лесковац уз спортске и друге садржаје).	60. Просторни развој туризма: Власина – Крајиште
8. Развој саобраћајне инфраструктуре		
8.1.	Повећање саобраћајне доступности подручја државним путевима I реда: 1) Завршетак изградње деонице ауто-пута Е-75 од Лесковца до Белог Брега у дужини од 94,7 km.	63. Изградња и доградња аутопута у дужини од 95 km: Лесковац – граница са Македонијом код Прешева (Коридор X) (SEETO)
9. Водопривредна инфраструктура		
9.1.	Фазни систем развоја акумулација: 2) Реконструкција прелива на брани „Власина“ повећањем КНУ на 1213,8 m нм.	120. Подизање успора Власинског језера (0,8m)
10. Енергетска инфраструктура		
10.3.	Развој гасоводне инфраструктуре: 1) Изградња разводног гасовода РГ 11-01 и РГ 11-02 Ниш-Лесковац-Врање, који представља везу са магистралним гасоводом МГ-11 Ниш-Прокупље-Приштина. 2) Припрема и почетак изградње доводно-разводних гасовода, у фазама, од разводног гасовода РГ 11-01 ка општинама и градовима Јужног Поморавља и већим индустријским потрошачима и насељима.	105. Изградња гасовода Ниш-Лесковац, Лесковац-Врање, разводних гасовода Лесковац, Врање
12. Комунални садржаји		
12.1	Интегрално управљање комуналним отпадом: 2) Изградња рециклажног центра на територији регионалне депоније Жељковац (Лесковац), израда Плана управљања отпадом и изградња три трансфер станице Бојник (која обухвата и Лебане и Медвеђу), Власотинце и Црна Трава на територији Јабланичког управног округа. 3) Финализација планске документације за изградњу регионалне депоније МЕТЕРИС 2 (Врање) са рециклажним центром, са студијом оправданости и проценом утицаја на животну средину за Пчињски управни округ и детерминисање две локације трансфер станица у општинама Пчињског управног округа и то: по једна трансфер станица за Босилеград и територију општина Трговиште, Прешево и Бујановац.	12. Изградња осам регионалних центара за управљање отпадом – регионалних депонија са постројењима за сепарацију рециклабилног отпада, трансфер станицама и центрима за одвојено сакупљање рециклабилног отпада – рециклажним дворштима.
12.2	Управљање опасним отпадом: 1) Преусмеравање опасног отпада на регионално складиште у Нишавском управном округу (према ревидираној Националној стратегији управљања отпадом). 2) Изградња мањих регионалних складишта на територији Јабланичког и Пчињског управног округа за сакупљање опасног отпада из домаћинстава (батерија, акумулатора, отпадних уља, отпадних електричних и електронских апарата), које могу бити уз центре за одвојено сакупљање рециклабилног отпада на нивоу сваке општине/града.	14. Изградња централног постројења за физичко хемијски третман опасног отпада и изградња пет централних регионалних складишта опасног отпада у Републици Србији у складу са наводима из Просторног плана
13. Заштита животне средине		
13.1.	Унапређење и заштита квалитета животне средине 2) Успостављање система сталног мониторинга свих параметара квалитета животне средине на подручју општина и градова (земљишта, воде, ваздуха и вегетације, квалитета живота).	11. Успостављање мониторинга загађивача у складу са чланом 72. Закона о заштити животне средине
14. Заштита природе и природних вредности		
14.1.	Заштита, презентација и контролисано коришћење природних добара 2) Ревизија природних добара која су заштићена на основу ранијих закона: резервати природе „Острозуб-Зелениче“, „Кукавица“, „Јарешник“, споменик природе „Стабло црног бора у Петковској махали“, непосредна околина и природни простор „Јашушки манастири“.	18. Ревизија статуса (врста, категорија, режима и граница заштита) раније проглашених заштићених подручја и усклађивање са важећом законском регулативом

2.8. Детаљно разрађени приоритети из Програма имплементације ППРС од значаја за подручје Јужног поморавља

Приоритети ове групе утврђени су Програмом имплементације ППРС. У овом програму су наведени зато што ће се њихова реализација одвијати на територији Јужног поморавља, те ће утицати на просторни развој овог подручја.

Ови приоритети се не разрађују у Програму имплементације РППЈП, зато што су предмет реализације на националном нивоу од стране надлежних републичких органа и институција.

Табела 10: Детаљно разрађени приоритети из Програма имплементације ППРС (ПИППРС) од значаја за подручје РППЈП

Тематска област РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење РППЈП (ппр) (Стратешки приоритет)	Приоритет из ПИППРС који се односи на подручје и тематску област РППЈП
1. Коришћење и заштита пољопривредног земљишта		
1.2.	Одрживо коришћење и заштита пољопривредног земљишта	1. Успостављање информационог система о пољопривредном земљишту, компатибилним системима географске информатике у циљу формулисања и спровођења земљишне политике у складу са законима ЕУ 2. Евидентирање терена угрођених процесима водне и еолске ерозије, одређивање и контрола спровођења одговарајућих радова и мера заштите земљишта на тим теренима

16. јануар 2015.

Број 4 55

Тематска област РППЈП		
Р.бр. ппр	Приоритетно планско решење РППЈП (ппр) (Стратешки приоритет)	Приоритет из ПИПРС који се односи на подручје и тематску област РППЈП
2. Шуме и шумско земљиште		
2.1.	Одрживо коришћење и заштита шумског земљишта и шума	3. Имплементација Стратегије развоја шумарства 27. Карта ерозије Републике Србије и биланс продукције и проноса наноса у сливонима
5. Развој становништва, мреже насеља и јавних служби		
5.1.	Демографска обнова	28. Студија о зонама и подручјима реално могуће демографске ревитализације (дефинисањем мера активне политике према миграцијама становништва у склопу одрживог регионалног развоја Србије)
5.3.	Функционално јачање и улога урбаних центара	30. Израда стратегија развоја туризма за центре ФУП, MEGA
7. Развој туризма		
-	-	54. Touring путни правац коридора X са бочним правцима: опремање за кружна и линеарна туристичка путовања/туре/путеве (туристичка сигнализација и туристички пунктови)
13. Заштита животне средине		
13.1.	Унапређење и заштита квалитета животне средине	9. Побољшање квалитета површинских и подземних вода 10. Подстицање регионалног коришћења природних ресурса, подстицање коришћења секундарних сировина, смањење емисије загађујућих материја и увођење чистије производње
14. Заштита природе и природних вредности		
14.1.	Заштита, презентација и контролисано коришћење природних добара: 4) Очување разноврсности и слике предела, унапређење његове чистоће и уређености, спровођење приоритетних активности санације и рекултивације деградираних површина.	26. Идентификација предела различитог карактера на регионалном нивоу кроз „Карактеризацију предела Србије” којом се формира основа за: валоризацију и заштиту природних и културних предела, планирање и управљање њиховим квалитетом, стратешку процену и процену утицаја на животну средину, формирање ГИС-а о природним и културним вредностима предела.
15. Заштита непокретних културних добара		
15.1.	Заштита и презентација НКД	25. Листа светске баштине UNESCO: израда и усвајање менаџмент плана за Царичин град

IV. ПОКАЗАТЕЉИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. КЉУЧНИ ПОКАЗАТЕЉИ ЗА МОНИТОРИНГ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА

Избором и применом показатеља просторног развоја, како се настоји постићи кроз Програм имплементације РППЈП, отвара се ново поље деловања за просторно релевантне политике. Показатељи ће показати у којим се сегментима подручје Јужног поморавља унапређује, а у којим стагнира или заостаје у односу на постављене циљеве развоја, кроз одмеравање са другим подручјима, поређење са усвојеним нормама и стандардима и друге оцене. У контексту испреплетаних развојних политика у простору, помоћ показатеља се огледа кроз координирање различитих нивоа одговорности појединих актера у правцу постизања задовољавајућег нивоа узajамне оптимизације у простору. Поред показатеља који помажу идентификовању унутаррегионалних разлика, као и оцењивању трендова развоја, циљ је да показатељи помогну у истицању критичних питања и проблема, како би се постигло шире укључивање јавности и мотивисање кључних актера да делују у складу са принципима одрживог развоја.

За потребе праћења спровођења РППЈП коришћен је циљно-оријентисани приступ избора и систематизације показатеља, што значи њихова превасходна повезаност са циљевима просторног развоја подручја. Сходно томе организациона шема показатеља прати разматране проблемске области планерског поступка, водећи рачуна о стандардним информацијским захтевима релевантности показатеља, међу којима су:

1. препознатљивост у циљевима и приоритетима развоја датог подручја;
2. могућност објективног, једнозначног и поузданог мерења;
3. могућност да се могу дугорочно пратити за читаво подручје (временска и географска покривеност);
4. упоредивост са другим показатељима уз што мање преклапање; и
5. усаглашеност са показатељима просторног развоја на националном нивоу који су дефинисани у ППРС и Програму имплементације ППРС.

Додатни задатак у избору и организовању показатеља јесте да се дође до што краће листе, с тим да области буду равномерно заступљене, тако да поједини показатељи могу указати на корелације између појединих проблемских области, у аспектима који се разматрају.

Иntenција је да предложени показатељи буду први корак ка сложенијем мониторингу просторног развоја у правцу формирања информационог система о просторном развоју Јужног поморавља.

Сходно наведеним захтевима издвојена је листа од 61 показатеља у оквиру 29 проблемских задатака за потребе периодичног извештавања о стању у простору. За сваки од предложених показатеља урађена је детаљнија разрада којом се ближе одређују области и сврха примене, параметри израчунавања, просторна и временска покривеност, извори података, као и повезаност са другим показатељима.

Од 61 изабраних показатеља 43 су разрађени показатељи за ниво РППЈП на основу истих показатеља који су дефинисани Уредбом о утврђивању Програма имплементације Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. за период од 2010. до 2015. („Службени гласник РС”, број 102/11).

Табела 11. Организациона шема избора показатеља за мониторинг просторног развоја Јужног поморавља

Тематска област	Проблемски задатак	Ознака показатеља
Демографски развој	Демографске промене	1, 2, 3
	Побољшање старосне структуре	4, 5, 6
	Заштита здравља и ризици по здравље становништва	7, 8, 9
Економски развој	Инвестирање	10, 11, 12, 13, 14
	Конкурентност	10, 15, 24
	Запосленост	15, 16, 17
Социјални развој	Смањење разлика у куповној моћи становништва	17, 18, 21
	Приступ тржишту рада	12, 15, 16, 19
	Смањење социјалне искључености и сиромаштва	16, 18, 20, 21
Управљање природним ресурсима	Рационалније коришћење простора	22, 23, 24, 25
	Очување пољопривредног земљишта и одрживи развој пољопривреде	22, 26, 27
	Коришћење водних ресурса	28, 29, 30,
	Снабдевање енергијом	31, 32
Очување природног и културног наслеђа и развој туризма	Очување биодиверзитета	33, 25
	Очување културних маркера подручја	34, 38
	Унапређење регионалних потенцијала за туризам и креативне индустрије	35, 36, 37, 38,
Уравнотеженост насељске структуре	Полицентричност урбаног система	39, 40, 44
	Одрживост насељске структуре (односи града и села)	41, 42,
	Унапређење доступности јавних служби	39, 43
Инфраструктурни системи и везе	Саобраћајне и трговинске везе са окружењем	44, 45
	Опремљеност комуналном инфраструктуром	46, 47, 48, 49, 50

Тематска област	Проблемски задатак	Ознака показатеља
Заштита животне средине	Побољшање квалитета ваздуха	8, 9
	Побољшање квалитета површинских и подземних вода	28, 29
	Минимизирање негативних последица природних процеса и људских активности у простору	25, 51, 52, 53
	Смањење количине отпада, повећање рециклирања	54, 55, 56 57
Територијална управа	Расположиви приходи општина	58
	Ефикасност рада територијалне управе	59, 60
	Учешће у програмима и пројектима међурегионалне и трансграничне сарадње	61

Издвојени су следећи главни показатељи за мониторинг просторног развоја Јужног поморавља (ЈП):

- 1) Број становника (индекси промена) општине/града Јужног поморавља,
- 2) Густина насељености у градским и осталим насељима,*
- 3) Миграциони биланси,*
- 4) Удео становништва по великим старосним групама и полу,*
- 5) Стопа фертилитета,*
- 6) Број лица 20–30 година старости који су се одселили са подручја ЈП,
- 7) Доступност примарној здравственој заштити,*
- 8) Број и % становника насеља који су изложени сталном и учесталом прекомерном загађењу ваздуха,*
- 9) Број и % становника насеља у зонама загађења од индустријских/ рударских/ енергетских постројења,*
- 10) Број нових покренутих предузећа и број угашених предузећа годишње,
- 11) Стопа запослености,
- 12) Стопа инвестиција,*
- 13) Запосленост у страним фирмама у укупној запослености општине/града,*
- 14) Број издатих грађевинских дозвола (решења) за туристичке и индустријске објекте,
- 15) Запослено становништво према степену образовања,
- 16) Стопа незапослености,*
- 17) Запосленост по економским делатностима,*
- 18) Број домаћинстава која живе испод границе сиромаштва,*
- 19) Стопа запошљавања старијих радника (55–64 година),*
- 20) Број социјално (непрофитних) станова према броју домаћинства у програму социјалног становања,*
- 21) Структура становништва према висини прихода,
- 22) Коришћење земљишта (пољопривредне, шумске, водне, рударске, изграђене површине),*
- 23) Урбани раст – ширење урбаних подручја,*
- 24) Број и површина brownfield и greenfield локација,*
- 25) Површине на којима су спроведене мере ремедијације, рекултивације и ревитализације оштећених земљишта,
- 26) Удео пољопривредних површина под органском/ контролисаним производњом,*
- 27) Наводњавање површине (ha, % површине на којима је потребно наводњавање),
- 28) Квалитет површинских вода (класе квалитета),*
- 29) Квалитет подземних вода,*
- 30) Специфична потрошња воде у насељима (L/ст/дан),*
- 31) Потрошња енергије по изворима и врсти корисника,*
- 32) Број и снага мини-хидроелектрана (МХЕ),
- 33) Заштићена природна подручја и предлози за заштиту,*
- 34) Број и врста заштићених културних добара и добара предложених за заштиту,*
- 35) Туристички смештај (према типу и категорији објеката и броју лежаја),
- 36) Туристички смештај у сеоским домаћинствима,*
- 37) Број туриста и туристичких ноћења годишње,*
- 38) Број друштвених догађаја са презентацијом народне традиције и културног идентитета локалних заједница,*
- 39) Степен концентрације становништва у примарним центрима према функционалним нивоима центара,*
- 40) Заступљеност функција терцијарног и кварталног сектора према функционалним нивоима центара,

- 41) Демографски трендови урбаних подручја у односу на рурална подручја,*
- 42) Обим дневних миграција,*
- 43) Доступност регионалних и субрегионалних центара јавним превозом,
- 44) Удео становништва које живи унутар 30-минутне изохроне од железничке станице,*
- 45) Број граничних прелаза и промет путника и робе са суседним земљама,
- 46) Покривеност насеља (% броја домаћинстава) мрежом јавног водовода,*
- 47) Покривеност насеља (% броја домаћинстава) канализационом мрежом,*
- 48) Покривеност насеља (% броја домаћинстава) електро мрежом високе сигурности снабдевања,*
- 49) Број интернет корисника,*
- 50) Приступ широкопојасним системима,*
- 51) Насеља и култивисана подручја потенцијално угрожена од поплава,*
- 52) Насеља у просторима угрожености од ерозивних процеса,*
- 53) Облици компензације изазваних социјалних проблема приликом планске пренамене простора,
- 54) Количина комуналног отпада која се генерише на нивоу локалних заједница (t/год),*
- 55) Удео комуналног отпада који се организовано сакупља (% домаћинстава),*
- 56) Количина и третман индустријског отпада и јаловине (t/год; ha),*
- 57) Процент од укупне количине отпада који се рециклира,*
- 58) Буџет општине/града,
- 59) Покривеност простора просторним и урбанистичким плановима чија је израда предвиђена РППЈП,*
- 60) Време потребно за добијање грађевинске дозволе, и
- 61) Број програма и пројеката трансграничне и међурегионалне сарадње.

(* Разрађени показатељи за ниво РППЈП, на основу истих показатеља који су дефинисани у Програму имплементације Просторног плана Републике Србије 2010–2020., за период 2010–2015 („Службени гласник РС”, број 102/11).

2. ОПИС ПОКАЗАТЕЉА

1) Број становника (индекси промена) општине/града Јужног поморавља

Број становника, као и динамичност промена у међупописним периодима, може се означити као општи кумулативни показатељ степена развијености и усаглашености функција насеља, с обзиром да најбрже реагује на промене осталих социјалних, економских и еколошких фактора просторног развоја. Пораст броја становника заправо одсликава способност заједнице да задржи становништво и омогући релативно добре услове живота и рада. Индекс пораста/смањења броја становника такође је у вези са динамиком функционалне трансформације заједнице, имајући у виду да одређена величина насеља оправдава смештање објеката јавних служби и привлачење производних, пословних и трговинских делатности.

За Јужно поморавље праћење овог показатеља посебно одсликава планска одређења по питању демографске обнове подручја, кроз подршку државе на смањењу унутаррегионалних разлика са посебном пажњом на територијалним потенцијалима у односу на девастирана подручја која доживљавају економско застојање и депопулацију. Други правац тумачења овог показатеља повезан је са реализацијом циља ублажавања негативних демографских процеса мерама за заустављање емиграције младог стручног кадра (запослење, квалитет живота) и стварања услова за повратак и редистрибуцију становништва (запослење, комунално опремање насеља и др).

Израчунавање: Статистички подаци, расположиви по 10-годишњим временским пресецима (Попис становништва) и годишњим проценама броја становника.

2) Густина насељености у градским и осталим насељима*

Густина насељености је значајан показатељ уравнотежености развоја подручја ЈП и РЈИС, пружајући информације како о

потенцијалима (у смислу радне снаге, корисника услуга, потрошача, итд), тако и о ограничењима, у смислу специфичних развојних изазова (урбана дисекономија, депопулација подручја, производна виталност подручја, оправданост опремања техничком инфраструктуром и смештања објеката јавних служби).

Израчунавање: Однос броја становника и површине територије: $G = C/P$ (ст/км²) (параметри: С-број становника, П-површина територије); препоручена скала вредности према ППРС: <50, 50–100, 100–200, 200–500, >500 ст/км². Подаци су расположиви у 10-годишњим временским пресецима (Попис становништва) и годишњим проценама броја становника. Вредност густине насељености директно зависи од просторне јединице мерења, тако да на регионалном или вишем нивоу не даје добру индикацију реалног стања. Пожељно је да се густина насељености прикаже кроз дифузни модел, користећи податке за мање просторне јединице или бар на нивоу града/општине (за градска и остала насеља), како би се омогућила прецизнија слика. Овим би се донекле избегао проблем „вештачких“ густина када су у питању велике просторне јединице (нпр. случај са великим деловима планинских подручја који нису насељене).

Повезаност са другим показатељима: За анализе регионалних типологија овај показатељ се комбинује са другим показатељима (број становника, структура запослености, низијска и планинска подручја) у оквиру неког од развијених модела који су признати у научној и стручној пракси.

3) Миграциони биланси*

Показатељем се показују разлике у демографској динамици између подручја ЈП, РЈИС и других статистичко-планских региона и унутар подручја ЈП, што може указивати или одражавати неравнотежни економски развој посматраног подручја. Мапирање овог показатеља може указати на регионалне обрасце миграција (на пример, миграције становништва из граничних и мање развијених подручја могу бити индикација да досадашње мере за унапређење регионалног развоја и помоћ демографско угроженим подручјима још увек нису оствариле потребан учинак). Интерпретација показатеља зависи од просторног нивоа који је узет за јединицу посматрања, стога је за анализу миграционих кретања потребан упоредни приказ различитих просторних нивоа и више временских серија података.

Израчунавање: Миграциона компонента у промени броја становника подручја исказана је разликом укупне промене броја становника и природног прираштаја у пописном периоду:

$M = ((C_2 - C_1) - (P - Y)) / C_1$
(параметри: С – број становника, Р – број рођених, У – број умрлих, t1, t2 – почетна, крајња година); препоручена скала вредности: < -5,0 / -5,0 до -2,5 / -2,5 до 0,0 / 0,0 до 2,5 / 2,5 до 5,0 / > 5,0.

Повезаност са другим показатељима: Праћење овог показатеља је значајно повезати са мерама и програмима у циљу усмеравања пожељних трендова у размештају становништва, унутрашњим и међународним миграцијама.

4) Удео становништва по великим старосним групама и полу*

Старосна структура становништва је релевантна индикација више аспеката просторног развоја друштвене заједнице. Удео становништва до 15 година показује становништво школског узраста и тиме потенцијални трошак за заједницу, а такође део становништва који ће ући на тржиште рада у блиској будућности, што значи и могући настанак дисбаланса на тржишту рада. Популација 15–65 године је есенцијална варијабла, пошто показује радно способни део популације. Удео становништва старијег од 65 година је важан показатељ, јер ова популација скоро у потпуности зависи од колектива, што указује на економски притисак старих на радни контингент. Захтеви овог дела популације се стога разликују у односу на удео младог становништва, које представља будуће активно становништво, и само до тада чини издржавани део популације.

Израчунавање: Удео школске популације (до 15 година старости), средовечне популације (15–64 година) и старе популације (преко 65 година) у укупном становништву, као и полна структура сваке старосне групе: $C15-/C*100$; $C15-64/C*100$; $C65+/C*100$ (%) (параметри: С-број становника; 15-, 15–64, 65+; старосни

контингенти). Препоручена скала вредности: удео становника до 15 година: < 12,5 / 12,5–15,0 / 15,0 до 17,5 / 17,5 до 20,0 / > 20,0; удео становника 15–65 година: < 62,5 / 62,5–65,0 / 65,0 до 67,5 / 67,5 до 70,0 / > 70,0; удео становника са 65 и више година: < 12,5 / 12,5–15,0 / 15,0 до 17,5 / 17,5 до 20,0 / > 20,0. Подаци су расположиви у 10-годишњим временским пресецима (Попис становништва).

Поред ових параметара, које је важно пратити ради упоређења са националним и међународним (ЕСПОН) трендовима промена, за регионални ниво просторних анализа од значаја су и следећи старосни контингенти: удео младог становништва (до 19 година), млађе средовечног (20–39 година), старије средовечног (40–65 година) и старог становништва (преко 65 година), као и полна структура сваке старосне групе.

С обзиром да дисбаланс у старосној структури становништва може представљати једну од најзначајнијих препрека за одрживи просторни развој неког подручја, пожељно је да се мапирају локалне заједнице на основу изведених показатеља из основног показатеља, на пример (према ППРС, 2010): коефицијенти старосне зависности (зависност старих представља број старих 65 и више година на једну особу старости 20–65 године); зависност младих (представља број старих 0–19 година на једну особу старости 20–65 године), укупна зависност (представља збир броја старих 0–19 година и старих 65 и више година на једну особу старости 20–65 године), индекс старења (представља број старих 65 и више година на једну особу старости 0–19 година).

5) Стопа фертилитета*

Промене у стопи фертилитета испољавају се након дужег временског периода. Дугорочно одржавање ниских стопа неминувано ће изазвати старење становништва и проблем депопулације, са свим последицама овог процеса, уколико нема механичког прилива становништва. С друге стране, дугорочно одржавање високих стопа (изнад републичког просека) одразиће се на повећање захтева у обезбеђењу услуга јавних служби, у области образовања и друштвене бриге о деци, здравствене заштите, а затим и запошљавања, становања и др. С обзиром на сложеност детерминисања фактора који утичу на стопу фертилитета, као што су устаљене репродуктивне норме, економска цена родитељства, одсуство репродуктивних потенцијала, овај показатељ отвара низ питања за оцену демографских ресурса локалне средине и могућности њиховог бољег организовања.

Израчунавање: Сума вероватноће рађања према старости жена између 15 и 49 година (статистички податак). Препоручена скала вредности: < 1,2 / 1,2–1,4 / 1,4–1,6 / 1,6–1,8 / > 1,8. Приказ на нивоу локалне самоуправе.

6) Број лица 20–30 година старости који су се одселили са подручја ЈП

Показатељ показује један сегмент миграционих кретања који може имати вишеструке последице како на демографски развој тако и на укупну перспективност просторног развоја подручја ЈП. Тренд одсељавања становништва из старосне групе 20–30 година може бити упозорење о смањењу резерви радно способног становништва, као и слабењу контингента репродуктивног становништва. С друге стране, узроци пресељења могу бити економске природе – у потрази за запослењем (према нивоу образовања и квалификованости), обезбеђењем бољег стандарда за породицу, обезбеђењем стана, школовања деце и других разлога, што су уједно индикација заостајања у развоју насеља на подручју ЈП, до тога да ће појединачна насеља остати без сталних становника.

Израчунавање: Користи се статистички показатељ „специфична стопа емиграције“ израчунат за становништво по петогодишњим старосним групама, сумиран за старосне групе 20–25 и 25–30 година.

7) Доступност примарној здравственој заштити*

За овај показатељ је предвиђено да се прати преко два базна показатеља, сходно расположивости података. Први је показатељ о највишем степену социјалне искључености и односи се на удео становништва које нема основно здравствено осигурање. Други је

показатељ доступности здравствених услуга мерен бројем становника према броју лекара. Анализа трендова и унутаррегионалних разлика у вредности ових показатеља значајна је за оцену социјалне кохезије и уравнотеженог просторног развоја. У каснијим фазама мониторинга очекује се побољшање показатеља кроз комплетирање података за саобраћајну доступност, као и за квалитет примарне здравствене заштите.

За насеља Јужног поморавља овај показатељ би требало даље побољшавати у смислу већег обухвата модалитета здравствене заштите, као што је организовање мобилних здравствених тимова, интегрисаност пружања услуга здравствене и социјалне заштите и пружање прехоспиталне хитне медицинске помоћи. Ова побољшања показатеља су важна за праћење остварења циља који се односи на повећање доступности примарне здравствене заштите корисницима, нарочито на руралном подручју.

Израчунавање: а) удео лица која немају основно здравствено осигурање у укупном становништву општине; и б) број становника на једног лекара опште праксе (мапирање у односу на републички просек).

8) Број и % становника насеља који су изложени сталном и учесталом прекомерном загађењу ваздуха*

Показатељ прати стање подручја изложеног сталном или учесталом прекорачењу граничних вредности типичних загађујућих материја (SO_2 , CO_2 , NO_2 , PM_{10}), посебно за урбана подручја и насеља у коридору аутопута.

Израчунавање: Број становника који живи унутар зона загађења – према евиденцијама праћења концентрације, интензитета и учесталости загађења. У првом кораку, потребно је означити изолационе линије око потенцијалних извора загађења према типу, интензитету и учесталости загађења. У другом кораку, потребно је израчунати број становника који се налазе унутар означеног простора. У трећем кораку, потребно је агрегирање добијених података на нивоу области и региона.

9) Број и % становника насеља у зонама загађења од индустријских/рударских/енергетских постројења*

Показатељ прати стање подручја загађене и деградиране животне средине (подручја отворених рударских копова, јаловишта, депонија, хемијске индустрије и др) са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота. Показатељем се такође може пратити спровођење мера санације и ревитализације деградираних екосистема и санирање последица загађења.

Израчунавање: Број становника који живи унутар зона непосредног утицаја индустријских постројења, постојећих или могућих загађивача – простор означен изолацијама према интензитету и учесталости загађења или простор око потенцијалних извора загађења.

10) Број нових покренутих предузећа и број угашених предузећа годишње

Овај показатељ упућује на степен диверзификованости и виталности економије. Нова предузећа су знак динамичне економије, док њихово гашење указује на смањење привлачности подручја за инвестирање, што дугорочно може утицати на погоршање демографске и социјалне структуре подручја ЈП.

Израчунавање: Статистички податак, праћење на нивоу локалне самоуправе.

11) Стопа запослености

Стопа запослености је један од кључних показатеља за процену тржишта рада и за оцену динамичности развоја подручја ЈП, као и за процену степена социјалне искључености и сиромаштва. Према статистичкој дефиницији, под појмом запослени подразумевају се сва лица која имају засновани радни однос са привредним друштвом или установом, или предузетником, без обзира на то да ли су радни однос засновала на неодређено или одређено време и да ли раде пуно или краће од пуног радног времена. Запосленима се не сматрају помажући чланови домаћинства на имању, у радњи или привредном друштву неког од чланова домаћинства,

као ни лица на издржавању казне и спољни сарадници (уговор о делу).

Израчунавање: Удео запослених лица старости 15–64 године у укупном броју становника исте старосне групе на нивоу локалне самоуправе; препоручена скала вредности: <30, 30–40, 40–50, 50–60, 60–70, >70 (%).

Повезаност са другим показатељима: Значајно је приказати релације са променом броја становника, степеном развоја јавних служби, обимом инвестиција у подручје ЈП, као и улагањима у развој хуманог капитала кроз услове образовања и нивоа квалитета живљења.

12) Стопа инвестиција*

Показатељ показује унутаррегионалне диспаратите у привредном расту, посебно дистрибуцију и ниво инвестиција по становнику између појединих локалних заједница, указујући степен њихове економске атрактивности. Агрегирано на регионалном нивоу показује се колико подручје ЈП и РЈИС генерише од укупних инвестиција у земљи, одражавајући њихову конкурентност и приступачност.

Израчунавање: Остварене инвестиције у нова основна средства у текућим ценама по становнику (статистички податак) у односу на национални просек; приказ на локалном нивоу, у једногодишњим интервалима.

13) Запосленост у страним фирмама у укупној запослености општине/града*

За стране компаније могу бити атрактивна мање развијена подручја из више разлога (јефтина радна снага, проширење на друга тржишта, близина сировинских ресурса), док њихово присуство на различите начине утиче на конкурентност региона. Овај показатељ узима један аспект утицаја, запошљавање, на основу чега би се тај утицај мерио, посебно кроз промене током времена и упоредне анализе са другим подручјима.

Израчунавање: Удео запослених у страним фирмама лоцираним у општини/граду у укупној запослености општине/града/региона; препоручена скала вредности: <5, 5–10, 10–15, 15–20, >20 (%).

14) Број издатих грађевинских дозвола (решења) за туристичке и индустријске објекте

Подаци о издатим грађевинским дозволама показују интензитет грађевинске делатности, структуру и размештај инвестиција, и реализацију планских решења. Овим показатељем издвојени су објекти из класе 121, 125 и 230 према статистичкој класификацији објеката (+).

Израчунавање: Статистички подаци – из упитника и контролника ГРАЂ-10, агрегирано на годишњем нивоу (на основу месечних статистичких истраживања), за ниво насеља према функционалном значају у мрежи насеља, као и за ниво локалне самоуправе. (+) (121- Хотели и остале зграде за краткотрајни боравак, 125 - Индустријске зграде и складишта, 230 - Сложене индустријске грађевине (грађевине за рударство, електране, грађевине и постројења за хемијску индустрију и други објекти и постројења у теškoј индустрији) (Извор: Класификација врста грађевина, Републички завод за статистику, Београд, 2005)

15) Запослено становништво према степену образовања

Информације о образовном нивоу запослених помажу да се стекне увид о степену друштвене кохезије, као и просторној (не) уравнотежености понуде радне снаге. Мапирањем овог показатеља јасно се може указати на дисбалансе и установити просторне концентрације стручних профила запослених.

Израчунавање: Статистички подаци, тренд промене образовног нивоа становништва на нивоу локалних самоуправа по годинама.

16) Стопа незапослености*

Просторном анализом података о незапосленим лицима може се добити увид о економској и социјалној кохезији територије, имајући у виду да висок ниво незапослености генерише низ демографских проблема.

За простор Јужног поморавља ово је посебно индикација ко-лико су делотворне планске мере које су усмерене на задржавање млађег дела контингента радне снаге и подстицања повратка дела незапослене радне снаге из урбаних и општинских/градских центара на рурална подручја (фармерско сточарство, укрупњавање поседа, органска пољопривреда) модернизацијом пољопривреде и допунских активности (туризам, микробизнис).

Висока стопа незапослености може ићи упоредо са деловима друштва који имају потешкоће у приступу тржишту рада, које их спречавају да буду у потпуности интегрисани чланови друштва у ком живе. За потпуније анализе показатељ би требало рашчлани-ти по категоријама незапосленог становништва, на пример: жене, млади, етничке групе, урбани и општински/градски центри, ру-ралне области и микроразвојни центри.

Израчунавање: Статистички податак – удео незапослених ли-ца (по старости и полу) у укупном броју активних лица; препору-чена скала вредности: <5, 5–10, 10–15, 15–20, >20.

Повезаност са другим показатељима: Овај показатељ је потребно анализирати кроз различите регионалне услове (у брд-ско-планинским подручјима, урбаним и руралним подручјима) и упоредити са другим показатељима како би се могла дефинисати маргинализација села, стагнирање и опадање виталности рурал-них подручја и руралног становништва, ограничене могућности за запошљавање младих, висок степен сиромаштва.

17) Запосленост по економским делатностима*

Допринос овог показатеља је увид у економски профил ло-калне заједнице, као и размештај привредних активности унутар подручја ЈП, чиме се из овог аспекта (броја запослених) анализира достигнути ниво привредне развијености. Генерално, подручја са већим уделом запослених у пољопривреди уобичајено се сматрају економски мање напредним или са структурним тешкоћама у еконо-мији. Ово се даље елаборира кроз друге показатеље из предложене листе, али је овде важно да се укаже на допринос појединих група активности у укупној запослености подручја ЈП. Даље, просторне неравномерности могу се пратити према промени броја запослених у индустрији, сумирањем података по нивоима индустријских цен-тара, како су категоризовани планским критеријумима.

Израчунавање: Број запослених лица по економским актив-ностима (према јединственој међународној класификацији дел-атности) (статистички подаци), на нивоу локалне самоуправе. Могућа варијанта груписања активности за анализу је: а) пољо-привреда, шумарство, лов и риболов; б) индустрија (без грађевинарства) и грађевинарство; и в) услуге.

18) Број домаћинстава која живе испод границе сиромаштва*

Овај показатељ пружа увид у уделу популације чији су при-ходи испод утврђеног егзистенцијалног минимума. Сиромаштво није само проблем дистрибуције прихода већ иде упоредо са дру-гим социјалним проблемима, као што су дугорочна незапосленост, због недостатка радног искуства и ниског нивоа образовања, до-ступност јавних служби (здравствене заштите, образовања, соци-јалног старања и др), доступност комуналних услуга и др.

За градове/општине Јужног поморавља овим показатељем првенствено се прати остваривање циља побољшања услова социјалног статуса појединих категорија становништва (одраслих особа без образовања, жена, деце, старих, избеглих и интерно расељених лица и других посебно угрожених група). Поред тога, тумачење овог показатеља је повезано са праћењем других циљева развоја људских ресурса, међу којима су: подизање нивоа образо-вања, развој знања и специјалних вештина радне снаге, као и под-ршка за samozapošljavanje и оснивање послова мањег размера као и унапређење реинтеграције и флексибилности радне снаге.

Израчунавање: С обзиром да постоји више различитих мето-долошких приступа за израчунавање овог показатеља, потребне су додатне анализе о начину његовог приказивања. Један од начина израчунавања: број домаћинстава чији су приходи испод прага од 60% просечне зараде у земљи (статистички податак, %).

Повезаност са другим показатељима: миграциони биланс, стопа запослености, нивоа образовања, доступност јавних слу-жби, стандард становања и комуналних услуга (енергија, санитар-но-хигијенски услови, комуникације).

19) Стопа запошљавања старијих радника (55–64 година)*

Овај показатељ се користи да одслика укупне капацитете тр-жишта рада на подручју ЈП, али такође и отварање радних места за запошљавање старијих лица. Показатељ одражава мере соци-јалне политике и запошљавања са циљем да се повећа партиципа-ција одређених категорија становништва и допринесе унапређењу социјалне и економске кохезије.

Израчунавање: Удео броја запослених лица старости 55–64 година у укупном броју становника исте старосне групе, (%) на нивоу локалне самоуправе.

20) Број социјално (непрофитних) станова према броју домаћинстава у програму социјалног становања*

Дефинисање политике и стратегије социјалног становања у Републици Србији повезује се са циљевима регионалног и про-сторног развоја. Изражено неравномеран регионални развој може се побољшати пажљивом стратегијом у којој ће социјално становање имати важну улогу, као што се може и додатно погоршати уколико се неодговарајућом политиком социјалног становања буде даље повећавала привлачност развијених урбаних средина. Со-цијално становање, као инструмент социјалне стамбене политике Републике Србије треба на системски начин да допринесе решава-њу стамбених потреба домаћинстава која из економских, социјал-них и других разлога нису у могућности да самостално обезбеде на тржишту адекватно становање. С обзиром да је важан сегмент одрживог економског и социјалног развоја градова, социјално становање се не третира као трошак већ као економски и друштвен-но исплатива инвестиција са дугорочним позитивним ефектима. Поред директног утицаја на повећање социјалне одрживости за-једнице, оно има позитивне утицаје и на економске и друге пара-метре, као што су: тржиште рада, запосленост, унапређење стан-дарда становања, повећање мобилности радних места, економска стабилност и сл.

Израчунавање: Годишња понуда социјално непрофитних ста-нова у односу на број домаћинстава која чине циљну групу про-грама социјалног становања, на нивоу локалних самоуправа.

21) Структура становништва према висини прихода

Показатељ презентује унутар-регионалне диспаритете при-хода домаћинстава, а тиме одражава и аспекте превазилажења сиромаштва, смањење економских разлика, као и пожељну засту-пљеност различитих социјалних група у заједници и превенцију социјалне сегрегације.

Израчунавање: Показатељ представља разраду истог показатеља на националном нивоу – „Gini index” прихода домаћинстава на нивоу локалне самоуправе: проценат прихода који остварује 20% најбогатијих домаћинстава у односу на проценат прихода који остварује 20% најсиромашнијих домаћинстава – проценат разлике између Лоренцове криве и криве апсолутно једнаке расподеле (%).

22) Коришћење земљишта (пољопривредне, шумске, водне, рударске, изграђене, површине) *

Овај показатељ даје биланс коришћења простора, који треба да укаже на трендове просторног развоја и поштовање планских пропозиција рационалног коришћења ресурса, побољшања квали-тативних карактеристика и услова конверзије намене земљишта.

Израчунавање: Идентификација основних категорија намена простора (исказана у ha или km², % од укупне површине општине/града, као и мапирањем територије). Основне категорије намена простора за подручје ЈП су:

1) пољопривредно земљиште, од тога:

– пољопривредна земљишта ниске бонитетне вредности која се интензивно користе, за које је потребно пошумљавање, односно затрљивање субмаргиналних ораница, посебно на нагибима изнад 18° и на другим еродабилним локацијама; и

– површине нових и обнове амортизованих винограда и воћ-њака (посебно са сортиментима засада који одговарају трендови-ма тражења на домаћем и светском тржишту);

2) шуме и шумско земљиште, од тога:

– повећање површина под шумама на сливовима акумулација,
– реализација циља обнављања шума, подизања нових и нега
шума у државним шумама на подручју Јабланичког ШП (на око
37.898 ha) и Јужноморавског ШП (на око 62.488 ha);и

– антиерозивна заштита на површинама и локалитетима које
угрожава средња, екстесивна и јака ерозија (посебно на сливови-
ма акумулација) и на површинама у оквиру планираног скијали-
шта на Бесној Кобили;

3) грађевинска подручја насеља;

4) индустрија и друге антропогене површине (посебно уко-
лико су регионалног значаја, што се према РППП односи на: при-
вредни комплекс, слободну зону, индустријски парк, регионални
складишно-дистрибутивни центар);

5) рудници, копови и термоминерални извори:

– експлоатационе површине рударских копова и зоне прераде
руда олова, цинка злата и племенитих и ретких метала (Леце, Бла-
годат-Грот, Караманица, и Рупље), молибдена (Мачкатица), фос-
фата (Лисина), зеолита (Златокоп) шљунка, песка, кварцног песка,
ватросталне глине, грађевинско-техничког и архитектонског каме-
на и др; и

– зоне активирања термоминералних извора Врањске бање,
Бујановачке Бање и Сијаринске бање као и осталих потенцијалних
изворишта (Туларе, Левосоје, Миратовца и др);

6) површине акумулација и простор резервисан за нове аку-
мулације, зоне изворишта подземних и површинских вода, зоне
обезбеђења регионалних водовода, каналских система и ППОВ;

7) површине под саобраћајном инфраструктуром: аутопутни
коридор, државни путеви, општински путеви, железничка мрежа,
зоне аеродрома;

8) површине под енергетском мрежом и објектима;

9) простори заштићених природних и културних вредности
изван грађевинских подручја;и

10) простори посебне намене, зоне забрањене градње и зоне
контролисане градње.

23) Урбани раст – ширење урбаних подручја*

Показатељ прати повећање урбаних подручја по одређеним
временским интервалима (зависно од расположивих података)
планског периода, уз оцену трендова (успорених или динамичних
процеса). Значај праћења овог показатеља садржан је у једном од
основних циљева просторног развоја који се тиче рационалног ко-
ришћења грађевинског земљишта, посебно у смислу оправданости
конверзије пољопривредног и шумског земљишта у грађевин-
ско, као и ограничавања физичког ширења грађевинског подручја
насеља у складу са демографским и економским потребама раз-
воја.

Израчунавање: Урбани раст током периода до пет година,
приказан као релативно повећање изграђених/заузетих површина,
према класификацији Согне о земљишном покривачу. Препоруче-
на скала вредности: <0,5 / 0,5–1 / 1–2,5 / 2,5–5 / 5–10 / 10–20 / >20
(%), урбаних подручја.

24) Број и површина *brownfield* и *greenfield* локација*

За привредни развој Јужног поморавља овај показатељ је ва-
жан за праћење циља опремања и реализације нових привредних
комплекса и локалитета. Посебно је важно анализирати:

1. обезбеђене инфраструктурно опремљене привредне ком-
плексе или локалитете од значаја за више општина/градава, ЈП и
РЈИС;

2. планирану изградњу слободне зоне, индустријског парка у
Владичином Хану, регионалног складишно-дистрибутивног цен-
тра воћа и поврћа у Лесковцу;

3. изградњу микро погона у сеоским насељима у којима је
испољен интерес за развој МСП; као и

4. активирање и инфраструктурно опремање постојећих
атрактивних локација.

Поред тога, праћење овог показатеља треба да укаже на кон-
тролу нерационалног ширења грађевинских подручја и веће ан-
гажовање *brownfield* простора односно пажљив и рационалнији
приступ *greenfield* инвестицијама. На уређење *brownfield* локација
такође се гледа као на могући допринос развоју подручја РЈИС,

ЈП и локалном развоју, с обзиром на могућност коришћења европ-
ских фондова за ову намену, и с обзиром да ове површине обично
имају основну инфраструктуру и потребну урбанистичку доку-
ментацију, што представља уштеду за инвеститоре.

Израчунавање: Показатељ не захтева посебне технике изра-
чунавања али су потребна додатна разматрања о начину презентаци-
је, зависно од расположивости података (катастри *brownfield* и
greenfield локација општина и градова), који се приказују агреги-
рано на нивоу локалне самоуправе.

25) Површине на којима су спроведене мере ремедијације, рекултивације и ревитализације оштећених земљишта

Овим показатељем прати се повећање или настајање при-
родних подручја пошумљавањем, санацијом и рекултивацијом де-
градираних површина као и природном регенерацијом предела, у
складу са планским решењима којима су означена ова подручја.

Посебно је за подручје ЈП важно да се кроз овај показатељ прати
остваривање циља да се деградирање и загађивање животне средине
сведе на прихватљив и прописан ниво у свим фазама третирања ми-
нералних сировина (експлоатација, припрема, прерада, транспорт),
уз доследно остваривање краткорочних и дугорочних програма и
планова санације и рекултивације деградираних површина;

Израчунавање: Пошумљене површине, саниране и рекулти-
висане деградиране површине као и природно регенерисани пре-
дели у ЈП.

26) Удео пољопривредних површина под органском/контролисаном производњом*

Овим показатељем се прати производња хране високе биоло-
шке вредности и/или познатог географског порекла у системима
органске, интегралне и традиционалне пољопривреде.

За подручје ЈП овај показатељ треба да укаже на обнављање
пашњачког сточарења и успостављање органског система овчар-
ске производње, првенствено у функцији очувања и проградације
природних планинских травњака.

Примена овог показатеља намењена је и за шири контекст,
јер се органска пољопривреда може дефинисати као приступ у по-
љопривреди где је циљ да се створе интегрални, хумани, еколошки
одрживи системи пољопривредне производње. Главне предности
органске пољопривреде генерално се виде у следећем: више су тр-
жишне цене ових производа; начин производње подразумева ма-
ње интензивно коришћење земљишта и боља је заштита животне
средине. Предност може бити и у томе што је органска пољоприв-
реда у већој мери радно интензивна од конвенционалне, што би
требало да допринесе већој запослености сеоског становништва и
да помогне да се мања газдинства и фарме задрже у производњи,
пошто у супротном не би била способна да се изборе на тржишту
конвенционалне пољопривреде и глобалном конкуренцијом.

Израчунавање: У анализу се узимају подаци о пољопривред-
ним површинама које су сертификоване за органску производњу
или узгајање култура под стручним надзором. Рачуна се удео тих
површина у укупним пољопривредним површинама општине (%).
Очекује се да показатељ буде обухваћен редовним статистичким
извештајима по одговарајућој методологији за међународна упо-
ређења и расположив за мање територијалне целине.

Повезаност са другим показатељима: Показатељ би се ана-
лизирао упоредо са показатељима о одрживом управљању и за-
штити природних ресурса, демографском развоју, унапређењу
социјалне и економске кохезије, као и за међународне упоредне
анализе.

27) Наводњаване површине (ha; % површине на којима је потребно наводњавање)

Показатељ је намењен праћењу реализације једног од глав-
них циљева очувања пољопривредног земљишта и одрживог раз-
воја пољопривреде који се тиче ублажавања лимитирајућег ути-
цаја несташице падавина у вегетационом периоду на висину и
стабилност приноса ратарских култура и развој повртарске произ-
водње у брежуљкасто-долинским атарима. РППП је предвиђена
изградња система за наводњавање у склопу комплексног унапре-
ђења водопривредне инфраструктуре.

16. јануар 2015.

Гласник
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Број 4

61

Израчунавање: Пожељно је мапирање површина која се наводњавају према подацима о реализацији планираних водопривредних пројеката на подручју ЈП, према означеним подручјима која је потребно наводњавати.

28) Квалитет површинских вода (класе квалитета)*

Показатељ описује један аспект у оквиру основног циља оптимизације интегралних водопривредних система и усклађивање њиховог развоја са циљевима очувања животне средине и других корисника простора. Тај аспект се односи на заштиту вода на нивоу речних система, који су већ територијално успостављени, уз интегрално коришћење технолошких, водопривредних и организационо-економских мера. Мерама су дате смернице и приоритети за постављање постројења за прераду отпадних вода (ППОВ), канализационе насеља, побољшање режима малих вода, зоне заштите изворишта, као и превентивних механизма и стимуланса, све у циљу заштите вода и довођења квалитета вода у рекама и језерима у класе прописане Водопривредном основом Републике Србије.

На територији ЈП овим показатељем посебно се прати:

1) Заштита изворишта вода националног ранга (I/II класе квалитета) у горњим деловима Бањске реке, Ветернице, Врле, Пчиње, Власине, односно узводно од акумулација које су изворишта регионалних подсистема („Првонек” и др);

2) Дефинисање система заштите од загађивања и непланског коришћења површинских и подземних вода (посебно дуж Јужне Мораве, доњих токова Ветернице, Драговиштице, Пусте реке, Бањске и других мањих река) у зони долинских насеља и регионалних и транзитних депонија, са циљем довођења у стање класе IIb (са БПК5 < 6 g O₂/m³);

3) Успостављање и обележавање зона заштита акумулација (посебно Власинског језера које је у условима повећаног ефлуентног оптерећења);

4) Санитарно опремање постојећих објеката, санација загађеног земљишта и успостављање забране превоза опасних и штетних материја на путевима у ужим зонама заштите акумулација, уз забрану изградње објеката који могу угрожити извориште и изградњу обилазница акумулација; и

5) Одрживо коришћење локалних изворишта до количина које не угрожавају еколошке услове у окружењу и одржавање квалитета вода водотока и акумулације у прописаним I/II класама квалитета.

Израчунавање: Показатељем се прати класа квалитета површинских вода у односу на прописану класу према Уредби о категоризацији водотока, на бази редовних анализа квалитета воде на мерним профилима (статистички подаци).

29) Квалитет подземних вода*

Показатељ је намењен праћењу остваривања циља планског и одрживог коришћења подземних вода, уз адекватне мере заштите за водоснабдевање, као извора геотермалне енергије и за унапређење бањског туризма. Значај праћења овог показатеља је из разлога што су подземне воде споро обновљиве, а због надексплоатације и неадекватне заштите све већи проблем постаје њихов квалитет, доводећи у питање могућност коришћења низа изворишта, чак и из основног водоносног слоја, без употребе постројења за пречишћавања, и то са доста захтевним технологијама.

Просторне анализе ће показати учинак планских мера и планских решења које се тичу коришћења простора, броја и локација ППОВ, преусмерења корисника технолошких вода на друге изворе, као и специфичних мера за поједине типове водоносних средина (алувијалних, карстних, неогених, пукотинских).

Израчунавање: Примењују се резултати анализа квалитета вода од стране овлашћених институција.

30) Специфична потрошња воде у насељима (L/ст/дан)*

Улога овог показатеља је да прати резултате планских мера рационализације потрошње воде и смањења специфичне потрошње у свим видовима потрошње. За потпуније просторне анализе потребно је даље декомпоновање овог показатеља према корисницима/потрошачима: домаћинства, привредни капацитети прикључени на јавне водоводе, остали регистровани потрошачи којима се

вода наплаћује (ресторани, болнице, санитација града, као и губици у мрежи). У првом реду, потребне су анализе релацијских односа између специфичне потрошње воде и губитака у дистрибуцији воде.

Израчунавање: Просечна дневна потрошња воде по становнику по насељима (годишњи просек), уз приказ сезонских осцилација (L/ст/дан). Резултати се приказују у релацији са величином насеља, густином насељености, као и покривеношћу јавним водоводом.

31) Потрошња енергије по изворима и врсти корисника*

Овај показатељ покрива аспект употребе расположиве енергије за подручје ЈП, тј. количину потрошене енергије, према намени и врсти енергије, у одређеном временском периоду. У ширем контексту, показатељ овим показује могућности одрживог коришћења енергије на два начина, у оквиру понуде и у оквиру потрошње. Ово могу бити корисне информације да се на регионалној основи утиче на енергетску ефикасност (смањењем количине утрошене енергије без смањења укупне привредне активности).

Израчунавање: Годишња потрошња енергије према намени (саобраћај, индустрија, домаћинства) и врсти енергије (електрична, топлотна, погонска) по локалним заједницама (диференцирано за урбано и рурално подручје), на основу расположивих података званичних статистике и других институција одговорних за дистрибуцију енергије.

32) Број и снага мини-хидроелектрана (МХЕ)

Показатељ прати циљ да се у будућој структури потрошње енергената повећа учешће обновљивих извора енергије. У оквиру овог показатеља могуће је за сада пратити само један од њих – енергија МХЕ (с тим да се сходно расположивим подацима могу узети у обзир и други обновљиви извори енергије, као што су енергија биомасе, укључујући биогаз и биогориво, енергија сунца, енергија ветра и геотермална енергија).

Израчунавање: број, размештај и снага минихидроелектрана (до 10 MW) на подручју ЈП. Очекује се да показатељ буде обухваћен редовним статистичким извештајима и расположив за мање територијалне целине.

Повезаност са другим показатељима: Показатељ би требало анализирати упоредо са показатељима о одрживом управљању и заштити природних ресурса.

33) Заштићена природна подручја и предлози за заштиту*

Показатељем се прате заштићена подручја према врсти и степену заштите, односно остварење циља строго контролисаног смањивања природних подручја, заштите природних станишта и очувања биодиверзитета. Поред проглашених природних добара, прати се статус предложених добара за заштиту, као и површине које улазе у мрежу еколошки значајних подручја Emerald до укључења у мрежу Natura 2000, чији је главни циљ правремена заштита и очување најважнијих европских станишта и врста.

Израчунавање: Заштићена природна подручја према врсти и степену заштите и статус подручја предложених за заштиту, према регистру Завода за заштиту природе, као и регистру подручја Emerald мреже, до укључења у мрежу Natura 2000.

34) Број и врста заштићених културних добара и добара предложених за заштиту*

Полазећи од основне планске концепције да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, да се заштити, уреди и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета, у складу са европским стандардима заштите, овим показатељем прати се број, врста и статус заштите културних добара. Поред већ заштићених културних добара, показатељ прати статус добара која уживају претходну заштиту, као и објеката и локалитета који су РППП идентификовани за заштиту, с обзиром да планска решења предвиђају за њих исти третман као и за проглашена културна добра.

Израчунавање: Мапирање заштићених културних добара, према врсти и степену заштите (површина територије под

заштитом), као и добара и локалитета предложених за заштиту (према врсти и површини), на нивоу локалних самоуправа, према подацима званичних служби заштите споменика.

35) Туристички смештај (према типу и категорији објеката и броју лежаја)

Показатељем се прати расположивост смештајних капацитета за развој туризма, који је означен као један од главних циљева просторног развоја подручја ЈП. Сходно издвојеним туристичким рејонима важно је да показатељ буде разматран за најмање три нивоа: нивоу општина, нивоу туристичких комплекса и нивоу туристичких места који су назначени у РППЈП.

Израчунавање: Број лежаја према врсти и категорији туристичких објеката (сходно прописаној категоризацији туристичких објеката).

Повезаност са другим показатељима: Показатељ се тумачи повезано са показатељима о саобраћајној доступности и опремљености комуналном инфраструктуром, као и реализацијом просторних и урбанистичких планских докумената за ова подручја.

36) Туристички смештај у сеоским домаћинствима*

Показатељ прати степен активiranости сеоског туризма, а у ширем смислу показује у којој је мери локално становништво укључено у туристичку привреду.

Израчунавање: Број лежаја у сеоским домаћинствима према прописаној категоризацији туристичких објеката. У односу на праћење овог показатеља на националном нивоу (за који је основни ниво за агрегирање података ниво локалне самоуправе), пожељно је да подаци буду доступни на нивоу туристичких места.

Повезаност са другим показатељима: Показатељ је значајно анализирати заједно са показатељима о саобраћајној доступности и опремљености туристичких простора туристичком и комуналном инфраструктуром.

37) Број туриста и туристичких ноћења годишње*

Повећање или смањење броја туриста показује ниво атрактивности подручја ЈП, квалитет и разноврсност понуде, као и у којој мери су постојеће комплементарне локалне активности интегрисане са туризмом.

Израчунавање: Показатељ представља разраду националног нивоа извештавања о стању у простору, мерећи промене у годишњем броју туриста и туристичких ноћења по општинама и туристичким центрима подручја ЈП. Подаци су расположиви из званичних статистичких извора.

Повезаност са другим показатељима: Тумачење показатеља би требало допунити информацијама о туристичком смештају.

38) Број друштвених догађаја са презентацијом народне традиције и културног идентитета локалних заједница*

Улога показатеља је да помогне у идентификовању посебности места, степену оживљавања изворне културне традиције, нивоу очуваности идентитета, али и спремности локалног становништва да преузму део одговорности за развој подручја (укључујући фолклор, обновљене радионице старих заната, продају оригиналних локалних производа и др)

Израчунавање: Број друштвених догађаја по месту одржавања, броју учесника и, евентуално, броју посетилаца.

Повезаност са другим показатељима: Тумачење показатеља би требало допунити информацијама о туристичким капацитетима, броју туриста, активностима локалних удружења.

39) Степен концентрације становништва у примарним центрима према функционалним нивоима центара*

Показатељ омогућава увид у полицентричност урбане структуре подручја ЈП. Подручје је полицентрично ако је степен концентрације релативно подједнак за урбане центре истог функционалног нивоа, и моноцентрично ако је он висок само у једном центру. Овим мерењима могуће је, такође, преиспитати раније коришћене типологије и пратити промене категорија за функционална подручја.

Израчунавање: Удео становништва планског подручја у урбаним центрима према функционалном значају у мрежи насеља; препоручена скала вредности: <10, 10–15, 15–20, 20–30, >30 (%).

40) Заступљеност функција терцијарног и кварталног сектора према функционалним нивоима центара

Показатељ показује степен заокружености функција за сваки урбани центар према значају у мрежи и систему насеља, као и расподелу функција између урбаних центара према нивоу централизираности који је истраживан у РППЈП.

Израчунавање: Број запослених радника по појединим гранама терцијарног и кварталног сектора у урбаним центрима према њиховом функционалном значају у мрежи насеља.

41) Демографски трендови урбаних подручја у односу на рурална подручја*

Укупни демографски развој на нивоу подручја ЈП може да прикрије значајне унутрашње разлике између појединих просторних целина, типично између урбаних и руралних подручја. Ова поларизованост се манифестује као демографски дисбаланс између развијенијег средишта и уже зоне приградских насеља и неразвијене периферије. Велике промене у просторно-демографској структури узроковане су снажним процесом примарне урбанизације и интензивним миграционим токовима на релацији село-град, чије успоравање је отпочело тек „пражњењем” демографских „резерви”, руралних средина. Циљ овог показатеља је да прати тренд ових процеса и идентификује просторе према интензитету промена.

Израчунавање: Промена укупног броја становника унутар подручја које је идентификовано као урбано, у поређењу са променом укупног броја становника осталог дела подручја ЈП (које се сматра руралним).

42) Обим дневних миграција*

Показатељ помаже да се разуме привредна динамика подручја ЈП и анализира функционална структура мреже насеља, у смислу идентификовања центара економског развоја, као дефинисања њиховог гравитационих подручја утицаја.

Израчунавање: Моделовање простора утицаја центара према правцима дневних миграција (статистички подаци о миграцијама), за функционалне урбане центре који су издвојени у оквиру подручја ЈП. Боља примена показатеља могућа је уколико се изврши структурирање дневних миграција према циљу путовања (посао, школа, услуге и сл).

Повезаност са другим показатељима: Показатељ је потребно повезати са показатељима запослености, доступности урбаних центара и демографским показатељима.

43) Доступност регионалних и субрегионалних центара јавним превозом

Значај показатеља је и у томе што укључује како социјалну тако и еколошку димензију. У социјалном смислу, добра приступачност на пример јавним службама од општег интереса је пример једнаких могућности за све групе становништва, укључујући и социјално осетљиве групе и грађане који не користе аутомобил. У еколошком смислу, доступност јавним превозом може бити разлог да се не користи аутомобил, чиме се уједно доприноси смањењу утицаја саобраћаја на животну средину. На нивоу регионалних и субрегионалних центара организују се услуге вишег ранга – средње, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, као и активности спорта и рекреације. Показатељ је намењен да укаже да ли је омогућена доступност ових услуга за становништво мањих градских и сеоских насеља подручја ЈП или је потребно да се обезбеде одређена средства или механизми којима се повећава њихово гравитационо подручје.

Израчунавање: Анализира се покривеност територије услугама јавног превоза (% број насеља, број становника), као и просечно време путовања до регионалног и субрегионалног центра. У оквиру ових анализа издвојено се прати проценат становништва

16. јануар 2015.

Број 4 63

подручја ЈП које живи унутар изохроне од 45 минута путовања аутом до најближег регионалног и субрегионалног центра.

44) Удео становништва које живи унутар 30-минутне изохроне од железничке станице*

Развој железничког саобраћаја се поставља као један од главних циљева просторног развоја ЈП. Једно од основних питања је приступ железничким станицама, што истиче проблем неуравнотежености железничком превозу. С тим у вези, овај показатељ је погодан пошто не израчунава само време путовања већ и показује да ли су подручја која су добро повезана (кратко време путовања), у складу са оним подручјима где живи већина становника (мапирањем се јасно показују подручја са добром, а посебно са слабом приступачношћу), поштујући правило да локација железничке станице треба да буде у складу са дистрибуцијом становништва.

Израчунавање: Број становника који живи унутар 30-минутне изохроне око сваке железничке станице (мерено путовањем аутомобилом), као проценат од укупног броја становника града/општине. У првом кораку, означава се 30-минутна изохрона око сваке железничке станице мерено путовањем аутомобилом. Затим се израчунава број становника који живи унутар ове изохроне. У трећем кораку, израчунава се који је то проценат од укупног броја становника на нивоу града/општине. Параметри за израчунавање: број становника или на насељском нивоу или на растерском нивоу (резолюција растерских система може бити 1x1 km или 2x2 km); надаље, све железничке станице морају бити кодиране у бази података; мора бити доступна база података о друмској мрежи, као и подаци о просечном времену путовања по деоницама мреже. Пожељно је ажурирање података најмање на 5-годишњем нивоу.

45) Број граничних прелаза и промет путника и робе са суседним земљама

Боља просторно-функционална интегрисаност у окружење, подразумева појачане потребе прекограничног саобраћаја и већу пропусност граница, што је и прилика за јачање регионалне економије за шта посебан значај имају места граничних прелаза. Повећање приступачности треба да прати умрежавање функционалних урбаних подручја унутар територије Републике Србије, РЈИС и ЈП и трансгранично повезивање са суседним функционалним урбаним подручјима у околним земљама. Овим показатељем прати се улога инфраструктурне опремљености РЈИС и ЈП у подстицању развоја веза, трговине, транспорта и комуникација кроз унапређење међурегионалне и међудржавне сарадње са општинама у трансграничним подручјима.

Израчунавање: Број друмских граничних прелаза и годишњи обим путничког и робног саобраћаја на граничним прелазима.

46) Покривеност насеља (% броја домаћинства) мрежом јавног водовода*

Опремљеност насеља водоводном инфраструктуром један је од кључних показатеља квалитета живљења што оправдава праћење овог показатеља. С друге стране, мрежа јавног водовода је саставни део изграђеног грађевинског фонда, тако да је ово и показатељ урбаног стандарда. Овај показатељ је намењен за праћење реализације стратешког приоритета обнове мреже свих водовода, који је апострофиран у РППЈП. Показатељ би требало повезати са демографским трендовима и колико ови процеси утичу на комунално опремање и обнову постојећих система.

Израчунавање: Удео домаћинства урбаних и осталих насеља, на нивоу локалних самоуправа, прикључених на мрежу јавног водовода (статистички податак); препоручена скала вредности: <30, 30-50, 50-70, 70-90 >90 (%).

47) Покривеност насеља (% броја домаћинства) канализационом мрежом*

Опремљеност насеља канализационом мрежом један је од кључних показатеља стандарда живљења, као и урбаног стандарда, што оправдава праћење овог показатеља. Истовремено, овај показатељ намењен је за праћење реализације стратешког приоритета реконструкције и проширења обухвата постојећих система

канализационе инфраструктуре као припрема за изградњу постројења за прераду отпадних вода (ППОВ), према РППЈП. У том смислу, показатељ би додатно пратио реализацију планираних ППОВ по насељима.

Израчунавање: Удео домаћинства у урбаним и осталим насељима, на нивоу локалних самоуправа, прикључен на јавну канализациону мрежу (статистички податак); препоручена скала вредности: <10, 10-30, 30-50, 50-70 >70 (%).

48) Покривеност насеља (% броја домаћинства) електро мрежом високе сигурности снабдевања*

Показатељ прати реализацију планских решења просторног развоја енергетске инфраструктуре (изградње нових и реконструкције постојећих преносних и дистрибутивних инфраструктурних објеката и водова), при чему се прате само подаци за домаћинства за потребе прецизнијих просторних анализа. Потпунија примена показатеља би се постигла праћењем података на насељском нивоу, пошто би се могли идентификовати проблеми сеоских и градских насеља, насеља са малим густинама насељености, приградских насеља у односу на насеља са релативно компактном урбаном структуром.

Израчунавање: Удео домаћинства урбаних и осталих насеља по јединицама локалне самоуправе, прикључен на електро мрежу високе сигурности (изворни податак).

Повезаност са другим показатељима: Показатељ би требало повезати са демографским трендовима да се покаже колико ови процеси утичу на комунално опремање и обнову постојећих система.

49) Број интернет корисника*

Приступ Интернету постао је од кључне важности за концепт изградње инклузивног друштва заснованог на знању, у економском и у социјалном смислу. Мапирањем података може се уочити степен поларизованости подручја ЈП, односно потребна побољшања просторне равномерности у приступу Интернету.

Израчунавање: Процент домаћинства урбаних и осталих насеља која имају приступ Интернету на нивоу локалне самоуправе, препоручена скала вредности: <20, 20-30, 30-40, 40-50, >50 (%). За потпунији приказ показатеља пожељно је укључити и квалитет интернет приступа (тип конекције, брзина протока, стабилност веза).

50) Приступ широкопојасним системима *

Показатељ се односи на покривеност подручја ЈП приступним мрежама широкопојасних услуга за пренос података, с тим да је пожељно приказати да ли је базиран на жичаном, бежичном или оптичком повезивању.

Израчунавање: Широкопојасна конекција у домаћинствима и предузећима урбаних и осталих насеља на нивоу локалних самоуправа. Примена показатеља условљена је расположивошћу података на потребном територијалном нивоу за просторне анализе.

51) Насеља и култивисана подручја потенцијално угрожена од поплава*

Овај показатељ идентификује случајеве поплава и истовремено прати остваривање циља на оптимизацији интегралних водoprивредних система. Показатељ је важно повезати са спроведеним заштитним мерама за одбрану од поплава (изградња насипа, регулисање водног режима, спречавање градње у плавним зонама и др.).

За подручје ЈП овај показатељ се првенствено тумачи у вези са реализационом следећих планских мера:

1. изградња заштитних система за одбрану од поплава (пасивна одбрана), посебно на реци Власини од Власотинца до ушћа у Јужну Мораву, и реализација акумулација као и бујичарских и биотехничких радова у сливу (активна одбрана);

2. контрола и планско усмеравање експлоатације грађевинских материјала из речних корита, у складу са принципима контролизованог „управљања речним наносом“ односно нормализације режима проноса наноса (посебно у горњем сливу Јужне Мораве

са притокама) у циљу ублажавања и отклањања морфолошких деформација корита које угрожавају регулационе објеката и мостове; и

3. заштита од ерозионих процеса (посебно на сливовима водотокова на подручју општина Прешево, Бујановац и Медвеђа, зони Грделичке клисуре, и сливу реке Божице), применом одговарајућих техничких, биотехничких и биолошких мера.

Израчунавање: Мапирање територије према броју случајева поплава према подацима Сектора МУП-а за ванредне ситуације, Републичке дирекције за воде, расположивих карата плавних зона или карата хазарда терена.

52) Насеља у просторима угрожености од ерозивних процеса*

Овим показатељем се идентификују и прате промене површина захваћене ерозивним процесима на посматраном подручју и изложеност насеља према интензитету ерозије. Овим показатељем може се указати на подручја интензивних ерозивних процеса који могу бити одраз неодговарајуће употребе простора (на пример, појава клизишта на теренима релативно слабије носивости у периодима повећаних падавина или у деловима насеља где није адекватно регулисано одвођење вода). Са друге стране, означавање ових зона омогућава сигурнији избор локације и смањења трошкова изградње кућа, привредних објеката и инфраструктурних система. Континуитет праћења овог показатеља омогућиће сагледавање ефикасности предузетих антиерозивних мера.

Израчунавање: Ерозивни процеси се односе на ерозију земљишта, клизишта и одроне. Показатељ би се рачунао суперпоирањем карата насељености и карата ерозије, као и података кастра клизишта.

53) Облици компензације изазваних социјалних проблема приликом планске пренамене простора

Овим показатељем прате се облици решавања нарушених права становништва и услова живљења у локалним заједницама у поступку реализације планских решења.

Израчунавање: Зависно од конкретног случаја показатељ се може исказати описно и/или нумерички, да се покаже обим расељавања, обим измештања инфраструктуре, облике накнаде штете и др.

54) Количина комуналног отпада која се генерише на нивоу локалних заједница (t/год)*

Количина комуналног отпада која се генерише на локалном нивоу у поређењу са резултатима показатеља „количина отпада који се организовано сакупља“, указује на обим проблема недрживог управљања отпадом, показујући који део отпада завршава ван комуналних депонија.

Израчунавање: Количина комуналног отпада које се ствара из насеља, агрегирано на нивоу локалних заједница и на нивоу подручја ЈП (потребно је додатно разматрање начина моделовања података и идентификовање извора података).

55) Удео комуналног отпада који се организовано сакупља (% домаћинства)*

Количина комуналног отпада које се организовано сакупља на нивоу свих локалних самоуправа, илуструје и степен одрживости који је достигнут за подручје ЈП.

Израчунавање: Удео домаћинства по локалним самоуправама (агрегирано на нивоу подручја РППЈП) које покрива рад комуналних служби за одношење отпада.

56) Количина и третман индустријског отпада и јаловине (t/год; ha)*

У оквиру овог показатеља прати се: количина произведеног индустријског отпада, по врстама (t/год.); површина простора која се годишње заузима за јаловишта и одлагалишта индустријског отпада, укључујући и зоне рестриктивног коришћења за друге намене.

Израчунавање: Увођење овог показатеља зависиће од расположивости прецизних података, односно идентификовања релевантних извора података.

57) Процент од укупне количине отпада који се рециклира*

Показатељ прати један аспект третмана отпада који се тиче рециклабилног отпада (према количини и врсти), који упућује и на ниво одрживости подручја ЈП.

Израчунавање: Удео комуналног и индустријског отпада који се рециклира од укупне количине сакупљеног отпада у оквиру сваке локалне самоуправе и агрегирано за подручје ЈП. Праћење је условљено степеном поузданости података, с обзиром да овај показатељ укључује и податке о количини и саставу отпада који се рециклира, количине отпада који се организовано сакупља, као и количине укупно генерисаног отпада.

58) Буџет општине/града

Овај показатељ пружа увид у материјалну основу локалне самоуправе, односно систем финансирања послова јединица локалне самоуправе – приходи и расходи за обављање изворних и поверених послова у току једне године. С обзиром на разумљиви модел формирања извора прихода локалне самоуправе, као и промене у складу са променама републичког буџетског система, за интерпретирање овог показатеља важно је укључити и околности које су у датој години променене у односу на претходну годину формирања буџета. У оквиру извора прихода буџета јединица локалне самоуправе, значајно је указати на сразмеру између изворних јавних прихода (за које уживају релативну аутономију у погледу утврђивање висине) и уступљених јавних прихода (који су предмет утврђивања централних власти ради обезбеђења приближно једнаког нивоа услуга које локална самоуправа пружа грађанима), као и прихода које Република делимично уступа (који су обично најзидашнији извор прихода за буџет локалних самоуправа).

Израчунавање: Статистички податак. За детаљније просторне анализе расположиви су и изведени показатељи: буџет општине/града по становнику, удео појединих извора прихода у укупном буџету (изворни јавни приходи, уступљени јавни приходи и допунска средства из буџета Републике Србије).

59) Покривеност простора просторним и урбанистичким плановима чија је израда предвиђена РППЈП*

С обзиром да је просторно и урбанистичко планирање активност и одговорност јавног сектора, те да је просторни план акт општег значаја, подразумева се да активности сваког нивоа управљања морају бити међусобно усклађене у остваривању планираног просторног развоја. Показатељем се прати планска разрада РППЈП, кроз доношење просторних и урбанистичких планова, а уједно и остваривање назначених приоритета у покривености територије планским документима.

Било би значајно укључити неколико основних параметара за проверу услагашености планова, као и координације у њиховом спровођењу. Поред тога, у праћење је потребно укључити друге стратегије и програме на државном и регионалном нивоу, у мери у којој имају утицај на просторни развој, а посебно секторске развојне документе, на које се просторни планови директно ослањају (кључни документи по секторима наведени су у Просторном плану Републике Србије).

Израчунавање: Мапирање територије важећим просторним и урбанистичким плановима (према просторном нивоу и години доношења), према подацима централног и локалних регистара планских докумената.

60) Време потребно за добијање грађевинске дозволе

Као индикација ефикасности рада државне управе (на републичком и локалном нивоу), као и валидности, ажурности и оперативности планске документације, овим се може пратити како рад одговорних инстанци у спровођењу РППЈП, тако и ниво разраде планске документације за директну имплементацију РППЈП.

Израчунавање: Време потребно за добијање грађевинске дозволе према сложености процедуре за различите врсте објеката.

16. јануар 2015.

Број 4 65

61) Број програма и пројеката трансграничне и међурегионалне сарадње

Праћење овог показатеља предвиђено је у оквиру програма извештавања на националном нивоу, док се за ниво подручја ЈП и РЈИС предвиђа његова разрада на тематске области на које се пројекти односе. Показатељем се прате облици трансграничне сарадње са локалним и регионалним заједницама суседних држава – Бугарском и Бившом југословенском републиком Македонијом, нарочито у области инфраструктуре, туризма, заштите животне средине и природе, како је апострофирано планским опредељењима развоја овог подручја. Наравно, прате се програми и пројекти и из других области трансграничне и међудржавне сарадње.

Израчунавање: Број пројеката у оквиру међународне сарадње у које је укључена најмање једна институција резидент која представља општину или подручја ЈП и РЈИС, приказано по тематским областима.

V. ПРЕПОРУКЕ ЗА КООРДИНАЦИЈУ АКТИВНОСТИ, ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О ОСТВАРИВАЊУ ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

1. КООРДИНАЦИЈА АКТИВНОСТИ НА ОСТВАРИВАЊУ ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Специфичности развојних проблема и положај Јужног поморавља према суседним регионалним подручјима у другим државама које су чланице Европске уније, утицаје на правац и садржај институционално-организационог прилагођавања за потребе управљања и остваривања планираног просторног развоја.

У погледу нових институционалних и организационих аранжмана, могући су следећи модалитети интегралног управљања просторним развојем Јужног поморавља:

1. Обласне асоцијације кластера;
2. Интеррегионалне форме повезивања општина/градова;
3. Регионална/обласне корпорације/агенције за одрживи регионални развој и уређење територије, као развојне институције/организације са појединим овлашћењима која су пренета од републичких и локалних органа власти.

Кључно је да се институционално-организационим аранжманом обезбеде услови за ефикаснију координацију активности релевантних актера на остваривању стратешких приоритета РППЈП и других стратешких докумената општег карактера са различитим територијалним обухватом (регионалне развојне стратегије, односно одговарајућег стратешког документа регионалног развоја, стратегије развоја јединица локалне самоуправе и сл), и за различите секторе (на републичком нивоу), као и програма или акционих планова за њихово остваривање и програма пословања предузећа у јавном и приватном сектору и установа јавних служби на свим нивоима управљања.

Имајући у виду да се на регионалном нивоу планирања доносе и имплементирају регионални просторни план са програмом његове имплементације и регионална развојна стратегија са програмом финансирања развоја региона, најцелисходније би било да се успостави институционално-организациони аранжман који ће обезбедити интегрисану подршку остваривању ових планских докумената. Било би значајно да се у склопу тог аранжмана обезбеди мониторинг остваривања и ефеката остваривања стратешких приоритета регионалног просторног плана и регионалне развојне стратегије.

Према члану 39. Закона о регионалном развоју („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 30/10), регионалне развојне агенције обављају, између осталих, следеће послове: учествују у припреми и спровођењу развојних докумената, сарађују у припреми и примени локалних развојних планова, реализују развојне пројекте за које су овлашћене, воде информациони систем од значаја за регион и област. На радним састанцима Министарства регионалног развоја и локалне самоуправе и РАПП, одржаним у току 2013. године, разматрано је проширење делокруга послова ових агенција и на праћење регионалних просторних планова. У изради новог Закона о регионалном развоју требало би сагледати могућности за проширење послова које обављају регионалне развојне агенције, полазећи од предложених препорука из Програма имплементације РППЈП.

До успостављања одговарајућег институционално-организационог аранжмана за регион Јужна и Источна Србија, координација активности релевантних актера на остваривању и подршка праћењу остваривања РППЈП и Програма имплементације РППЈП требало би да се повери Центру за развој Јабланичког и Пчињског округа – ЦРЈПО, акредитованој регионалној развојној агенцији. ЦРЈПО би требало да обезбеди:

1. координацију активности јединица локалне самоуправе и републичког нивоа управљања на остваривању детаљно разрађених стратешких приоритета из Програма имплементације РППЈП (Табела 2) и извештавању о њиховом остваривању;

2. иницирање и координацију активности јединица локалне самоуправе и актера са њихове територије са републичким нивоом управљања на припреми и разради стратешких приоритета који су предмет детаљне разраде у процесу иновирања Програма имплементације РППЈП (Табела 3);

3. даље ажурирање и одржавање базе података о простору Јужног поморавља у функцији коришћења, праћења и оцене спровођења РППЈП и овог програма (Табела 11), као и допуне и иновирања планских концепција и решења;

4. мониторинг остваривања и ефеката остваривања детаљно разрађених стратешких приоритета из Програма имплементације РППЈП (Табела 2);

5. координацију активности јединица локалне самоуправе и актера са њихове територије на годишњем извештавању о остваривању детаљно разрађених стратешких приоритета из Програма имплементације РППЈП (Табела 2).

За обављање наведених послова неопходну стручно планерску помоћ ЦРЈПО-у, пружаће РАПП и Институт за архитектуру и урбанизам Србије (ИАУС), у својству обрађивача РППЈП и овог програма имплементације.

Овакв допуњени делокруг рада ЦРЈПО, подразумева измену улогу и положај према оснивачима и редефинисање сета стандардизованих услуга за акредитоване регионалне развојне агенције које установљава Министарство привреде на годишњем нивоу. Сет стандардизованих услуга би требало проширити пословима из домена просторног планирања. Ти послови би требало да обухвате: а) праћење остваривања програма имплементације регионалних просторних планова; б) учење у припреми/иновирању регионалних просторних планова; в) вођење информационог система о простору обухваћеном регионалним просторним плановима. Реализација наведених послова подразумева подршку променама и проширењу организационе структуре, кадровском јачању и финансирању послова ЦРЈПО, којима би се, у извесном смислу, мењале и прошириле његове данашње функције.

2. ГИС ПОДРШКА ПРАЋЕЊУ И ИЗВЕШТАВАЊУ О ОСТВАРИВАЊУ ПРОГРАМА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И РППЈП

Приликом израде РППЈП формирана је база просторних података у ГИС окружењу заснованом на ESRI технологији (ArcGIS 10x). Ова база података је постављена на сајт ЦРЈПО (www.centarzarazvoj.org), у сарадњи са GDI GISDATA Београд и ИАУС, чиме је омогућен увид у планска решења РППЈП свим заинтересованим субјектима. У базу података РППЈП су интегрисани и подаци о СЛАП пројектима на територији оба управна округа. Приступањем изради Програма имплементације РППЈП извршено је даље ажурирање формиране базе просторних података, чиме је унапређена ГИС и општа информатичка подршка имплементације РППЈП.

На основу РППЈП и Програма имплементације РППЈП, а у сарадњи са РАПП и ИАУС, ЦРЈПО ће приступити ажурирању и одржавању базе података о простору обухваћеном РППЈП, у функцији коришћења, праћења и оцене спровођења, као и допуне и иновирања стратешких приоритета, планских концепција и решења. Ажурирање базе података извршиће се на основу Програма имплементације РППЈП, регионалне развојне стратегије, других просторних планова (просторних планова подручја посебне намене и просторних планова јединица локалне самоуправе), као и секторских планова, програма и пројеката од значаја за подручје Јужног поморавља.

Такође, ЦРЈПО ће у сарадњи и координацији са надлежним скупштинама градова/општина приступити организацији централизованог система информатичке подршке за праћење спровођења

РППЈП, који подразумева обраду података (о активностима и радовима у вези са коришћењем, организацијом, уређењем и изградњом простора), које прикупљају и ажурно достављају надлежне стручне службе јединице органа локалних самоуправа са подручја Јабланичког и Пчињског управног округа. На основу добијених података и информација РАПП ће, у сарадњи са ИАУС и ЦРЈПО, проверавати и оцењивати усклађеност планираних и остварених промена у простору са стратешким приоритетима из Програма имплементације РППЈП и планским концепцијама и решењима РППЈП. Ради реализације ових задатака, посебна пажња ће се посветити утврђивању стандарда исказа планских и пројектантских решења или показатеља, како би било омогућено њихово упоређивање.

Информациони систем о простору је потребно рационално и ефикасно организовати обједињено за све локалне самоуправе у обухвату РППЈП, са показатељима датим овим Програмом имплементације (глава IV) за праћење промена у простору и примене стратешких приоритета и планских решења РППЈП, као и за благовремено пружање информација доносиоцима одлука у граду/општинама и заинтересованим инвеститорима о могућностима коришћења и изградње простора и сл.

Финансирање формирања и одржавања базе података о простору (набавка софтвера и хардвера, обука кадра и имплементација целог система) може бити обезбеђено из буџета Републике Србије (Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, и Министарство привреде), домаћих и страних фондова за подстицање развоја локалних самоуправа, општинских и градских буџета и др.

2.1. КОНЦЕПТ ГИС-А ЈУЖНОГ ПОМОРАВЉА И ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА

Формирање, ажурирање и одржавање ГИС-а РППЈП има две основне фазе:

- 1) У првој фази, извршено је прикупљање и анализа доступних података, као и оцена њихове валидности и ажурности, и
- 2) У другој фази, формирана је просторна база података конверзиом дигиталних података у јединствени систем података о простору.

С обзиром да дигитални (векторски) податак не носи додатне информације о објекту који приказује, приликом конверзије података вршено је повезивање графичких приказа са одговарајућим подацима из документационе основе РППЈП. Интегрисани дигитални подаци са описним информацијама (атрибути) смештени су у централну базу података. На основу овако постављеног система периодично се врше ажурирања и одржавање базе података, допуном дигиталних података (изменом атрибута описних поља о специфичној појави у простору или планским, програмским и пројектним активностима на подручју ЈП). Како би преглед јединствене релационе базе био што једноставнији и како би се ефикасније и брже одржавала ажурност података, систем се као крајњем кориснику поставља преко специфичних докумената који су стално доступни и могу да се прегледају, одштапају или измене на нивоу интранета. Просторна база података РППЈП је прва просторна база података регионалних планова која је постављена на веб-сајт, чиме је омогућен приступ садржају базе просторних података свим заинтересованим субјектима.

Структура података неопходна за регионалне просторне планове у многоме опредељује и структуру базе података. Сви подаци од значаја за РППЈП класификују се у следеће категорије:

- 1) *Административни подаци*: у којима се налазе границе и површине територијалних јединица, планског обухвата и сл.,
- 2) *Намена површина*: подаци који описују постојећу и планирану намену простора,
- 3) *Инфраструктура*: скуп података о објектима, мрежама и системима инфраструктуре,
- 4) *Заштита*: подручја и локације под различитим режимима заштите, и
- 5) *Растери* су структурирани у „каталог”, као засебна база података: најчешће секције топографске карте 1:50000, 1:100000 и 1:200000, као и други картографски извори.

У наредном периоду организације и институције на регионалном нивоу и стручне службе локалних самоуправа треба да

формирају и одржавају базу просторних података о релевантним просторним појавама и усвојеним развојним и планским документима. Поред већ формиране централизоване базе просторних података, треба формирати корисничка места са софтверима, која су у могућности да остваре везу са базом, те да на основу тога изврше специфичне анализе података, припреме обрасце за штампу (креирају специфичне карте) обраде и унесу одређене измене података, те услуже већи број разноврсних корисника.

На основу овакве концепције стиче се основ за даље измене и праћење остваривања стратешких приоритета и планских решења РППЈП, регионалне развојне стратегије, других просторних планова (просторних планова подручја посебне намене и просторних планова јединица локалне самоуправе), као и секторских планова, програма и пројеката. Овим систем чини отворену структуру која ће бити у могућности да се мења и проширује, интегрисањем планске, програмске и пројектне документације већег степена детаљности. На основу ових могућности ГИС-а, извештавање о остваривању РППЈП, Програма имплементације РППЈП и других развојних и планских докумената, као и израда нове планске документације биће једноставнија и знатно бржа.

СКРАЋЕНИЦЕ

- АИ – Археолошки институт САНУ
- ВПЦМ – Водопривредни центар „Морава”
- ГИС – географски информациони систем
- GIZ – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (Немачко удружење за међународну сарадњу)
- ГЗП – Дирекција за грађевинско земљиште и путеве
- ДЕУ – Донација Европске уније
- ДМО – Дестинацијске менаџмент организације
- EBRD – European Bank for Reconstruction and Development (Европска банка за реконструкција и развој)
- EIB – European Investment Bank (Инвестициона банка Европске уније)
- ЕУ – Европска унија
- ЖС – Железнице Србије а.д.
- ЗЗПС – Завод за заштиту природе Србије
- ЗЗСКН – Завод за заштиту споменика културе Ниш
- ИКТ – Информационо-комуникационе технологије
- IPA – Instrument for Pre-Accession assistance (Инструмент ЕУ за бесповратну финансијску претприступну помоћ земљама кандидатима)
- ЈВП СВ – Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе”
- ЈП ЕМС – Јавно предузеће „Електромрежа Србије”
- ЈП ЕТВ – Јавно предузеће Емисиона техника и везе
- ЈЛС – Јединица локалне самоуправе
- ЈП ПС – Јавно предузеће „Путева Србије”
- ЈП ПТТ – Јавно предузеће „Пошта Србије”
- ЈП СС – Јавно предузеће „Скијалишта Србије”
- ЈП СШ – Јавно предузеће „Србијашуме”
- ЈПУО – Јавна предузећа, установе и организације
- КЗМ – Канцеларија за младе
- КС – Коридори Србије д.о.о.
- KfW – KfW Entwicklungsbank (Немачка инвестициона банка)
- ЛАГ – Локална акциона група
- MISP – Municipal Infrastructure Support Programme (Програм подршке развоју инфраструктуре локалне самоуправе)
- МГСИ – Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
- МДУЛС – Министарство државне управе и локалне самоуправе
- МЗд – Министарство здравља
- МКИ – Министарство културе и информисања
- МОС – Министарство омладине и спорта
- МП – Министарство привреде
- МПЗЖС – Министарство пољопривреде и заштите животне средине
- МПНТ – Министарство просвете, науке и технолошког развоја
- МРЗБСП – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
- МРЕ – Министарство рударства и енергетике

16. јануар 2015.

Број 4 67

МТТТ – Министарство трговине, туризма и телекомуникација
НАРР – Национална агенција за регионални развој
НВО – Невладине организације
НСЗ – Национална служба за запошљавање
ПД – Привредно друштво
ППВ – Постројење за пречишћавање вода (фабрика воде)
ППОВ – Постројење за пречишћавање отпадних вода
ППРС – Просторни план Републике Србије
ПСД-РТ – Програм распореда и коришћења субвенција и до-
тација намењених за развој туризма за буџетску годину
РАПП – Републичка агенција за просторно планирање
РДВ – Републичка дирекција за воде
РГЗ – Републички геодетски завод
РЗССК – Републички завод за заштиту споменика културе –
Београд
РЈИС – Регион Јужна и Источна Србија
РППП – Регионални просторни план Јужног поморавља
РРА – Регионална развојна агенција
РТ-РП – Кластер за развој туризма Раданског подручја
РХМЗ – Републички хидрометеоролошки завод
SIDA – Swedish International Development Cooperation Agency
(Шведска агенција за међународни развој и сарадњу)
СЛАП – информациони систем о инфраструктурним пројек-
тима за заштиту животне средине и економски развој на локалном
нивоу
ТОС – Туристичка организација Србије
ТО – Локалне туристичке организације
УКС –ТП – Уредба о условима и начину доделе кредитних
средстава за подстицање квалитета туристичке понуде
УЗП – управљач заштићеног подручја
УТП – управљач туристичког простора
HIPERB – Hellenic Plan for the Economic Reconstruction of the
Balkans 2002-2011 (Грчки план за економску реконструкцију Бал-
кана)
ЦРЈПО – Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа
WB – World Bank (Светска банка)

102

На основу члана 17. ст. 1. и 5. и члана 40в ст. 1. и 2. Закона о
акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02
– др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др.
закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13,
68/14 – др. закон и 142/14),

Влада објављује

УСКЛАЂЕНЕ ДИНАРСКЕ ИЗНОСЕ АКЦИЗА

**из члана 9. став 1. тачка 7) алинеја трећа, члана 9. став
5, чл. 12, 12а и 14, члана 40а став 1. тачка 5) и члана 40г
Закона о акцизама годишњим индексом потрошачких
цена у 2014. години**

1. Динарски износи акциза из члана 9. став 1. тачка 7) али-
неја трећа, чл. 12, 12а и 14, члана 40а став 1. тачка 5) и 40г Закона
о акцизама, усклађени годишњим индексом потрошачких цена у
2014. години, сагласно члану 17. ст. 1. и 5. и члану 40в ст. 1. и 2.
Закона о акцизама, су:

Врста акцизног производа	Усклађени износ акцизе
Биогорива и биотечности (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00)	51,97 дин./лит.
Алкохолна пића:	
1) ракије: – од воћа, грозђа, специјалне ракије – од житарица и осталих пољопривредних сировина	121,89 дин./лит. 309,23 дин./лит.
2) жестока алкохолна пића и ликери	198,19 дин./лит.
3) нискоалкохолна пића	20,35 дин./лит.
4) пиво	23,04 дин./лит.
Кафа:	

Врста акцизног производа	Усклађени износ акцизе
1) непржена кафа из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 0901 11 00 00 и 0901 12 00 00	83,15 дин./kg
2) пржена кафа из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 0901 21 00 00 и 0901 22 00 00	103,94 дин./kg
3) љуспине и опне од кафе из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 0901 90 10 00	114,33 дин./kg
4) екстракти, есенције и концентрати од кафе из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2101 11-00 00	155,91 дин./kg
5) замене кафе које садрже кафу из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 0901 90 90 00	311,81 дин./kg
6) мешавине екстраката, есенција и концентрата од кафе са прженом цикоријом и осталим прженим заменама кафе или екстрактима, есенцијама и концентратима тих производа из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 2101 11 00 00, 2101 30 11 00, 2101 30 19 00, 2101 30 91 00 и 2101 30 99 00	311,81 дин./kg
7) препарати на бази екстракта, есенција и концентрата од кафе или на бази кафе из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 2101 12 92 00 и 2101 12 98 00 и препарати који садрже кафу, екстракте, есенције и концентрате од кафе из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 1806 90 70 00	311,81 дин./kg
8) напите и безалкохолна пића што садрже кафу, екстракте, есенције и концентрате од кафе из тарифног броја ЦТ 2202	311,81 дин./kg
Дуванске прерађевине:	
– цигарете из увоза и цигарете произведене у земљи (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 20 10 00 и 2402 20 90 00) до 30. јуна 2015. године	53,01 дин./пак.
– цигаре и цигарилоси (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 10 00 00)	21,90 дин./ком.

2. Динарски износи из члана 9. став 5. Закона о акцизама до којих се умањује плаћена акциза на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. става 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, усклађени годишњим индексом потрошачких цена у 2014. години, сагласно члану 17. ст. 1. и 5. Закона о акцизама, према намени су:

Усклађени износи до којих се умањује плаћена акциза на деривате нафте, биогорива и биотечности	
1) за гасна уља из члана 9. става 1. тачка 3) Закона о акцизама која се користе:	
– као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз лица и ствари	41,06 дин./лит.
– као моторно гориво за погон бродова за превоз терета у унутрашњем речном саобраћају	2,59 дин./лит.
– за грејање	2,59 дин./лит.
– као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије	0 дин./лит.
– у индустријске сврхе	0 дин./лит.
2) за керозин из члана 9. става 1. тачка 4) Закона о акцизама који се користи у индустријске сврхе	0 дин./лит.
3) за течни нафтни гас из члана 9. става 1. тачка 5) Закона о акцизама који се користи:	
– као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз лица и ствари	21,31 дин./kg
– за грејање	4,58 дин./kg
– у индустријске сврхе	0 дин./kg
4) за остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380° С из члана 9. става 1. тачка 6) Закона о акцизама, а који се користе у индустријске сврхе	0 дин./kg
5) за биогорива из члана 9. става 1. тачка 7) Закона о акцизама која се користе као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз лица и ствари	41,06 дин./лит.
6) за биотечности из члана 9. става 1. тачка 7) Закона о акцизама које се користе:	
– за грејање	2,59 дин./лит.
– као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије	0 дин./лит.

3. Усклађени динарски износи из тач. 1. и 2. примењују се од 19. јануара 2015. године.

05 број 43-311/2015
У Београду, 15. јануара 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.